

Medlemmer i Bodø kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Onsdag, 27. august 2025 kl. 09.00

Møtested: Møterom Formannskapssalen, Bodø rådhus

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
35/25	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. juni 2025
36/25	Orientering om status for barns beste vurderinger i Bodø kommune
37/25	Orientering om etterlevelse av Opplæringslova § 17-7 Krav om at skolane har tilgang på vikarar
38/25	Grunnlag for valg av styremedlemmer til kommunale foretak
39/25	Planlegging av virksomhetsbesøk grunnskole, inkludert oppfølging av forvaltningsrevisjon Avvik i grunnskolen
40/25	Sak til drøfting - sakspapirer til bystyret mm
41/25	Budsjett for kontroll og tilsyn 2026
42/25	Dialog med revisor
43/25	Orienteringer
44/25	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Bodø, 18. august 2025

Sander Delp Horn (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, kommunedirektør, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (eventuell innkalling skjer særskilt).

SAK 35/25

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. juni 2025

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
27.08.2025

Vedlegg:

- a) Bodø kontrollutvalg: Protokoll møte 10. juni 2025

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. juni 2025 godkjennes.

Inndyr, 18. august 2025

Lars Hansen
Sekretariatsleder

PROTOKOLL – BODØ KONTROLLUTVALG

Møtedato: Tirsdag, 10. juni 2025, kl 09.00 – 12.05

Møtested: Møtesenter Terje Nilsen, Bodø rådhus

Saksnr.: 25/25 – 34/25

Deltagere:

Sander Delp Horn, Ap, leder
Kirsten Springer Hasvoll, SV, nestleder
Bodil Bjørnaali Brattli, H, medlem
Torill Cecilie Mehus, uavh, medlem
Øivind Skogstad Hansen, uavh. medlem

Forfall:

Ingen

Varamedlemmer:

Ingen

Øvrige:

Salten kommunerevisjon IKS:

- Daglig leder Liv Anne Kildal
- Forvaltningsrevisor Mariell Myhre
- Forvaltningsrevisor Jarl-Håkon Olsen

Salten kontrollutvalgsservice KO:

- Sekretariatsleder Lars Hansen

Bodø kommune:

- Leder hjemmetjenester Vidar Øyen, sak 26/25
- Avdelingsleder Janne Ellingsen, sak 26/25
- Sikkerhets- og beredskapssjef Anne Olsen, sak 27/25
- Leder Digitaliserings- og IKT-kontoret Frode Nilsen, sak 27-28/25
- Konstituert leder e-helseavdelingen Monica Simone Johannesen, sak 28/25
- Konstituert avdelingsdirektør Oppvekst og kultur Anne Welle, sak 29/25
- Barnevernsleder Lise Tymi, sak 29/25
- Konstituert avdelingsdirektør Organisasjon og virksomhetsstyring Mariann Monsen, sak 30/25
- Regnskapssjef Linda Johnsen, sak 30/25

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
25/25	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 24. april 2025
26/25	Orientering om internkontroll knyttet til medisinhåndtering i Bodø kommune
27/25	Oppfølging av bystyrets vedtak sak 160/24 - forvaltningsrevisjon Informasjonssikkerhet
28/25	Orientering om stabilitet og dekning for nettverk som brukes innen helse og omsorgstjenester
29/25	Oppfølging av bystyrets vedtak sak 046/22 Forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll barnevern (4. gangs behandling)
30/25	Orientering om bakgrunnen for strykning av avsetning til flyktningefond ved regnskapsavslutning 2024
31/25	Revisors uttalelse etter forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen: Momskompensasjon på utgifter til utleieboliger
32/25	Dialog med revisor
33/25	Orienteringer
34/25	Eventuelt

25/25 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 24. april 2025

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 24. april 2025 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 24. april 2025 godkjennes.

26/25 Orientering om internkontroll knyttet til medisinhåndtering i Bodø kommune

Leder hjemmetjenester Vidar Øyen og avdelingsleder Janne Ellingsen møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

I forkant av møtet fikk kontrollutvalget tilsendt dokumentet *Notat til kontrollutvalget* med 3 vedlegg.

Lukking av møte:

Etter en generell gjennomgang fra Vidar Øyen tok utvalget opp spørsmål om lukking av møtet.

Behandling av spørsmål om lukking av møtet:

Ut fra opplysninger fra administrasjonen om at resterende del av redegjørelsen vil komme til å omfatte opplysninger om personlige forhold, besluttet kontrollutvalget følgende:

Vedtak om lukking av møtet: For den resterende del av redegjørelsen lukkes møtet med hjemmel i kommunelovens § 11-5, 2.ledd (opplysninger som er omfattet av lovbestemt taushetsplikt).

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Kontrollutvalget er godt tilfreds med orienteringen, og det arbeidet som er gjort for å bedre rutiner for medisinhandling. Utvalget avslutter sitt arbeid med denne saken.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget er godt tilfreds med orienteringen, og det arbeidet som er gjort for å bedre rutiner for medisinhandling. Utvalget avslutter sitt arbeid med denne saken.

Møtet ble deretter åpnet.

27/25 Oppfølging av bystyrets vedtak sak 160/24 - forvaltningsrevisjon Informasjonssikkerhet

Sikkerhets- og beredskapssjef Anne Olsen, og leder digitaliserings- og IKT-kontoret Frode Nilsen møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

I forkant av møtet fikk kontrollutvalget tilsendt dokumentet *Oppfølging etter forvaltningsrevisjon informasjonssikkerhet*.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 gjennomført en første gangs oppfølging av bystyrets vedtak i sak 160/24 Rapport forvaltningsrevisjon: Informasjonssikkerhet.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp.
3. Når det gjelder oppfølging av rapportens anbefalinger registrerer kontrollutvalget følgende:

Anbefaling	Administrasjonens tilbakemelding om oppfølging
i... Etablere et helhetlig styrings-system for informasjonssikkerhet.	
ii)... Sørge for å komplettere registrering av behandlingsprotokoller, herunder ferdigstille DPIA (risikovurdering av konsekvenser for personvernet) og databehandleravtaler.	
iii...Gi ansatte opplæring i informasjonssikkerhet.	
iv...Gjennomgå driftsavtalen og følge den opp	
v...Vurdere om tekniske og organisatoriske tiltak er i henhold til risikobildet og kommunens målsettinger for informasjonssikkerhet.	

4. Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering. Utvalget kommer tilbake til oppfølging bystyrets vedtak i begynnelsen av 2026.

Omforent forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 gjennomført en første gangs oppfølging av bystyrets vedtak i sak 160/24 Rapport forvaltningsrevisjon: Informasjonssikkerhet.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp.
3. Når det gjelder oppfølging av rapportens anbefalinger registrerer kontrollutvalget følgende:

Anbefaling	Administrasjonens tilbakemelding om oppfølging
i... Etablere et helhetlig styrings-system for informasjonssikkerhet.	Det er under planlegging etablering av et helhetlig styringssystem for sikkerhet i tråd med Nasjonal sikkerhetsmyndighets prinsipper for sikkerhetsstyring
ii)... Sørge for å komplettere registrering av behandlingsprotokoller, herunder ferdigstille DPIA (risikovurdering av konsekvenser for personvernet) og databehandleravtaler.	Dette er et pågående arbeid som blant annet følges opp gjennom egenkontroller hos ulike virksomheter og systemansvarsmøter 2 ganger i året. Det er gjennomført registrering av en rekke behandlingsprotokoller og det jobbes fortsatt godt med dette.

	Kommunen har i dag ikke ressurser til en systematisk gjennomgang av alle DPIA og databehandleravtaler.
iii...Gi ansatte opplæring i informasjonssikkerhet.	Det jobbes med å øke den generelle sikkerhetsbevisstheten og kulturen i organisasjonen gjennom ulike informasjonstiltak og oppfølging etter avvik. Egenkontroller GDPR er et tiltak vi ser har god opplæringseffekt da de i stor grad består av veiledning, ikke bare spesifikt på GDPR men også generell informasjonssikkerhet. Funn og forbedringsbehov etter egenkontroller GDPR i 2024 skal også gjennomgås på lederforum i juni
iv...Gjennomgå driftsavtalen og følge den opp	I samarbeid med eksterne er det gjennomført en større gjennomgang av driftsavtalen. I tillegg har kommunen gjennomført en RFI (<i>forespørsel om informasjon</i>) hvor 9 leverandører har gitt tilbakemelding om hvordan de mener en driftsavtale bør utformes.
v...Vurdere om tekniske og organisatoriske tiltak er i henhold til risikobildet og kommunens målsettinger for informasjonssikkerhet.	Per i dag er det mangler i de sikkerhetsmessige tiltakene sett opp mot det gjeldende risikobildet. Dette gjelder særlig informasjonssikkerhet og påvirknings- og sabotasjetrusselen. Det er satt i gang flere prosesser for å forbedre dette. Det er i tillegg innført egen avviksrapportering knyttet til sikkerhetstruende hendelser (brudd på adgangskontroll osv.),

4. Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering. Utvalget kommer tilbake til oppfølging bystyrets vedtak i begynnelsen av 2026.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 gjennomført en første gangs oppfølging av bystyrets vedtak i sak 160/24 Rapport forvaltningsrevisjon: Informasjonssikkerhet.

2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp.
3. Når det gjelder oppfølging av rapportens anbefalinger registrerer kontrollutvalget følgende:

Anbefaling	Administrasjonens tilbakemelding om oppfølging
i... Etablere et helhetlig styrings-system for informasjonssikkerhet.	Det er under planlegging etablering av et helhetlig styringssystem for sikkerhet i tråd med Nasjonal sikkerhetsmyndighets prinsipper for sikkerhetsstyring
ii)... Sørge for å komplettere registrering av behandlingsprotokoller, herunder ferdigstille DPIA (risikovurdering av konsekvenser for personvernet) og databehandleravtaler.	Dette er et pågående arbeid som blant annet følges opp gjennom egenkontroller hos ulike virksomheter og systemansvarsmøter 2 ganger i året. Det er gjennomført registrering av en rekke behandlingsprotokoller og det jobbes fortsatt godt med dette. Kommunen har i dag ikke ressurser til en systematisk gjennomgang av alle DPIA og databehandleravtaler.
iii...Gi ansatte opplæring i informasjonssikkerhet.	Det jobbes med å øke den generelle sikkerhetsbevisstheten og kulturen i organisasjonen gjennom ulike informasjonstiltak og oppfølging etter avvik. Egenkontroller GDPR er et tiltak vi ser har god opplæringseffekt da de i stor grad består av veiledning, ikke bare spesifikt på GDPR men også generell informasjonssikkerhet. Funn og forbedringsbehov etter egenkontroller GDPR i 2024 skal også gjennomgås på lederforum i juni
iv...Gjennomgå driftsavtalen og følge den opp	I samarbeid med eksterne er det gjennomført en større gjennomgang av driftsavtalen. I tillegg har kommunen gjennomført en RFI (<i>forespørsel om informasjon</i>) hvor 9 leverandører har gitt tilbakemelding om hvordan de mener en driftsavtale bør utformes.
v...Vurdere om tekniske og organisatoriske tiltak er i henhold til risikobildet og kommunens målsettinger for informasjonssikkerhet.	Per i dag er det mangler i de sikkerhetsmessige tiltakene sett opp mot det gjeldende risikobildet. Dette gjelder særlig informasjonssikkerhet og påvirknings- og sabotasjetrusselen.

	Det er satt i gang flere prosesser for å forbedre dette. Det er i tillegg innført egen avviksrapportering knyttet til sikkerhetstruende hendelser (brudd på adgangskontroll osv.),
--	--

4. Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering. Utvalget kommer tilbake til oppfølging bystyrets vedtak i begynnelsen av 2026.

28/25 Orientering om stabilitet og dekning for nettverk som brukes innen helse og omsorgstjenester

Leder Digitaliserings- og IKT-kontoret Frode Nilsen og konstituert leder e-helseavdelingen Monica Simone Johannesen møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

I forkant av møtet fikk kontrollutvalget tilsendt dokumentet *Orientering om stabilitet og dekning for nettverk som brukes innen helse og omsorg*.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Kontrollutvalget registrerer at det er gjennomført kartlegging av infrastruktur for nettverk, at det er et etterslep på oppgradering av dette, men at det planlegges tiltak for å forbedre situasjonen gjennom kommende budsjettprosess.

Kontrollutvalgets mener gjennomgangen viser at kommunen ikke har hatt en systematisk tilnærming til utfordringene.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget registrerer at det er gjennomført kartlegging av infrastruktur for nettverk, at det er et etterslep på oppgradering av dette, men at det planlegges tiltak for å forbedre situasjonen gjennom kommende budsjettprosess.

Kontrollutvalgets mener gjennomgangen viser at kommunen ikke har hatt en systematisk tilnærming til utfordringene.

29/25 Oppfølging av bystyrets vedtak sak 046/22 Forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll barnevern (4. gangs behandling)

Konstituert avdelingsdirektør Oppvekst og kultur Anne Welle, barnevernsleder Lise Tymi,

møtte i tilknytning til saken for å redegjøre og svare på spørsmål.

I forkant av møtet fikk kontrollutvalget tilsendt dokumentet *Notat til kontrollutvalget møte 10. juni 2025*.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 gjennomført en oppfølging av bystyrets vedtak i sak 046/22 Rapport forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll barnevern.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte bystyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer
3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering, vedlagt notat fra administrasjonen om oppfølging av bystyrets vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 gjennomført en oppfølging av bystyrets vedtak i sak 046/22 Rapport forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll barnevern.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte bystyrets vedtak er fulgt opp. I forhold til oppfølging av gjenstående anbefalinger registrerer utvalget følgende.
 - o Anbefaling 2: Nytt fagprogram tas i bruk juni 2025.
 - o Anbefaling 3: Vertskommunesamarbeidsavtalene er ikke oppdatert. Utkast til ny likelydende vertskommuneavtaler ble sendt kommunene i oktober 2024, men deltagerkommunene ønsket å få gjennomført en evaluering av samarbeidet. Det er søkt om midler og oppnådd tilskudd til dette formålet.
 - o Anbefaling 4: KOSTRA-rapporteringen er nylig korrigert.

Med unntak av videre oppfølging av anbefaling 3 anser utvalget seg som ferdig med oppfølging av bystyrets vedtak.

3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering, vedlagt notat fra administrasjonen om oppfølging av bystyrets vedtak.
4. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken januar 2026.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 gjennomført en oppfølging av bystyrets vedtak i sak 046/22 Rapport forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll barnevern.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte bystyrets vedtak er fulgt opp. I forhold til oppfølging av gjenstående anbefalinger registrerer utvalget følgende.

- o Anbefaling 2: Nytt fagprogram tas i bruk juni 2025.
- o Anbefaling 3: Vertskommunesamarbeidsavtalene er ikke oppdatert. Utkast til ny likelydende vertskommuneavtaler ble sendt kommunene i oktober 2024, men deltagerkommunene ønsket å få gjennomført en evaluering av samarbeidet. Det er søkt om midler og oppnådd tilskudd til dette formålet.
- o Anbefaling 4: KOSTRA-rapporteringen er nylig korrigert.

Med unntak av videre oppfølging av anbefaling 3 anser utvalget seg som ferdig med oppfølging av bystyrets vedtak.

3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering, vedlagt notat fra administrasjonen om oppfølging av bystyrets vedtak.

30/25 Orientering om bakgrunnen for strykning av avsetning til flyktningefond ved regnskapsavslutning 2024

Konstituert avdelingsdirektør Organisasjon og virksomhetsstyring Mariann Monsen og regnskapssjef Linda Johnsen møtte i tilknytning til saken for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til bystyrets sak PS 25/66 Årsregnskap og årsrapport 2024 Bodø kommune, hvor bystyret ba kontrollutvalget

gjennomgå og vurdere hvorvidt kommunens bruk av integreringstilskudd til å dekke merforbruket i henhold til Kommunelovens bestemmelser om strykning ved merforbruk er i tråd med retningslinjene i rundskrivet fra IMDI, fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet den 23.01.2024 etter § 8 i reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 i bestemmelser om statlig økonomistyring

Kontrollutvalget har hatt en gjennomgang av regelverket på området, og den gjennomførte strykningen er i henhold til kommunelovens bestemmelser, kommunens økonomireglement og rundskriv fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget viser til bystyrets sak PS 25/66 Årsregnskap og årsrapport 2024 Bodø kommune, hvor bystyret ba kontrollutvalget

gjennomgå og vurdere hvorvidt kommunens bruk av integreringstilskudd til å dekke merforbruket i henhold til Kommunelovens bestemmelser om strykning ved merforbruk er i tråd med retningslinjene i rundskrivet fra IMDI, fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet den 23.01.2024 etter § 8 i reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 i bestemmelser om statlig økonomistyring

Kontrollutvalget har hatt en gjennomgang av regelverket på området, og den gjennomførte strykningen er i henhold til kommunelovens bestemmelser, kommunens økonomireglement og rundskriv fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

31/25 Revisors uttalelse etter forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen: Momskompensasjon på utgifter til utleieboliger

Forslag til vedtak:

Bodø kontrollutvalg har mottatt uttalelse datert 26. mai 2025 fra revisor etter at denne i samsvar med kommunelovens § 24-9 har gjennomført en forenklet etterlevelsesk kontroll hvor det er undersøkt etterlevelse av bestemmelsene om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger.

Kontrollutvalget tar revisors uttalelse til orientering, og registrerer at uttalelsen ikke gir grunnlag for videre oppfølging fra utvalgets side.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Bodø kontrollutvalg har mottatt uttalelse datert 26. mai 2025 fra revisor etter at denne i samsvar med kommunelovens § 24-9 har gjennomført en forenklet etterlevelsesk kontroll hvor det er undersøkt etterlevelse av bestemmelsene om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger.

Kontrollutvalget tar revisors uttalelse til orientering, og registrerer at uttalelsen ikke gir grunnlag for videre oppfølging fra utvalgets side.

32/25 Dialog med revisor

Revisor orienterte:

- Bemanning: En forvaltningsrevisor i 40 % permisjon. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor slutter 31. august. Stilling som forvaltningsrevisor er lyst ut med frist 10. juni 2025
- Forvaltningsrevisjon: Revisor er i gang med prosjekt Offentlige anskaffelser, og det er gjennomført oppstartsmøte med kommunen. Prosjektet er i rute. Eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon Salten Brann: Det er gjennomført oppstartsmøte med kommunen, og gjennomføres oppstartsmøte med selskapet neste uke. Prosjektet er i rute.
- Regnskapsrevisjon: Ingenting særskilt å rapportere om.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget i Bodø kommune tar dialog med revisor til orientering.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget i Bodø kommune tar dialog med revisor til orientering.

33/25 Orienteringer

Vedtak:

Orienteringene tas til orientering.

34/25 Eventuelt

Ingen ytterligere saker til behandling.

Bodø, 10. juni 2025

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer,
Bodø kommune v/ ordfører og kommunedirektør
Revisor: Salten kommunerevisjon IKS

SAK 36/25**Orientering om status for barns beste vurderinger i Bodø kommune****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
27.08.2025**Vedlegg:**

- Mottatt dokumentasjon fra Bodø kommune til utvalgets sak 55/24: Orientering fra administrasjonen: Systematisk ivaretagelse av barns perspektiv i saker hvor det er lovkrav om dette:
 - a) Barns deltagelse i møter
 - b) Hvordan Bodø kommune v. Helse- og omsorgsavdelingen ivaretar barns interesser og perspektiver.
 - c) Svar på spørsmålet om hvordan vi systematisk behandler Barnets beste vurderinger i Saksbehandlingen (Plan og mobilitet, grunnskole, barnevern)
 - d) Modellen for arbeidsprosessene for å sikre en systematisk inkludering av barna
 - e) Vi skal høre deg (Barne- og familieenheten)

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget fikk i sitt møte 22. november 2024 en orientering fra administrasjonen: *Systematisk ivaretagelse av barns perspektiv i saker hvor det er lovkrav om dette.* Utvalget besluttet følgende:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til orientering. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i juni 2025. Statusrapport for gjennomføring av barns beste vurderinger.

I tilknytning til saken leggers ved den dokumentasjonen administrasjonen sendte over i forbindelse med behandlingen i november 2024 (5 vedlegg).

Kort om barns perspektiv / barns beste:

Ivaretagelse av barns rettigheter / barns beste er et overordnet prinsipp bl.a i FNs konvensjon om barnets rettigheter. Norge som stat er part i denne konvensjonen, og har gjennom menneskerettsloven vedtatt at konvensjonen skal gjelde som norsk lov. Inkludert i dette er blant annet en forpliktelse til at *alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.*

Bestemmelser som skal sikre at barns rettigheter gjelder på en rekke områder i samfunnet, f.eks

- Barnevern: *Barnevernets formål er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barnets beste er dermed lovens mest sentrale hensyn.* (Prop. 133 L (2020–2021) Lov om barnevern
- Skolenedleggelser / endring av kretsgrenser: *Barnekonvensjonen er tatt inn i norsk rett ved menneskerettsloven i 2003, og forplikter kommunene til å legge vekt på barnets beste, blant annet i saker om skolestruktur.* Udir, 2024 Rundskriv Behandlingen av saker om skolenedleggelser og kretsgrenser
- Plan- og byggesak: *Hensynet til barn og unge skal ivaretas i planlegging og i kravene til det enkelte byggetiltak.* Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2021, Veileder om barn og unge i plan og byggesak

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden er kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, bedt om å delta i kontrollutvalget kl 09.05 til 09.20 for å orientere kontrollutvalget om status for arbeidet med å ivareta barns beste vurderinger. I tillegg er det gjort oppmerksom på at det kan komme spørsmål fra kontrollutvalget. I tillegg er det bedt om at administrasjonen utarbeider et kortfattet skriftlig notat med hovedpunktene i orientering om status. Det er bedt om dette innen 25. august slik at det kan sendes ut til utvalgets medlemmer før møtet.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 18. august 2025

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Barns deltagelse i møter

BFE's utgangspunkt

Overordnet mål:

- Økt bevissthet på barn og unges medvirkning
- Informasjon og kommunikasjon til barn og unge er tilpasset til alder og modenhet

Vi er spesielt opptatt av:

- At barn og unges stemme kommer tydelig frem i all kommunal saksgang som angår dem
- At barn og unge bidrar i utarbeidelse, gjennomføring og evaluering av mål og tiltak
- At vi snakker med barn og unge på den arenaen de føler seg trygge
- At innspill fra barn, unge og deres foreldre brukes til forbedring av tjenestene

(Sammen om en god oppvekst- kjærlighet, klokskap og kunnskap i praksis)

Barn/unges innspill

«Jeg vil ikke være med på møter, det er bare babling i timevis» (NN 12 år)

«Det er viktig at vi får en god førsteopplevelse med å være med på møter» (NN 13 år)

Dette er en sammenfatning av det arbeidsgruppene og barn i barnehage har uttalt om hvilke møter de synes barn/unge skal delta på, og hva de tror skal til for at det skal bli konstruktivt:

Hva slags møter

- Vi må få delta på alle møter som handler om oss selv for at vi skal vite hva som sies om oss, og få fortalt hva vi selv synes. Det finnes ingen type møter man ikke kan være med på.
- Hvis vi ikke vil være med må dere finne en annen måte å gjøre det på. Vi må uansett få informasjon om hvem som skal være med på møtet, hva de skal snakke om og resultatet av møtet. Vi kan få spørsmålene på forhånd
- Vitsen med møtet må være å planlegge og hjelpe oss
- Vi må få muligheten til å forberede oss, sånn at vi ikke sitter og er redde for hva som skal komme
- Vi må få sitte sammen med foreldrene våre hvis vi ikke er i konflikt med dem. Hvis det er andre barn der kan vi sitte sammen med dem

Sånn vil vi at møtet skal være:

- Det må være et fint rom (ryddig og «vakkert»)
- Det må være noe vi kan gjøre der; stressball, lego, tegnesaker, perler ell. Vi klarer å gjøre noe samtidig som vi hører, tenker og snakker, men det er kanskje noen som ikke klarer det, så det er lurt å spørre oss på forhånd
- Det må være juice, vann eller saft til oss
- Den som kjenner oss best må lede møtet, f.eks kontaktlærer i stedet for rektor
- Det må gå an å gå fra møtet når vi har lyst, så kan vi heller komme inn på slutten eller få høre hva som skjer videre, etter møtet
- Det må ikke være så mange på møtet. Hvis det er mange på møtet blir det lett sånn at noen prater høyt og lenge, mens de mer forsiktige ikke sier noe. *(her mener de forskjellig avhengig av alder, noen sier maks 3 deltagere, andre mener at det er avhengig av hvem de er)*
- Hvis det skal være fremmed med må vi bli litt kjent før møtet. De kan småsnakke litt for at vi skal bli trygge. Vi trenger ikke å vite hvordan de har det, men hvem de er, hva de jobber med og hvorfor de skal være med på møtet
- Vi må få si noe. Det er viktig at vi blir forstått. Voksne må spørre oss, ikke bare foreldrene våre. Vi må få fortelle om hvordan ting er for oss. Det handler jo faktisk om å få vår stemme frem

- Jo mindre man er dess kortere må møtet være, vi ungdommer klarer fint en time. Møtet må ikke være for langt; maks en time (*noen mente maks fra et kvarter til en halv time*). Det går an å heller ta flere møter og det er lurt med luftepauser underveis.

De voksne må

- Være rolige, hyggelige, blide og snakke positivt om oss, også hvis vi har gjort noe galt. Ingen må rope eller være sure, verken i møtet eller utenom, da blir vi bare lei oss
- Ikke snakke om private ting hvis det er noen som kjenner oss godt fra før
- Være litt forsiktige når de spør om ting; spørre om det greit å spørre eller skrive ned ting
- Slutte å bruke så vanskelige ord. De må forklare ting på en interessant måte, men ikke for mye. Mange forklarer ting vi vet. Hvis dere lurar på om vi forstår kan dere spørre «skjønnte du det?» i stedet for «vet du hva det betyr?» Vi kan skjønne ting ut fra sammenhengen uten å vite hva ordene betyr
- Snakke MED oss, ikke OM oss (*ikke omtale i 3. person*)
- Hvis dere ikke kjenner oss så godt, er det bedre å si det i møtet, enn å late som
- La være å sammenligne oss med andre, det kommer det aldri noe godt ut av, heller ikke hvis andre er dårligere enn oss (da føler vi prestasjonspress)
- Respektere grensene våre; hvis vi sier at vi ikke kan eller vil skal dere ikke spørre hvorfor
- Vi skal ikke presse til å f.eks gå til psykolog. Hvis vi ikke vil, kan vi få snakke med en vi er trygge på, og så kan dere vente en stund før dere spør oss på nytt. Det er deres ansvar å overtale i stedet for å presse. Tvang har bare negative utfall og kan gjøre ting verre.

Referat

- Vi vil vite hva som skrives i referatet. Hvis det er noe vi ikke liker eller hvis vi er uenig i noe av det som sies eller bestemmes, må det komme frem i referatet. Dere må spørre oss om vi er enige
- Vi burde få referatet i møtet og skrive under mens vi er der. Dere kan lese det opp for de minste

Møter angående konflikter mellom barn:

- Voksne må ikke ta lett på ting som for eksempel mobbing og når folk bruker «homo» som skjellord. Skal det ikke være null- toleranse?
- Vi må få fortelle hvordan det er og så kan foreldrene snakke sammen etterpå. De slemme kan være med på møtet etterpå når man har funnet litt mer ut av ting

Møter hvor resultatet av tester skal legges frem

- Ta møte med alle først sånn at vi får vite resultatet samtidig som foreldrene våre
- De andre kan ha møter for å finne ut av hvordan de skal hjelpe hvis vi får vite hva de snakker om etterpå

Hvordan Bodø kommune v. Helse- og omsorgsavdelingen ivaretar barns interesser og perspektiver.

Tilsvaret vil bli besvart av Tildelingskontoret og Miljøtjenesten. Tildelingskontoret fatter vedtak om barn, mens Miljøtjenesten gjennomfører de fleste vedtakene som omhandler barn, herunder barnebolig og avlastningstjenester.

Vurderingen det bes om er hvordan kommunen ivaretar barns interesser og perspektiver i saker hvor det er lovkrav om det. Dette vil omtales som «barnets/barnas beste» i det følgende. I punkt 1 vil Tildelingskontoret redegjøre for deres arbeid med barnets beste i forbindelse med fatting av vedtak. I punkt 2 vil Miljøtjenesten redegjøre for hvordan barnets beste ivaretas i drift.

1. Tildelingskontoret:

Bodø kommune v. Tildelingskontoret har siden høsten 2023 gjennomført en rekke tiltak for å sikre at barns rettigheter etter Grunnloven og FNs barnekonvensjon blir ivaretatt i kommunen. Arbeidet ble igangsatt etter at kommunen vurderte at det var behov for en styrking av kompetansen og praksis knyttet til vurderinger av «barnets beste». Kompetanseheving på vurderinger av «barnets beste» ble derfor et satsningsområde utover høsten 2023 og vinteren 2024.

Høsten 2023 ble det utarbeidet egne maler for vurderinger av barnets beste i Gerica (journalføringssystemet). Malene skulle sikre at alle saksbehandlere måtte vurdere «barnets beste» i alle saker som direkte eller indirekte berørte barn.

Barns interesser og synspunkter ble også et økt fokus under alle kartleggingsbesøk. Under kartleggingsbesøk får barnet anledning til å delta for å fremme sin stemme. Barnets eventuelle søsken får også anledning til å uttale seg, da disse blir indirekte berørt av barnets vedtak. Møtene med barna blir alltid tilrettelagt ut fra individuelle forutsetninger.

Kommunen har også fysisk hengt opp informasjon om barns rettigheter etter Grunnloven og FNs barnekonvensjon på Alsgård, der flere av kartleggingene av barn foregår. Denne informasjonen blir tatt frem og forklart til barnet under kartleggingen. Foreldre sender også inn skriftlige søknader på vegne av seg og barna. Ofte har foreldrene beskrevet barnas ønsker i søknader. Disse ønskene blir gjennomgått under kartleggingen med barnet.

To saksbehandlere ble fra høsten 2023 dedikert til å behandle alle saker som direkte omhandler barn. Disse har samarbeidet tett med intern jurist i Helse- og omsorgsavdelingen for å sikre kvaliteten i vurderinger av barnets beste. Saksbehandlerne har også deltatt på kurs i regi av Statsforvalteren kurset heter «Barnets beste fra teori til praksis», og ble gjennomført i mars/april 2024. Informasjon om barnets beste på barneombudets sider er også gjennomgått.

Vinteren 2024 ble det gjennomført en obligatorisk undervisning for alle saksbehandlerne på Tildelingskontoret. Temaet for undervisningen var «Barnets beste- et grunnleggende hensyn». Opplæringen ble gitt av intern jurist ved Helse- og omsorgsavdelingen, og fokuset var hvordan kommunen kunne sikre at barnas rettigheter etter FNs barnekonvensjon og Grunnloven blir ivaretatt i alle saker som direkte eller indirekte berører barn. Kursmaterialet ble gjort tilgjengelig for alle ansatte ved Tildelingskontoret.

Høsten 2024 gjennomførte Tildelingskontoret en internrevisjon av vedtak (innvilgelse og avslag) på BPA-tjenester. Et av sjekkpunktene var «Er barnets beste tilstrekkelig vurdert?». Revisjonen viste at

det var en betydelig forbedring fra tidligere år, der nye vedtak inneholdt gode vurderinger av barnets beste.

Vurderinger i forbindelse med barnets beste blir regelmessig tatt opp i felles teammøter/kontormøter, der alle saksbehandlerne ved Tildelingskontoret er til stede. Dette for å sikre likebehandling og kompetanseheving. De saksbehandlerne som behandler saker som direkte omhandler barn bistår andre saksbehandler ved behov dersom de har vedtak som indirekte berører barn. Dette for å sikre kvaliteten i vurderingene opp mot barns rettigheter.

Tildelingskontoret har gjennom målrettede tiltak og kompetanseutvikling styrket sin evne til å ivareta barns rettigheter. Vurderinger av barnas beste er en integrert del av praksisen ved Tildelingskontoret.

Til orientering er det ingen vedtak i 2024 som er opphevet med bakgrunn i at barnets beste ikke er vurdert/tilstrekkelig vurdert.

2. Miljøtjenesten

Miljøtjenesten har etablert en modell som sikrer barnets rett til medvirkning, herunder sikrer at barnets interesser og synspunkter blir ivaretatt. Medvirkning skjer både på individ -og systemnivå, slik at barnet får en reell mulighet til å bli hørt og delta i beslutninger som angår dem. Gjennom denne strukturen arbeider Miljøtjenesten systematisk for å sikre at barnets interesser og synspunkter blir ivaretatt.

2.1 Medvirkning på individnivå

- **Primærsamtaler:** To ganger i året gjennomføres samtaler med barnet og eventuelle pårørende. I disse samtaler får barnet anledning til å uttrykke sine synspunkter om tjenestetilbudet og fremme ønsker om endringer. Pårørende kan også bidra med sine synspunkter sammen med barnet.
- **Daglig dialog:** Gjennom den daglige dialogen får barnet også anledning til å uttrykke sine interesser og synspunkter direkte til tjenesteyterne. Tjenesteyterne gjør sitt beste for å imøtekomme disse innenfor de ressursrammene kommunen har tilgjengelig.

2.2 Medvirkning på systemnivå

- **Husmøter:** Omtrent åtte ganger i året avholdes det husmøter i hver avdeling, hvor tjenestemottakerne og ansatte møtes. Her får hvert barn mulighet til å fremme sine synspunkter og ønsker i et felles forum.
- **Samarbeidsråd:** Det gjennomføres også samarbeidsråd. Rådet består av representanter fra alle bomiljø i Miljøtjenesten. Representantene tar opp saker som er av tjenestemottakernes interesse, som så drøftes i møtet. Samarbeidsrådet representerer også barnas interesser, der tjenestemottakerne er barn.
- **Sentralt bruker- og pårørenderåd:** I tillegg har Miljøtjenesten også sentralt bruker- og pårørenderåd. Rådet inkluderer to brukerrepresentanter fra samarbeidsrådet, brukerrepresentanter fra ulike interesseorganisasjoner, to ansatterepresentanter fra Miljøtjenester. Møtet ledes av Områdeleder Miljø- og oppfølgingstjenesten.
- **Pårørendemøter:** To ganger i året arrangeres møter for pårørende. Der får alle pårørende tilbud om å delta i møte for informasjon og medvirkning. Pårørende får i disse møtene

anledning til å redegjøre for barnets interesser og deres synspunkt kommer også til uttrykk gjennom pårørende.

Svar på spørsmålet om hvordan vi systematisk behandler Barnets beste vurderinger i saksbehandlingen:

Hei

Plan og mobilitet har ansvaret for kommunens arealplanlegging. I saker etter plan- og bygningsloven ivaretas barns perspektiv og interesser i saker på følgende måte:

- Bodø ungdomsråd har mulighet til å medvirke i alle saker, ved oppstart, høring og før vedtak. Rådsfunksjonen utøves kun i siste fase. Bodø kommune anser dette som lovkrav i plan- og bygningsloven.
- Barnas talsperson har mulighet til å medvirke i alle saker, ved oppstart og høring. Barnas talsperson er invitert til interne møter hvor arealplaner diskuteres. Barnas talsperson og har møte- og talerett i Plan- og miljøutvalget, og bidrar i vedtaksfasen på denne måten. Bodø kommune anser dette som lovkrav med bakgrunn i rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser i planlegging.
- Ved arealplaner som legger til rette for nybygg av skoler involveres barn og unge direkte. I denne situasjonen anser vi dette som et lovkrav, i og med at barn og unge her berøres direkte.
- Gjennom barnetråkk kartlegges barns interesser innen tema som nærmiljø og skolevei. Dette er gjennomført i to omganger de siste ti år. Barnetråkk er en anbefalt kartleggingsmetodikk for å få frem tema av betydning for barn og unge, men er ikke et lovkrav i plan- og bygningsloven.
- I enkeltprosjekter som Molobyen og NyByNyFlyplass eller utformingsplaner til lekeplasser legges det etter nærmere vurderinger regelmessig til rette for medvirkning direkte med barn eller ungdom som anses representative. Dette vurderer Bodø kommune som medvirkning utover lovkravene i plan- og bygningsloven.

Innspill fra Grunnskolen:

Oppfatter at vi skal svare kort på følgende spørsmål:

Hvordan administrasjonen systematisk ivaretar barns perspektiv og interesser i saker hvor det er lovkrav om dette.

Barns rett til medvirkning er forsterket i både barnehagelov og opplæringslov med rammeplaner og læreplaner.

Hvordan barn skal medvirke i barnehagehverdagen og skoledagen har vært og er et tema som omtales i våre ledermøter med jevne mellomrom. Det er også et tema i møte med barnehagen og skolens personale.

Barn i barnehagen og elever i skolen får gi uttrykk for sine synspunkter i saker som gjelder dem. F.eks. har vi gjennomgått og justert våre maler der vi sikrer at barns synspunkter kommer

med. Dette gjelder vedtaksmaler, maler for individuelle opplæringsplaner, mal for årsrapporter og mal for noen møtereferater. Vi følger også opp at barn i større grad skal delta i møter som omhandler dem når særskilt tilrettelegging er nødvendig. Dette for at vi skal ha barns synspunkter med når vi vurderer tiltak.

I tillegg jobber vi med barns medvirkning i det pedagogiske arbeidet i barnehagen og skolen. I august 2022 hadde vi foredrag med ekstern foredragsholder for alle ansatte i barnehage og skole med tema inkludering. Her var et sentralt tema hvordan elevens stemme kan sette retning for inkludering? Slike felles tema bidrar til at hele barnehage- og skolesektoren blir opptatt av å fremme samme holdning og praksis til barns stemme og synspunkter. Slike felles samlinger følges opp i etterkant både i den enkelte barnehage og skolene, men også i møte med lederne.

Fra Barnevernet:

Barnevernloven legger føringer for at det skal gjøres barnets bestevurderinger i barnevernets behandling av saker. .

§ 1-3. Barnets beste

Ved handlinger og avgjørelser som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Barnevernets tiltak skal være til barnets beste. Hva som er til barnets beste må avgjøres etter en konkret vurdering. Barnets mening er et sentralt moment i vurderingen av barnets beste

Våre maler for vedtak, rapporter og saksframlegg legger derfor opp til at vår vurdering av barnets beste, og vektlegging av dette opp mot andre hensyn, skal dokumenteres.

Vi har føringer for at vi skal innhente barnets synspunkter i saker, dette gjelder både i undersøkelser, arbeid med hjelpetiltak og i oppfølging av barn som er plassert utenfor hjemmet. Dette sørges også for før en sak skal behandles i barneverns- og helsenemnda. Barn har også anledning til å ha med tillitsperson i møte med barneverntjenesten. Barn over 15 år har partsrettigheter. I Barneverns- og helsenemnda kan det også egne regler for at barnet skal bli hørt.

I tillegg til barnets synspunkter er det andre elementer som inngår i vurderingen av barnets beste; barnets identitet, behov for å bevare familiemiljøet og opprettholde relasjoner, barnets behov for omsorg, beskyttelse og trygghet, rett til helsehjelp og skolegang og vurdering av om barnet er i en sårbar situasjon.

7. Samtale med barn
om hvordan de merker
resultater
arbeid/oppgaver

**6. Gjennomføring av avtalt
arbeid/oppgaver**

**5. Personalet får tilbakemelding fra
barna.** Eventuelle justeringer/
endringer, før arbeidet starter

**1. Utfordringer identifiseres i
personalgruppen**

**Modellen illustrerer gangen i alle
arbeidsprosessene for å sikre en systematisk
inkludering av barna**

- Informer barna om målsettingen og be om hjelp til å finne løsninger
- Kartlegginger: bruk pnkt. 1-7
- Ped.analyse: bruk pnkt 1,4,5,6,7
- Utfordringer identifisert av barn: Bruk pnk. 2,3,4,5,6,7

4. Ny samtale med barn og unge angående
personalets vurderinger

**2. Dialogiske samtaler med barn
og unge** angående utfordringene
som er identifisert

3. Samtale i personalgruppen
Videreformidling av barn og unges
innspill
Vurdering av hvordan man skal ta
hensyn til innspillene

Vi skal høre deg

- du skal vite hva vi sier og skriver om deg
- du kan spørre om alt
- du skal være med på å bestemme det som handler om deg
- du skal få vite hva som skjer både nå og senere

Barnekonvensjonens art. 12:

1. Partene skal garantere et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

2. For dette formål skal barnet særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ, på en måte som er i samsvar med saksbehandlingsreglene i nasjonal rett.

Vi jobber i/på:

- Familiesenter
- PPT
- Spesialpedagogisk fagteam
- Ergoterapi- og fysioterapitjenesten
- Psykisk helsetjeneste
- Skolehelsetjenesten

SAK 37/25**Orientering om etterlevelse av Opplæringslova § 17-7 Krav om at skolane har tilgang på vikarar****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
27.08.2025**Vedlegg:**
a) Ingen**Bakgrunn for saken:**

Saken er satt på dagsorden etter avtale med utvalgets leder.

Den nevnte paragrafen i Opplæringslova stiller krav om at *Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at skolane har tilgang på vikarar ved vanleg og venta fråvær.*

Lovens forarbeider (Prop. 57 L (2022–2023)) omtaler dette i punkt 50:

At skolane må ha tilgang på vikarar ved «vanleg og venta» fråvær, betyr at kommunane og fylkeskommunane må vurdere kva som er sannsynleg framtidig fråvær i verksemda, til dømes ved å ta utgangspunkt i tidlegare års fråvær eller annan kunnskap og anna erfaring som kan seie noko om kor mykje fråvær som kan forventast. Det er opp til kvar enkelt kommune og fylkeskommune om dei vil nytte lærarar ved skolen som vikarar, anten i eigne stillingar eller prosentdelar av lærarstillingane, eller om dei vil ha eigne vikarpoolar eller liknande.

I Odelstingsproposisjonen presiseres det at departementets forslag er «å lovfeste at kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at skolane har tilgang på vikarar ved vanleg og forventa fråvær (men ikkje å lovfeste krav om ei forsvarleg vikarordning)». Departementet viser til at Opplæringslovutvalget ønsket at det skulle innføres et krav om forsvarleg vikarordning.

Departementet støttet ikke dette, men *meiner likevel at det bør synleggjeras i lova at skolane skal ha tilgang på vikarar, noko som kan bidra til å løfte forståinga kommunane og fylkeskommunane har for korleis dei løyser behovet for vikarar, og bidra til at elevane får ei god opplæring.*

Kommunenenes Sentralforbund sin høringsuttalelse tar opp spørsmålet om krav til *forsvarleg* vikarordning, bl.a på følgende vis: *Ut fra et internkontrollperspektiv er det viktig å vurdere hvilke krav til dokumentasjon og rapportering en lovregulering vil innebære. En lovregulering innebærer også at noen må avklare hva som er vanlig og forventet fravær, som blant annet avhenger av demografi og årstid, og hvordan det skal dokumenteres og rapporteres at fraværet faller innenfor eller utenfor vikarordningen.*

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden er kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, bedt om å delta i kontrollutvalget kl 09.25 til 09.45 for å orientere kontrollutvalget om

- Hvordan administrasjonen forstår innholdet i lovkravet
- Hvordan etterleves lovkravet i praksis i Bodø kommune

I tillegg er det gjort oppmerksom på at det kan komme spørsmål fra kontrollutvalget. Det er videre bedt om at administrasjonen utarbeider et kortfattet skriftlig notat med hovedpunktene i orienteringen, og at dette oversendes innen 25. august slik at det kan sendes ut til utvalgets medlemmer på forhånd.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 18. august 2025

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 38/25

Grunnlag for valg av styremedlemmer til kommunale foretak

Saksgang:
Kontrollutvalget**Møtedato:**
27.08.2025**Vedlegg:**
a)**Bakgrunn:**

Kontrollutvalget har i sitt april møte tatt opp og bedt om en sak angående ovennevnte:

Medlem Torill Cecilie Mehus tok opp spørsmålet om grunnlaget for valg av styremedlemmer jfr kommunens generelle eierstrategier over for kommunale foretak: *Oppnevning av styremedlemmer skal gjøres ut fra krav til kompetanseprofil til kommunale foretak.*

Bystyret har sine saker 208-210/23 valgt styre til henholdsvis Bodø Spektrum KF, Bodø Havn KF og Stormen konserthus Bodø KF. Valgene ble gjort etter innstilling fra Valgkomite for selskaper.

Kommunens vedtatte generelle eierstrategier overfor kommunale foretak sier at *Oppnevning av styremedlemmer skal gjøres ut fra krav til kompetanseprofil til kommunale foretak.* Med bakgrunn i at saken er satt på dagsorden i kontrollutvalget, er det sendt en henvendelse til Valgkomite for selskaper, der denne bes om en kortfattet redegjørelse om følgende:

- Har Valgkomiteen hatt tilgjengelig konkrete krav til kompetanseprofil for de tre ulike foretakene?

- For hver av de tre innstillingene til bystyret om valg av styre: hvordan har Valgkomiteen arbeidet for å ivareta krav til kompetanseprofil

Det er bedt om svar innen 25. august 2025. Svar ettersendes så snart det foreligger.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 18. august 2025

Lars Hansen
Sekretariatsleder

SAK 39/25**Planlegging av virksomhetsbesøk grunnskole, inkludert oppfølging av forvaltningsrevisjon Avvik i grunnskolen****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
27.08.2025**Vedlegg:**

- a) Salten kommunerevisjon IKS, Rapport forvaltningsrevisjon – Avvik i grunnskolen
- b) Bodø kontrollutvalg: sak 11/25 - Rapport forvaltningsrevisjon – Avvik i grunnskolen
- c) Forum for kontroll og tilsyn (FKT): Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgs- sekretariatene Virksomhetsbesøk

Bakgrunn for saken:

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 skal kontrollutvalget påse at bystyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Rapporten ble behandlet av bystyret 27. mars 2025, sak 40/25, med følgende vedtak:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Avvik i grunnskolen er forelagt bystyret og tas til etterretning.
2. Bystyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger:
 1. Skoleeier må utarbeide en helhetlig skriftlig risikovurdering av Bodøskolen
 2. Skoleeier skal sikre at alle skolene har et oppdatert personskaderegister
 3. Skoleeier bør prioritere det videre arbeidet med en felles forenklet skriftlig rutine for håndtering av avvik

4. Skoleeier bør videreutvikle Kvalitetslosen og forenkle melding av avvik på skoleområdet
 5. Skoleeier bør vurdere skriftlige rutiner for regelmessig obligatorisk opplæring i håndtering av avvik som fanger opp alle som arbeider på skolen
 6. Skoleeier bør innarbeide i ny rutine en kort svarfrist for å gi alle avviksmeldere informasjon om videre oppfølging av avviket
 7. Skoleeier bør utarbeide en felles definisjon av avvik og avvik på vold og trusler som alle skolene skal benytte
 8. Skoleeier bør sørge for at avviksrutinen omfatter melding og håndtering av vold og trusler
 9. Skoleeier bør sikre at alle skolene har skriftlige retningslinjer for fysisk og psykisk førstehjelp ved tilfeller av vold og trusler
 10. Skoleeier bør sørge for at rektor rapporterer til skolekontoret på alle forhold som er viktige for å sikre god avvikshåndtering
 11. Skoleeier bør vurdere felles rutiner for å vurdere tiltak ved volds og trusselhendelser
 12. Skoleeier bør sikre at evaluering av oppfølging av volds og trusselsaker tas inn i ny rutine for håndtering av avvik
3. Bystyret ber kontrollutvalget påse at bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjon følges opp. Det bes om at utvalget starter med sin oppfølging av rapporten innen utgangen av oktober 2025.

Vedlagt saken er saksfremlegget som lå til grunn for kontrollutvalgets og bystyrets behandling. Saksfremlegget inneholder revisors konklusjon og 12 anbefalinger (punkt 2, underpunkt 1-12 i vedtaket).

Virksomhetsbesøk – kontrollutvalg:

Vedlegg b) til saken er Forum for kontroll og tilsyn sin Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgs- sekretariatene med tema Virksomhetsbesøk. I anbefalingen er virksomhetsbesøk definert som et møte mellom kontrollutvalget og en av kommunens virksomheter. Formålet med å gi anbefalinger på området er å gi veiledning til kontrollutvalgssekretariatene om hvordan de kan organisere kontrollutvalgets virksomhetsbesøk.

Fra anbefalingen: «Kontrollutvalgets formål med virksomhetsbesøk er å gjøre seg kjent med og skaffe seg kunnskap om hvordan kommunens virksomheter drives. Samtidig kan virksomhetsbesøket bidra til å gjøre kontrollutvalgsarbeidet kjent.»

Prosessen med Virksomhetsbesøk deles inn i fem faser:

- a. Initiering
- b. Utvelgelse
- c. Forberedelse
- d. Virksomhetsbesøket
- e. Etterarbeid

Kontrollutvalget har allerede foretatt a) initiering og i noen grad foretatt b) utvelgelse, ved å beslutte gjennomføring av virksomhetsbesøk i tilknytning til oppfølging av forvaltningsrevisjon Avvik i grunnskolen.

Fase c) forberedelse inneholder følgende generelle anbefalinger:

- Sekretariatet bør ta skriftlig kontakt med kommunedirektøren eller daglig leder, og avtale tidspunkt for besøket.
- Sekretariatet avtaler med virksomheten og de det er ønskelig å møte under besøket, f.eks. styrer, rektor, ansatte, pårørende, brukere og elever.
- Sekretariatet bør planlegge virksomhetsbesøket på bakgrunn av utvalgets vedtak og innhente nødvendig dokumentasjon.
- Møtet må være en del av kontrollutvalgets møteplan som kunngjøres, og besøket må ha et eget saksnummer.
- Sekretariatet bør vurdere om hensynet til personvern og eventuelle taushetsbelagte opplysninger kan medføre at møtet må lukkes. Sekretariatet avklarer dette med virksomheten før besøket.

Det er opprettet kontakt med administrasjonen med tanke på å avklare hvilke skoler som har møterom som kan være egnet til gjennomføring av møtedelen av virksomhetsbesøket. Dette med tanke på utvelgelse av skole hvor virksomhetsbesøk kan gjennomføres.

For fase d virksomhetsbesøket nevnes følgende momenter:

- Gjennomføringen av virksomhetsbesøket skal skje i tråd med prinsippet om møteoffentlighet.
- Besøket kan innledes med presentasjon av deltakerne og at kontrollutvalgets leder orienterer om utvalgets arbeid og hensikten med besøket.
- Virksomheten orienterer om sitt arbeid. Det vil være normalt at kontrollutvalget tas med på en omvisning.
- Kontrollutvalget kan stille eventuelle spørsmål underveis.

Vurderinger:

Ved behandling av sak med oppfølging vil administrasjonen som vanlig bes om å forberede en skriftlig tilbakemelding om status for oppfølging av bystyrets vedtak. Herunder at det svares spesifikt om oppfølging av de 12 anbefalingene. Innkalling til dette sendes kommunedirektøren som bes om å møte selv, eller ved annen person som er bemyndiget til å møte.

Ut over dette synes det naturlig at rektor ved den utvalgte skolen bes møte og gjøre rede for egen skoles arbeid med oppfølging av aktuelle anbefalinger (f.eks anbefaling 2: hver skole skal ha et oppdatert personskaderegister).

Revisor gikk bredt ut i forvaltningsrevisjonen, og har gjennomført intervju bl.a med Hovedtillitsvalgte i Utdanningsforbundet, Hovedtillitsvalgte i Fagforbundet og Hovedverneombudene. Det kan være aktuelt å be en eller flere av disse om å møte og gi sitt syn på status for endringsarbeidet / oppfølging av de 12 anbefalingene. Lokale tillitsvalgte eller verneombud på den enkelte skole kan også være aktuelle å invitere.

Det bør avklares

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har drøftet gjennomføring av virksomhetsbesøk i forbindelse med oppfølging av bystyrets vedtak når det gjelder forvaltningsrevisjon Avvik i grunnskolen.

Ordinært møte i kontrollutvalget starter kl 09.00 14. oktober 2025. Virksomhetsbesøket gjennomføres samme dag fra klokken 10.00 til 12.00.

I tillegg til at kommunedirektør kalles inn til møte for å redegjøre om oppfølging av bystyrets vedtak, ber kontrollutvalget om at følgende deltar og bidrar med informasjon i forbindelse med virksomhetsbesøket:

1. Rektor ved skole
2.
3.

Kontrollutvalget ber om at det legges til rette for en omvisning på skolen fra 11.30.

Inndyr, 18. august 2025

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon

Bodø kommune

Avvik i grunnskolen

FORORD

Salten kommunerevisjon IKS har på grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Bodø kommune gjennomført en undersøkelse knyttet til avvik i grunnskolen. Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen.

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave etter kommunelovens § 23-2. Forvaltningsrevisjon innebærer å utføre systematiske undersøkelser av den kommunale tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, og eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Salten kommunerevisjon IKS eies av kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold, og gjennomfører forvaltningsrevisjon innenfor en rekke områder. Vi har fire forvaltningsrevisorer med erfaringsbakgrunn fra både offentlig og privat virksomhet.

Vi gjennomfører oppdragene i samsvar med NKRF – kontroll og revisjon i kommunene sin standard for forvaltningsrevisjon RSK 001. Krav til revisors uavhengighet følger av kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Vi har i forkant av og underveis i undersøkelsen vurdert vår egen uavhengighet overfor Bodø kommune. Vi er ikke kjent med at det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi takker Bodø kommune og skolene for godt samarbeid under undersøkelsen.

Bodø, 17.02.2025

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor,
ansvarlig revisor for prosjektet

Innhold

FORORD	2
Sammendrag	5
1. Innledning.....	7
1.1 Formål og problemstilling	7
1.2 Bodøskolen.....	7
1.3 Revisjonskriterier	8
1.4 Avgrensning av undersøkelsen.....	8
2. Metode	9
2.1 Generelt	9
2.2 Kilder	9
2.2.1 Intervjuer.....	9
2.2.2 Spørreundersøkelsen	11
2.2.4 Dokumentgjennomgang.....	12
2.3 Kvalitetssikring og verifiseringsprosesser.....	12
3. Fakta og vurderinger.....	14
3.1 Systemer og tiltak for å avdekke avvik i skolene.....	14
3.1.1 Bodø kommune skal ha en helhetlig risikovurdering av skolene.....	14
3.1.2 Skolene i Bodø kommune skal ha en dokumentert rutine for håndtering av avvik..	15
3.1.3. Skolene i Bodø kommune skal ha et system for å motta avvik.....	17
3.1.4 Skolene i Bodø kommune skal ha en rutine for opplæring i å melde avvik.....	18
3.1.5 Skolene i Bodø kommune skal gi alle ansatte opplæring i å melde avvik.....	19
3.1.6 Skolene i Bodø kommune skal fremme viktigheten av å melde avvik.....	20
3.1.7 Skolene i Bodø kommune skal søke en felles forståelse av hva som skal regnes som avvik.....	23
3.2 Systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte	24
3.2.1 Skolene i Bodø kommune skal søke en felles forståelse for hva som skal meldes som vold og trusler	24
3.2.2 Skolene i Bodø kommune skal ha en rutine for å registrere vold og trusler i avvikssystemet	25

3.2.3 Skolene i Bodø kommune skal ha dokumenterte rutiner for håndtering av vold og trusler i skolen	26
3.2.4 Skolene i Bodø kommune skal ha dokumenterte rutiner for å gi den rammede fysisk og psykisk førstehjelp	27
3.2.5 Skolene i Bodø kommune skal ha skriftlige rutiner som krever vurdering av tiltak etter volds- og trusselhendelser	29
3.2.6 Skolene i Bodø kommune skal føre personskaderegister som Arbeidstilsynet skal ha tilgang til	30
3.2.7 Skolene i Bodø kommune skal ha et system som sikrer at alvorlige hendelser rapporteres til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet	31
3.2.8 Skolene i Bodø kommune skal ha rutiner for å evaluere oppfølgingen av volds- og trusselhendelser	32
4. Oppsummering, konklusjon og anbefalinger	33
4.1 Oppsummering	33
4.2 Konklusjon på problemstillingene	33
4.3 Anbefalinger	34
5. Kommunedirektørens kommentar	35
6. Referanser	36
7. Vedlegg	37
Vedlegg 1 – Kommunedirektørens kommentar	37
Vedlegg 2 – Utledelede revisjonskriterier	41

Sammendrag

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en undersøkelse av avvikshåndteringen ved alle grunnskolene i Bodø kommune. Formålet med undersøkelsen er å finne ut hvordan skolene i Bodø arbeider for å sikre at avvik, vold og trusler avdekkes og håndteres.

Problemstillingene som er lagt til grunn for undersøkelsen er:

- 1. I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik?***
- 2. I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte?***

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier, intervjuer, spørreundersøkelse blant de ansatte på alle skolene.

Oppsummering

Et grunnleggende krav lovgivningen for internkontroll, er at internkontroll skal bygges på en risikovurdering av virksomheten. Bodø kommune har ikke en helhetlig risikovurdering av skolene.

Det er pekt på at kommunens prosedyre for håndtering av avvik ikke er lett tilgjengelig, og krevende å sette seg inn i. Avvikssystemet Kvalitetslosen er også utfordrende å bruke fordi det ikke er så godt tilpasset skolesektoren og har veldig mange kategorier. Kvalitetslosen som Bodø kommune benytter er til tross for påpekte svakheter likevel et system for å motta avvik.

Kommunen har også en rutine for opplæring i å melde avvik selv om denne mangler litt for å sikre at alle ansatte får opplæring. Dette fører til at skolene ikke sørger for at alle ansatte får opplæring i å melde avvik.

Skolene i Bodø kommune fremmer til dels viktigheten av å melde avvik. Blant deler av de ansatte i skolene er det likevel misnøye med manglende oppfølging av aviksmeldinger.

Skolene i Bodø kommune har ikke en felles forståelse av hva som skal regnes som avvik eller avvik på vold og trusler. Dette vanskeliggjør både melding av avvik og oppfølgingen av saker på avviksområdet.

Skolene i Bodø kommune har ikke en rutine for å registrere vold og trusler i avvikssystemet. De har heller ikke en felles rutine for håndtering av vold og trusler. Likevel har de dokumenterte rutiner for å følge opp ansatte som har blitt utsatt for vold og trusler.

De fleste skolene har rutiner for å vurdere tiltak ved volds og trusselhendelser.

Skolene i Bodø kommune oppfyller bare delvis sin plikt til å føre personskaderegister. Likevel har de aller fleste skolene et system som sikrer at alvorlige hendelser rapporteres til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet.

Det foreligger ingen formell rutine i Bodøskolen for evaluering av oppfølging av volds og trusselsaker.

Konklusjon på problemstillingene

1. Bodø kommune har i noen grad systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik
2. Bodø kommune har i noen grad systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte

Anbefalinger

1. Skoleeier må utarbeide en helhetlig skriftlig risikovurdering av Bodøskolen
2. Skoleeier skal sikre at alle skolene har et oppdatert personskaderegister
3. Skoleeier bør prioritere det videre arbeidet med en felles forenklet skriftlig rutine for håndtering av avvik
4. Skoleeier bør videreutvikle Kvalitetslosen og forenkle melding av avvik på skoleområdet
5. Skoleeier bør vurdere skriftlige rutiner for regelmessig obligatorisk opplæring i håndtering av avvik som fanger opp alle som arbeider på skolen
6. Skoleeier bør innarbeide i ny rutine en kort svarfrist for å gi alle avviksmeldere informasjon om videre oppfølging av avviket
7. Skoleeier bør utarbeide en felles definisjon av avvik og avvik på vold og trusler som alle skolene skal benytte
8. Skoleeier bør sørge for at avviksrutinen omfatter melding og håndtering av vold og trusler
9. Skoleeier bør sikre at alle skolene har skriftlige retningslinjer for fysisk og psykisk førstehjelp ved tilfeller av vold og trusler
10. Skoleeier bør sørge for at rektor rapporterer til skolekontoret på alle forhold som er viktige for å sikre god avvikshåndtering
11. Skoleeier bør vurdere felles rutiner for å vurdere tiltak ved volds og trusselhendelser
12. Skoleeier bør sikre at evaluering av oppfølging av volds og trusselsaker tas inn i ny rutine for håndtering av avvik

1. Innledning

1.1 Formål og problemstilling

Kontrollutvalget i Bodø har vedtatt at Salten Kommunerevisjon IKS skal gjennomføre en forvaltningsrevisjon knyttet til avvik i grunnskolen, med særlig vekt på vold og trusler. Prosjektet retter seg mot arbeidsmiljøet i skolene, og ikke skolemiljøet for elevene. Prosjektet ble bestilt av kontrollutvalget i Bodø kommune den 29.05.2024, i sak 28/24. Det ble i vedtaket bestemt at undersøkelsene skulle gjennomføres i alle grunnskolene i Bodø kommune.

Arbeidsmiljøloven med sitt formål i §1-1 setter standarden for hva som regnes som et godt arbeidsmiljø. Arbeidsmiljøloven¹ §3-1 framgår arbeidsmiljølovens krav systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Arbeidsgiver skal ifølge denne bestemmelsen sikre at det gjennomføres helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid på alle plan i virksomheten. Bestemmelsen er for å presisere dette kravet overfor kommunene tatt inn i §25-1 i kommuneloven av 2018. I kommuneloven §25-1 annet ledd c) framgår kravet om at kommunedirektøren skal *avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*. Arbeidsmiljøloven har i §4-3 videre presiseringer når det gjelder krav til det psykososiale arbeidsmiljøet. I fjerde ledd framgår det her at arbeidstaker så langt det er mulig skal beskyttes mot *vold og trusler* og uheldige belastninger som følge av andre.

Denne forvaltningsrevisjonen har til hensikt å undersøke skoleeiers og skolenes rutiner knyttet til arbeidet med avvik vold og trusler.

Formålet med undersøkelsen er å finne ut hvordan skolene i Bodø kommune har systemer og tiltak som er egnet til å avdekke avvik. I tillegg er formålet å finne ut om behandlingen av avvik på området vold og trusler er tilfredsstillende i henhold til overordnede retningslinjer på området.

Med bakgrunn i formålet er følgende problemstillinger utarbeidet:

1. I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik?
2. I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte?

1.2 Bodøskolen

Bodøskolen består av følgende 22 grunnskoler: Alberthaugen, Alstad Barbneskole, Alstad Ungdomsskole, Aspåsen, Bankgata, Bodøsjøen, Grønnåsen, Hunstad Barneskole, Hunstad Ungdomsskole, Kjerringøy, Løpsmark, Misvær, Mørkvedbukta, Mørkvedmarka, Rønvik, Saltstraumen, Saltvern, Skaug, Skjerstad, Tverlandet, Væran og Østbyen.

¹ Arbeidsmiljøloven

Skolene følges opp av skolekontoret under ledelse av skolesjefen. Fra januar i 2024 har de hatt en rådgiver som har arbeidet med helse, miljø og sikkerhet på skolene.

1.3 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal bli vurdert opp mot. Kriteriene er utledet fra autoritative kilder i samsvar med kravene i gjeldende standard for forvaltningsrevisjon.

I dette prosjektet er revisjonskriteriene i hovedsak hentet fra arbeidsmiljøloven, kommuneloven og veilederen fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet *Internkontroll i kommunesektoren* og KS sin veiledning om kommunedirektørens internkontroll *Orden i eget hus*. Kriteriene er presentert innledningsvis under hvert tema. Utledningen til revisjonskriteriene følger som vedlegg 2 til rapporten.

Kriteriene er ikke nødvendigvis uttømmende for ethvert krav som stilles til alle sider av arbeidet innenfor området. Kriteriene er oppstilt etter revisjonens vurdering av hva som er det sentrale på området. Den er basert på en vurdering av virksomhetens egenart og regelverket den forvalter. Kriteriene er også gjennomgått og vurdert av rådgiveren på skolekontoret i Bodø kommune, som var enig i bruken av disse kriteriene.

1.4 Avgrensning av undersøkelsen

Prosjektet er avgrenset til undersøkelse av forholdene til de ansatte på skolene. Elevene faller utenfor de kriteriene som er satt opp. Skolemiljøet for elevene er ivaretatt av et annet regelsett, som ikke er omfattet av denne revisjonen.

Vi vil heller ikke se på internkontrollsystemet i skolen ut over de delene som omhandler avvik og vold og trusler.

Selv om vi er inne på temaer som alvorlige hendelser og liknende vil dette også bare behandles på bakgrunn av at avvik også kan utgjøre alvorlige hendelser.

2. Metode

2.1 Generelt

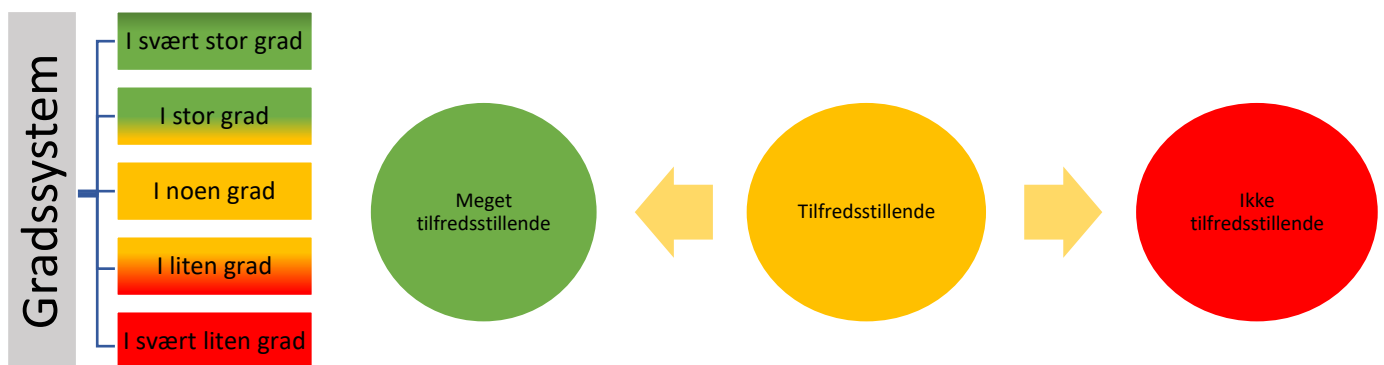
Forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført i henhold til NKRF sin Standard for Forvaltningsrevisjon, RSK001. Standarden angir hva som er god kommunal revisjonsskikk innen forvaltningsrevisjonsfeltet, og består av krav og anbefalinger knyttet til hvordan en forvaltningsrevisjon skal gjennomføres.

Revisors kontaktperson i gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen har vært rådgiver ved barnehage og skolekontoret i Bodø kommune. Kontaktpersonen har bistått revisjonen med alt fra kommunens dokumenter på området til kommunikasjon og utsending av spørreundersøkelsen. Oppstartsmøter for forvaltningsrevisjonen ble avholdt 29.08.2024 og samarbeidsmøte 27.09.2024.

I henhold til standarden skal revisor innhente data i tilstrekkelig omfang til å kunne besvare prosjektets problemstillinger og å gjøre velbegrunnede vurderinger. Vi har derfor etterstrebet å benytte oss av en sammensatt datainnsamling. Vi har brukt kildetriangulering for å styrke rapportens reliabilitet og validitet, dette vil si å innhente data om samme forhold gjennom flere ulike metoder, og fra forskjellige kategorier av kilder.

Samlet sett vurderer vi at datagrunnlaget gir et tilfredsstillende pålitelig og gyldig grunnlag for våre vurderinger og konklusjoner.

Konklusjonen i rapporten relaterer seg til gradssystemet nedenfor:

2.2 Kilder

2.2.1 Intervjuer

For å gi et mest mulig korrekt bilde av Bodøskolens arbeid med avvik, vold og trusler, har revisjonen gjennomført seks intervjuer. I tillegg har vi gjennomført et samarbeidsmøte med

rådgiveren på barnehage og skolekontoret for å avklare forventninger og enighet rundt kriteriene som skal benyttes.

Utvalget av intervjuobjekter er knyttet til skolens organisering, og på bakgrunn av at disse har overordnet ansvar og oppgaver knyttet til arbeidet med å sikre et trygt og godt skolemiljø for elevene. De kan derfor bidra med nødvendig informasjon til prosjektet. Det er videre gjort et valg om å i hovedsak gjennomføre enkeltintervjuer av ansatte i ledende stillinger på skolen, da det ville krevd et større antall intervjuer for å sikre representativitet i ansattgruppene. Følgende intervjuer er gjennomført i forbindelse med prosjektet:

Skolekontoret	Verneombud	Tillitsvalgte
• Skolesjef • Rådgiver	• Begge hovedverneombudene i Bodø kommune	• Hovedtillitsvalgt for Utdanningsforbundet(HTVU) • Hovedtillitsvalgt for fagforbundet (HTVF)

Intervjuene er gjennomført som semi-strukturerte intervjuer, bygd rundt en felles utarbeidet intervjuguide. Hovedverneombudene ble intervjuet sammen fordi vi mente dette ville gi best dynamikk for å få fram informasjon. Intervjuene ble gjennomført fysisk og det ble skrevet referat som i ettertid er verifisert av intervjuobjektene.

På grunn av størrelsen på prosjektet valgte vi å la være å intervju rektorene. Revisor vurderte at dette ville tatt uforholdsmessig lang tid i forhold til hva vi ville fått ut av dette sett opp mot kriteriene vi har satt opp. Rektorene var med i spørreundersøkelsen² og fikk noen ekstra spørsmål der, slik at vi kunne fange opp det vi eventuelt ville miste ved å ikke gjennomføre intervju.

² Om spørreundersøkelse se punkt 2.2.2 nedenfor.

2.2.2 Spørreundersøkelsen

Vi har gjennomført en spørreundersøkelse blant alle ansatte på alle skolene i Bodø kommune. I rapporten benytter vi begrepet ansatte selv om dette også gjelder personer som har sin arbeidsplass på skolen, men er ansatt i andre enheter, slik som vaktmestere og andre som kan ha sin ansettelse under en annen etat/seksjon i kommunen.

Undersøkelsen er anonym og sendt ut til 808 ansatte. Det er 590 ansatte som har svart på undersøkelsen. Dette gir en samlet svarprosent på 73. Samlet ser vi på dette som en god svarprosent. Når vi ser på enkeltskoler, ligger svarprosenten fra 52-100. Det er tre skoler som har under 60 prosent. Dette er litt lavt, men siden hovedlinjene på disse skolene samsvarer relativt godt med de øvrige skolene, mener vi at tallene i alle fall kan benyttes av skolene for å gi et bilde av hvilke utfordringer de har og hva som bør gjøres noe med.

Vårt behov begrenser seg til å kunne si noe om Bodøskolen generelt. Vi vil dermed kunne forholde oss til svarprosenten på 73 og legge til grunn at undersøkelsen er representativ. Vi har likevel underbygget disse ved hjelp av andre kilder, for å sikre kildetriadangulering. Enkeltskoler kan likevel avvike fra disse resultatene på enkelt områder uten at dette gir et uriktig bilde av Bodøskolen generelt. For at skolene skal kunne nyte godt av de funnene vi gjør vil vi legge resultatene fra hver enkelt skole som vedlegg til rapporten slik at skolene selv kan forholde seg til sine resultater når de skal gå i gang med forbedringsarbeidet. For noen av de minste skolene vil offentliggjøring av undersøkelsen kunne være en fare for anonymiteten. Vi vil for disse skolene måtte avstå fra å offentliggjøre tallene.

I undersøkelsen delte vi opp deltakerne etter hvilken rolle de har på skolene. Vi delte også opp slik at vi kan ta ut hver skole for seg. En utfordring med disse mulighetene til å filtrere deltakerne, er at dette kan sette anonymiteten til deltakerne i fare dersom en i for stor grad oppgir denne type informasjon i rapporten.

Målsetningen med undersøkelsen var å gi alle de ansatte muligheter til å delta og få gi tilbakemeldinger slik at alle blir hørt. Rektorene og inspektørene på skolene får også en utvidet undersøkelse hvor de svarer på spørsmål som de øvrige ansatte i liten grad ville kunne svare på. Ettersom vi ikke har mulighet til å gjennomføre intervjuer med 22 rektorer dekker dette slik vi ser det opp behovet for informasjon og deltakelse fra rektorene.

Spørreundersøkelsene ble gjennomført i tidsrommet 25.10.2025 - 22.11.2024. Det var litt lav interesse innledningsvis, men vi arbeidet med påminnelser til rektorene og oppmuntringer både gjennom rådgiver på skolekontoret og gjennom tillitsvalgte. For å sørge for god oppslutning forlenget vi også fristen tre ganger underveis.

2.2.4 Dokumentgjennomgang

Vi har innhentet informasjon og dokumentasjon på skolenes arbeid med avvik, vold og trusler. Dette for å belyse skolenes praksis med dette arbeidet.

Fra Bodø kommune har revisor fått tilsendt dokumentet *Bruk og oppbygging av kvalitetslosen*. Dokumentet inneholder Bodø kommunes føringer og rammer for bruk av kvalitetslosen som system for å melde avvik. Om dette dokumentet står det i dokumentets innledning:

Kvalitetssystemet er viktig for Bodø kommunes troverdighet. Kvalitetslosen skal være et hjelpemiddel som beskriver arbeidsoppgavene våre og hvordan disse skal utføres. Slik reduseres sårbarheten ved utførelse av oppgaver, personavhengigheten minimeres, og nyansatte kan komme raskt inn i jobben.

Kvalitetslosen er også et hjelpemiddel for å melde og håndtere avvik, ha oversikt over avviksstatistikk til bruk i forbedringsarbeid, og gjennomføre risikovurderinger (ROS-analyser).

Kvalitetssystemet er et sentralt virkemiddel for at kommunedirektøren skal oppfylle krav i henhold til kommunelovens § 25-1 om internkontroll i kommunen.

Dokumentet beskriver også kvalitetslosen som et IT- basert verktøy og består av moduler for dokumentasjonsstyring, avvik, risikovurdering og årshjul.

Om modulen for avvikshåndtering står det at avvik som oppstår rapporteres, behandles og lukkes på lavest mulig nivå i organisasjonen, alt på enklest mulig måte. Statistikk i systemet gir fullstendig innsikt i datagrunnlaget for avvik som er meldt inn til kommunen. Videre beskrives avviksmodulen som et viktig forbedringsverktøy for Bodø kommune.

Bodø kommunes prosedyre for melding og behandling av avvik er etterspurt og mottatt. Mere om denne kommer i faktadelen til kriterium 2, punkt 3.1.2.

Vi har også fått tilsendt oversikter over registrerte avvik for alle skolene fra og med desember 2024 til og med september 2024. Oversiktene viser at flere av skolene har få til ingen avvik. Andre skoler har tresifret mengde avvik.

2.3 Kvalitetssikring og verifiseringsprosesser

Denne forvaltningsrevisjon er gjennomført og kvalitetssikret etter kravene i RSK 001 og Salten kommunerevisjons interne kvalitetssikringssystem for forvaltningsrevisjon.

Alle fakta som anvendes i rapporten er enten hentet fra skriftlig materiale fra kommunen, eller gjennom muntlig overleverte fakta som er verifisert av kilden. Referat fra intervjuene er sendt til intervjuobjektene, og de er gitt mulighet til å korrigere, tilføye og/eller ta ut opplysninger i referatet.

Revisjonen vurderer at den løpende verifiseringen under datainnhenting er egnet til å sikre tilstrekkelig pålitelige data. Vi har derfor ikke ansett det som nødvendig å sende rapportens faktagrunnlag til ytterligere verifisering hos kommunen. I forbindelse med at utkast til rapport ble oversendt til kommunedirektøren til uttalelse, oppfordret vi til å melde tilbake eventuelle feil i fakta som ble oppdager ved gjennomgang av rapporten.

Et utkast til rapporten har blitt oversendt kommunedirektøren til uttalelse. Vi har mottatt uttalelsen innen fristen som var 28.02.2025.

Kommunedirektørens uttalelse er lagt ved i sin helhet som vedlegg 1 til rapporten.

3. Fakta og vurderinger

I dette kapittelet vil vi først sette opp problemstillingene. Deretter vil vi behandle kriteriene vi har satt opp for å svare ut problemstillingene. Kriteriene vil svares ut fortløpende med fakta, vurderinger og delkonklusjon til hvert kriterium.

Problemstillingene som skal besvares er:

1. I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik?
2. I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte?

3.1 Systemer og tiltak for å avdekke avvik i skolene

3.1.1 Bodø kommune skal ha en helhetlig risikovurdering av skolene.

Fakta

Formålet med en helhetlig risikovurdering er at kommunen i henhold til kommuneloven §25-1 skal ha *internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges*. Denne internkontrollen skal i henhold til bestemmelsens annet ledd, være risikobasert. For å få til dette må kommunen risikovurdere hele virksomheten. Dette gjelder dermed også skolesektoren.

Rådgiveren på skolekontoret har i intervju opplyst at Bodø kommune ikke har en helhetlig risikovurdering. Videre kjenner ikke rådgiveren til noen analyser hverken ute i skolene eller lengre opp i systemet. Likevel trekker rådgiveren fram at det er en sentral gruppe på rådhuset som arbeider med sektorovergripende ROS-analyser med mål om å lage et felles mal-verk. Dette er imidlertid ikke en prioritert oppgave og er derfor ikke gjennomført.

Både skolesjefen og hovedverneombudene gir i intervju uttrykk for at de ikke kjenner til at det er en skriftlig overordnet risikovurdering av skolene. Skolesjefen forteller at staben på skolekontoret er utvidet med en rådgiver som jobber dedikert med dette.

Kommuneadministrasjonen arbeider imidlertid mest med ROS-analyser på overordnet nivå. Slike ROS-analyser, og tematikken, grenser tett mot fagområdet, trygt og godt skolemiljø hvor det gjøres ROS-analyser. Videre opplyser skolesjefen om at det har vært søkelys på at dette gjøres ute på skolene.

Hovedtillitsvalgte i Utdanningsforbundet (HTVU) har sagt i intervju at de ikke er kjent med en overordnet helhetlig risikovurdering av skolene i kommunen. Videre forteller HTVU at det skal finnes en ROS-analyse på hver enkelt virksomhet, men hvordan det praktiseres varierer fra virksomhet til virksomhet.

Hovedtillitsvalgte i Fagforbundet (HTVF) kjenner ikke til om risikovurderinger eksisterer, men påpeker at virksomhetene har møter i arbeidsmiljøgruppen og arbeidsmiljøutvalgene hvor risiko i arbeidsmiljøet kan tas opp.

I spørreundersøkelsen har 26 av 37 rektorer og inspektører³ svart på spørsmålet om skolen har en helhetlig risikovurdering av virksomheten. Av de 26 har 19 (73%) svart at skolen har en helhetlig risikovurdering av virksomheten.

Vurderinger

Hovedinntrykket revisor sitter igjen med etter gjennomgangen av alle fakta er at det nok finnes risikovurderinger på en del områder ute i skolene. Det er likevel ikke grunn til å tro at dette er helhetlig ettersom skolekontoret ikke er kjent med slike risikovurderinger.

Vi kan ikke uten videre si at skolene ikke har egne risikovurderinger av sin drift, men som skolesjefen har fortalt er nok hovedvekten av det som er gjort på skolene rettet mot skolemiljøet. Med dette mener vi det som har med elevenes trivsel og kravene etter opplæringsloven å gjøre.

Det som vi kan si sikkert er at det generelle overbygget som kunne gitt alle skolene en felles struktur og et utgangspunkt for det arbeidet som må videreføres på skolenivå mangler. Dette er uheldig fordi det begrenser muligheten til å kunne kartlegge hvilke området av internkontrollen som burde styrkes, og hvor internkontrollen fungerer og kan være som den er.

Delkonklusjon

Etter dette kommer vi til at Bodø kommune ikke har en helhetlig risikovurdering av skolene.

3.1.2 Skolene i Bodø kommune skal ha en dokumentert rutine for håndtering av avvik.

Fakta

Bodø kommunen har en skriftlig rutine/prosedyre for melding behandling og lukking av avvik⁴(Prosedyren). Prosedyren ligger i Kvalitetslosen, som er Bodø kommunes kvalitetssystem.

Revisor har gjennomgått Prosedyren fra Kvalitetslosen. Prosedyren har etter sitt innhold til formål å avdekke, rette opp og forebygge uønskede hendelser/avvik i Bodø kommune. Prosedyren skal også sikre at det iverksettes tiltak for å hindre gjentakelser, for å forbedre tjenestene og arbeidsmiljøet.

Innledningsvis beskrives prosedyren som en viktig del av internkontrollen i Bodø kommune og setter også som mål å få til en avvikskultur med søkelys på kvalitet og utvikling. Prosedyren

³ Spørsmålet ble bare rettet mot rektorene og inspektørene.

⁴ Prosedyre for melding, behandling og lukking av avvik (Word-dokument tilsendt fra Bodø kommune)

forplikter alle ansatte i Bodø kommune til å medvirke til et fungerende avvikssystem, og presiserer de ansattes plikt til å melde avvik og samarbeide for å avdekke, rette opp og forebygge avvik. Deretter følger en beskrivelse av ansvarsfordelingen mellom virksomhetsleder, arbeidstaker, verneombud og tillitsvalgte.

I Prosedyren settes også opp 9 eksempler på hva som kan være avvik og en beskrivelse av hva som regnes som avvik. Avvik beskrives som følger:

Med avvik menes brudd på lov- og avtaleverk eller interne retningslinjer. Avvik meldes også ved ulykker, skader og uønskede hendelser som kan medføre skade på menneske, materielle verdier, ytre miljø eller omdømme.

Ved brudd på GDPR vises det til egen rutine for å levere slike avvik. Det samme gjelder avvik på bygg. Her beskrives også grensegangen mellom driftsavvik og avvik og forholdet mellom avvik og varsling. Videre beskrives melding av avvik og henvisning til kvalitetslosen og opplysning om viktigheten av å melde avvik med riktig alvorlighetsgrad. Det følger deretter punkter om håndtering av avvik, lukking av avvik og rapportering av avvik.

Avslutningsvis kommer lovhenvisninger og liknende.

Revisor finner ingen informasjon i Prosedyren om hvem som har vedtatt Prosedyren, når den ble laget eller om den skal revideres.

Om denne rutinen har rådgiveren for skolekontoret (rådgiveren) i intervju fortalt at han kjenner til denne rutinen, men mener den er tunglest og lang. Rådgiver antar det er en lav prosentandel som har lest hele, men gir opplysninger om at det pågår et arbeid med å lage en forenklet versjon med punkt for punkt som skulle presenteres for rektorene før jul i 2024. Revisor har ikke innhentet informasjon om dette ble lagt fram. Skolesjefen bekrefter at det pågår en opprydning i rutinene i Kvalitetslosen.

Hovedtillitsvalgte i Utdanningsforbundet (HTVU) har sagt i intervju at det finnes en overordnet rutine for hvordan en melder, håndterer, følger opp og lukker avvik. Den ligger ifølge HTVU fragmentert i Kvalitetslosen og oppleves som vanskelig å finne frem til, selv for de som er kjente med systemet. Mange vet ikke hvordan de søker og finner frem til dokumenter i systemet og dermed heller ikke hva som er der. Slike rutiner skal legges på leselisten til de ansatte, men hvis de aldri eller sjeldent er inne i systemet frykter HTVU at mange aldri har lest dem.

Hovedverneombudene har fortalt i intervju at de kjenner til at rutinen finnes i Kvalitetslosen.

Revisor har også mottatt et dokument som beskriver Kvalitetslosen. Dokumentet er ikke datert, og inneholder en setning om avvik. Der står det at Kvalitetslosen også er et hjelpemiddel for å melde og håndtere avvik, ha oversikt over avviksstatistikk til bruk i forbedringsarbeid, og gjennomføre risikovurderinger (ROS-analyser).

I spørreundersøkelsen har 58% av de ansatte svart at skolen har en skriftlig beskrivelse for hvordan en skal melde avvik. 63% har svart at skolen har en skriftlig prosedyre for håndtering av avvik.

Vurdering

Bodø kommune har en prosedyre som på et overordnet nivå sier noe om hva som er avvik er i kommunen. Prosedyren sier ikke mye om hvordan avvik som meldes rent faktisk vil bli behandlet, men den sier litt om hvem som har ansvaret og hva en ønsker å oppnå med avvikssystemet. Sammen med Kvalitetslosen vil dette etter revisors vurdering langt på vei regnes for et adekvat avvikssystem.

En utfordring som påpekes av rådgiveren og tillitsvalgte er at systemet er litt tungt tilgjengelig og er tidkrevende å sette seg inn i. Det er litt over halvparten av de ansatte i skolene som kjenner til at skolen har en skriftlig prosedyre for håndtering av avvik. Ettersom alle de ansatte er forpliktet til å følge opp bestemmelsene i prosedyren, burde nok opp mot 100% av de ansatte kjenne til denne prosedyren. Dersom en ikke kjenner til systemet eller prosedyren for å melde avvik blir dette fort en utfordring for å melde avvik.

Prosedynen er av en overordnet karakter og er ikke veldig tydelig på hvordan en arbeider med avvik. Her kunne en kanskje sett for seg at kommunen kunne hatt en kort og oversiktlig punktliste som beskrev hva en gjør når en skal melde avvik. I tillegg kunne de da hatt en rutine for behandling av avvik som beskrev litt mer i detalj hvordan en arbeider med avvik av forskjellige slag. Revisor mener alle bør ha tilgang til all denne informasjonen, men at en likevel ikke trenger å sette seg inn i alt for å levere et avvik.

Det forhold at både rådgiver og skolesjef har fortalt at det arbeides med forenkling av dette systemet er et signal om at det allerede er bevegelse i riktig retning.

Til tross for de utfordringer som er påpekt er prosedyren sammen med avvikssystemet i Kvalitetslosen objektivt sett en dokumentert rutine for håndtering av avvik.

Delkonklusjon

Skolene i Bodø kommune har en dokumentert rutine for håndtering av avvik.

3.1.3. Skolene i Bodø kommune skal ha et system for å motta avvik

Fakta

Rådgiver fortalte i intervjuet at de bruker Kvalitetslosen som avvikssystem, men at det er varierende i hvor stor grad de ansatte på skolene melder avvik.

Revisor har mottatt oversikter over meldte avvik på alle skolene fra og med januar 2024 til og med september 2024. Her går det fram at det er flere skoler der det ikke er meldt avvik i denne perioden. Andre skoler har et tresifret antall avvik.

Skolesjefen har i intervju sagt at avviksmelding skjer i Kvalitetslosen. Videre fortalte skolesjefen at Kvalitetslosen er blitt bedre tilpasset til grunnskolen de siste årene.

HTVU gjorde rede for at avvik blir levert i Kvalitetslosen, men at det er veldig varierende fra leder til leder hvordan de håndteres.

HTVF fortalte revisor at alle melder avvik i samme system uavhengig av hvor en arbeider i kommunen.

Hovedverneombudene var også kjent med at avvikssystemet var i Kvalitetslosen.

I spørreundersøkelsen var 93% av de som svarte kjent med at skolen har et system for å motta avvik.

Vurdering

Avvikssystemet i Kvalitetslosen er kjent for fleste ansatte. Det er likevel en utfordring dersom systemet ikke benyttes eller at det benyttes på svært forskjellig måte. Alle utfordringer som gjør at et slikt system er utfordrende å bruke eller ikke så godt tilpasset det området det skal anvendes på vil kunne føre til at avvik ikke blir meldt. Det er derfor viktig å sørge for tilpasninger og gjøre det enkelt å levere avvik. Systemet er der, men må benyttes.

Delkonklusjon

Skolene i Bodø kommune har et system for å motta avvik.

3.1.4 Skolene i Bodø kommune skal ha en rutine for opplæring i å melde avvik

Fakta

Rådgiver fortalte i intervjuet at ansatte tilbys digital opplæring to ganger i året, og alle i kommunen får tilbudet om å få opplæringen. Videre fortalte rådgiveren at opplæringen fremover vil bli gitt sektorvis, for å kunne tilpasse opplæringen bedre.

Skolesjefen fortalte i intervjuet at det ikke har vært en god nok rutine for opplæring tidligere. Ansettelsen av den nye rådgiveren på skolekontoret var delvis for å få på plass bedre opplæring.

HTVU gjorde rede for at det eksisterer en overordnet rutine i kommunen for opplæring i å melde avvik. HTVU påpeker at selv om det står i overordnet plan, er praksisen noe varierende fra virksomhet til virksomhet, og de opplever at praksisen svikter ved nyansettelser.

HTVF har fortalt at skolene har en rutine for opplæring i å melde avvik. Enkelte skoler har det også på felles personalmøter. Fagforbundet har på sin side gitt oppfordringer til sine medlemmer om å bruke avvikssystemet, og opplever at det nå meldes flere avvik.

Hovedverneombudene fortalte at skolene to ganger i året har tilbud om gjennomgang og opplæring i å melde avvik. HR-kontoret har regien for å arrangere kurset. HVO gir også opplæring i å melde avvik på individnivå og på verneombudsdager.

Vurdering

Alle de intervjuede er enige i at det foreligger rutiner for opplæring i å melde avvik. Slik det framgår får de ansatte tilbud om opplæring. Her kunne en tenke seg at opplæringen burde vært obligatorisk med jevne mellomrom for å sikre at alle til enhver tid hadde tilstrekkelig oppdatert kunnskap om å melde avvik. Det meldes også om at opplæringen svikter ved nyansettelser. Avvik vil ikke vente med å oppstå til en har fått opplæring, det vil derfor måtte ses på som viktig å få opplæring i avviksmelding som del av den generelle opplæringen for nyansatte. Denne må gis så fort som mulig når en nyansatt ankommer arbeidsstedet.

Selv om rutinen mangler viktige bestanddeler for å sikre kunnskap om avviksmelding må vi likevel komme til at de har en rutine for opplæring i å melde avvik.

Delkonklusjon

Skolene i Bodø kommune har rutine for opplæring i å melde avvik.

3.1.5 Skolene i Bodø kommune skal gi alle ansatte opplæring i å melde avvik

Fakta

Rådgiver fortalte at dette gjøres gjennom to årlige digitale opplæringsøkter som nevnt ovenfor. Videre redegjorde rådgiveren i intervjuet for at opplæring i større grad kunne vært tatt med i planleggingen i avdelingene. Dette ville etter rådgivers mening kunne løses ved å få på plass et årshjul for planlegging. Det er viktig at slike føringer kommer fra ledelsen, det får bedre signaleffekt nedover i systemet mener rådgiveren.

Skolesjefen har sagt i intervjuet at personalet får opplæring, men at systematikken i opplæringen må forbedres. Videre viste han til at det skal utarbeides årshjul for blant annet denne tematikken.

HTVU sa i intervjuet at skolene gir opplæring i å melde avvik, men svikter i opplæringen av nyansatte og personer som kommer tilbake fra permisjon. Ved endringene av avvikssystemet vinteren 22/23, hvor kategoriene ble bedre tilpasset skole-systemet, mener HTVU at det ikke ble gitt god nok informasjon fra skolekontoret om endringene. Utdanningsforbundet måtte da informere arbeidsplassstillitsvalgte om endringene.

Videre fortalte HTVU at hvis en ansatt er borte den dagen arbeidsgiver gir opplæringen, er det ikke et system som fanger dette opp i etterkant slik at disse får opplæring senere. Noen skoler har i henhold til HTVU bedt administrasjonen om hjelp, og har hatt folk inne som har gitt god opplæring. HTVU har selv holdt kurs i dette for både tillitsvalgte på skoler, barnehager og til enkelte klubber, men mener de ikke når alle.

HTVF har antydnet at det er fare for at nyansatte ikke får opplæring fort nok. De håper rektorene gir påminnelser i løpet av året slik at de fanger opp og får gitt tilbud om opplæring til nyansatte.

I spørreundersøkelsen melder 81% om at de har fått opplæring i å melde avvik.

Vurdering

Avviksmelding er etter revisors mening en viktig del av internkontrollen. Det er derfor ikke godt nok når nesten 20% mener å ikke ha fått opplæring i å melde avvik. Dette kan også etter revisors vurdering henge sammen med at rutinene er litt lite konkrete og at opplæringen ikke er obligatorisk.

Det vises til at systematikken skal forbedres slik at de i større grad sørger for at alle får denne opplæringen. Slik det er nå kan vi ikke konkludere med at alle ansatte mottar opplæring.

Delkonklusjon

Skolene i Bodø kommunen sørger ikke for at alle ansatte får opplæring i å melde avvik.

3.1.6 Skolene i Bodø kommune skal fremme viktigheten av å melde avvik

Fakta

I Prosedyren i Kvalitetslosen står det at det ligger store forbedringsmuligheter i at et avvik blir meldt, og det er et mål å få til en avvikskultur med søkelys på kvalitet og utvikling.

Prosedyren gir retningslinjer om at et fungerende avvikssystem krever samarbeid og fordeler oppgavene mellom de forskjellige gruppene og funksjonene. Videre gir retningslinjene en forståelse av at avvik er viktig og skal prioriteres.

Rådgiveren gjør rede for at det er søkelys på dette, men at det er rådgiveren som i størst grad fremmer viktigheten av å melde avvik.

Skolesjefen uttalte i intervjuet at det diskuteres ofte rundt temaet hva en skal gjøre for at avviksmelding skal bli oppfattet som viktig av personalet. Det er etter skolesjefens forståelse viktig at personalgruppene støtter hverandre i viktigheten av å melde avvik. Det mener han det har vært snakket en del om mellom skolesjefen og rektorene. Ifølge skolesjefen har de hvert år fellesskolering av tillitsvalgte, ledere og andre på hovedavtalen, men har også utvidet opplæringen med tidsaktuelle tema.

HTVU fortalte at det er store variasjoner mellom skolene. Det sies fra skoleledelsen at en skal bruke avvikssystemet. Enkelte ledere ber ansatte skrive avvik generelt på det som skal rapporteres. Men andre rektorer har kommet med utsagn om at det ikke er vits å fylle opp rektors innboks og at det ikke er ressurser til å behandle avvik, eller at det ikke kommer til å bli gjort noe med. HTVU siterer også arbeidstakere som sier at de har dårlig kultur for å melde

avvik, og at de var flinke til å melde avvik helt til de merket at det ikke skjedde noe med avvikene. Da ble avviksmelding oppfattet mer som en meningsløs tidsstyv. HTVU savner en god app som gjør det enklere og raskere for alle å melde avvik.

Hovedverneombudene mener de har systemer og rutiner for å bygge en avvikskultur, men at det er ulik praksis på skolene.

I spørreundersøkelsen oppgav 75% at de opplever at skolen oppfordrer til å melde avvik.

For å ytterligere få en forståelse av kulturen for å melde avvik har revisor i spørreundersøkelsen stilt noen spørsmål om hvordan avvikssystemet fungerer og gitt mulighet til å skrive kommentarer i fritekst.

Etter en analyse av dette materialet har vi funnet en del forhold som går igjen.

På spørsmålet om skoleansatte må godta å bli utsatt for vold og trusler på jobb, kom det inn 88 fritekstsvaer.

- Det kom tolv kommentarer på at det ikke nytter å melde avvik, det tar for lang tid og det hjelper ikke.
- Det kom seks kommentarer på at avviksmelder ikke får oppfølging.
- Det kom ti kommentarer på at elevenes rettigheter går foran de ansattes og ti kommentarer på at det å utøve vold ikke får konsekvenser.
- Til slutt kom det ni kommentarer som gikk på at det forventes at en skal tåle mye og at terskelen for hva som regnes for vold er blitt veldig høy.

Vi har også stilt spørsmål i spørreundersøkelsen om skolen har en frist for å behandle avvik på vold og trusler. På dette har 75% svart at de ikke vet. Mens 11% har svart at fristen avhenger av hendelsens alvorlighet. Rådgiveren, skolesjefen, hovedverneombudene og HTVU mener skolene har en frist på 45 dager for å lukke avviket.

På spørsmålet om respondentene synes avvikssystemet fungerer kom det 283 fritekstsvaer.

- Det kom 101 kommentarer på at selv om de skriver avvik får det ikke betydning. Det skjer ingen endring og kommer ingen tiltak.
- Det kom 71 kommentarer som gikk på at avvikssystemet er krevende å bruke, tar for lang tid og er vanskelig.
- Det kom 35 kommentarer på at avvikssystemet ikke passer avvik på skole.
- Det kom 19 kommentarer om at det ikke er oppfølging av de som melder avvik.
- Det kom 29 kommentarer som gikk på at avviksmeldingene bare ble brukt til å frembringe statistikk som kunne rapporteres.
- Det kom 29 kommentarer på at terskelen for melde er for høy og at det ikke er kultur for å melde avvik.

Det har også kommet kommentarer som går på at ansatte blir satt til veggs og må forsvare at de har skrevet avvik og at avvik blir bagatellisert.

Det har også kommet en enkeltstående kommentar om at avvikssystemet fungerer, og at de har en felles forståelse av avvik og at arbeidsgiver gir uttrykk for at en ikke skal nøle med å sende avvik.

Det har også kommet kommentarer som ikke er nevnt her fordi det ville bli for mye å ha med alt.

Vurdering

Det å fremme viktigheten av å melde avvik, handler etter revisors vurdering om at det legges til rette for å arbeide med avvik fra øverste ledelse og nedover i organisasjonen. Revisor legger til grunn at alle skoler har avvik, og det må derfor slås ned på hvis noen rapporterer at de ikke har avvik. Å melde avvik er positivt og viser at de ansatte bryr seg og ønsker forbedring.

Prosedyren gir gode retningslinjer for å fremme å arbeide med avvik. Det er imidlertid varierende fra skole til skole om disse retningslinjene i prosedyren etterfølges. Etter revisors vurdering gir dette en forståelse av at det ikke er tilstrekkelige insitamenter for å arbeide med avvik. Dersom en står i fare for negativ tilbakemelding på avvik, vil avviksmeldingene stoppe opp. Det å levere avvik er en ekstrainsats som krever positiv oppmerksomhet dersom en skal klare å få på plass en kultur der avvik er en naturlig del av arbeidsdagen.

De mange negative kommentarene gir en forståelse av at det er veldig langt mellom prosedyren og hva skoleeier ønsker å få til, og hva som faktisk er bildet når en leverer avvik i systemet.

Det er 101 kommentarer som går på at avvik ikke fører til noe. Dette er svært uheldig ettersom manglende tilbakemeldinger og informasjon til avviksmelder etter revisors mening gir veldig klare signaler til avviksmelder om at avvik ikke er viktig. Skolene burde derfor hatt en bestemmelse i rutinen om at avviksmelder skal ha tilbakemelding med informasjon om hva som skjer med saken innen en relativt kort frist. Revisors påstand er at avviksmelder da ville fått en helt annen opplevelse av å bli hørt og ivaretatt. Ikke minst ville dette kunne gi avviksmelder en forståelse av at arbeidsgiver mener avviksmelding er viktig.

Samtidig er det $\frac{3}{4}$ som melder om at arbeidsgiver fremmer viktigheten av avviksmelding. Dette betyr at det fortsatt er ca. 150 personer som mener arbeidsgiver ikke fremmer viktigheten av avvik. Det forholdet at det er så mange som har lagt inn kommentarer med negativ opplevelse rundt dette med avvik er ikke betryggende for avvikskulturen.

Noen av skolene i Bodø ser ut til å være i bevegelse i riktig retning, men noen trenger fortsatt strengere oppfølging for å komme på riktig spor.

Fakta trekker litt i begge retninger. Det er grunn til å tro at de fleste skolene til en viss grad fremmer viktigheten av å melde avvik. På bakgrunn av kommentarene er det likevel tydelig at det er andre skoler der dette ikke fremmes i videre grad.

Delkonklusjon

Skolene i Bodø kommune fremmer til dels viktigheten av å melde avvik.

3.1.7 Skolene i Bodø kommune skal søke en felles forståelse av hva som skal regnes som avvik

Fakta

I Prosedyren framgår det en definisjon av hva som skal regnes som avvik. Rådgiveren mener likevel de er helt i startgropen på å få dette til. Rådgiver opplever at det er ulike definisjoner ute i skolene. Videre fortalte han at det er diskusjonsrunder i kommunen på om hypotetiske situasjoner kan regnes som avvik eller ikke. Det finnes et eksempeldokument på avvik, men rådgiver mener dette må spisses inn mot de forskjellige virksomhetsområdene for at dette skal fungere.

Skolesjefen fortalte at de har snakket i organisasjonen om og tematisert hva som oppleves som avvik, men det er delte meninger ute i skolene om hva som er avvik. Videre mener skolesjefen at det ikke finnes en sentral og klar definisjon som alle kan være enige om. Dette oppleves ulikt.

HTVU fortalte at de fleste vet hva som er et avvik. Samtidig er kategoriene i Kvalitetslosen utfordrende og krever en del leting av innmelder for å finne frem. HTV har forståelse for behovet for en del av kategoriene siden det er behov for statistikken, men alt for mange har utfordringer med kategoriene.

HTVF gav uttrykk for forståelsen av hva som er avvik er veldig individuelt.

Hovedverneombudene har vært med på opplæring hvor dette var tema for å etablere en felles norm. Men de mener forståelsen varierer fra skole til skole.

I spørreundersøkelsen er det 53% som mener de ansatte på skolen har en felles forståelse av hva som er et avvik.

Vurdering

Det er positivt at Prosedyren har en definisjon av avvik. Dersom alle de ansatte hadde kjennskap til denne og fulgte den så godt de kunne burde dette trekke i retning av en felles forståelse av terskelen for avvik.

Utfordringen er dersom det likevel verserer egne definisjoner ute i skolene. Både rådgiveren, skolesjefen og HTVU mener dette er en utfordring. Det er selvfølgelig forskjell på den enkeltes

vurdering på visse områder. Det kan handle om forskjellig forståelse av spøk og alvor mellom lærere og elever og liknende. Den enkelte må melde fra ut fra sin egen subjektive opplevelse av situasjonen. Men hvis en først kommer til at det foreligger et avvik bør de ansatte ha en litt lik forståelse av hva som bør meldes.

Slik revisor ser det handler dette om å ikke legge listen for høyt. Det er ikke en utfordring å få inn avvik som ikke fyller vilkårene for hva som er et avvik. Slike avvik vil kunne avklares og lukkes veldig fort. Utfordringen er å ikke få inn mer alvorlige avvik fordi en har lagt listen for høyt.

Det har vært arbeidet med å finne en felles forståelse, men de har ikke lyktes med å få dette til å sette seg i alle skolene, det er dermed bare halvparten av de ansatte som legger til grunn at det er en felles forståelse av hva som er et avvik. Slik revisor vurderer det er det ikke entydig i organisasjonen hva et avvik er.

Delkonklusjon

Skolene i Bodø kommune har ikke en felles forståelse av hva som skal regnes som avvik.

3.2 Systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte

3.2.1 Skolene i Bodø kommune skal søke en felles forståelse for hva som skal meldes som vold og trusler

Fakta

Prosedyren har ingen egne bestemmelser om, eller definisjon av vold og trusler.

Ifølge rådgiveren finnes en egen kategori i avvikssystemet om vold og trusler, men at det ikke finnes en felles rutine for hva som er volds- og trusselsaker. Rådgiver mener det heller ikke er sannsynlig at det er en felles forståelse av hva som skal regnes for vold og trusler.

Skolesjefen redegjorde i intervjuet om en opplæringspakke med videoer som tar for seg bredden av voldsbegrepet og trusler. Ifølge skolesjefen har dette vært diskutert i organisasjonen, og så at folk opplever situasjoner forskjellig og gjør ulike vurderinger av om noe er en volds- og trusselhendelse mener. Skolesjefen legger til at det over tid blir lett å tåle mer enn det man skal.

HTVU mener det er store variasjoner på arbeidsplassene og mellom de enkelte ansatte. Videre sa HTVU at når en utsettes for spark, slag og spyting og liknende ofte, så blir mange psykisk slitne og mangler tid og overskudd til å gjøre denne vurderingen. Dette fører til at dette gang etter gang ikke meldes forklarte HTVU.

Hovedverneombudene har forklart at de som melder vold- og trusselhendelser, har en klar forståelse av hva som regnes som vold- og trusselhendelser. Videre mener de at det er

usikkert om terskelen for å melde er på riktig plass. I tillegg mener de at kategorioppdelingen i Kvalitetslosen er forvirrende og lite intuitiv, og kan gjøre det utfordrende å melde en sak. Dette kan ifølge hovedverneombudene i verste fall føre til at saken ikke blir meldt.

I spørreundersøkelsen er det 57% av de ansatte som mener de ansatte har en felles forståelse for hva som skal meldes som vold og trusler.

Vurdering

Som utgangspunkt vil revisor trekke fram at det er den enkelte ansattes opplevelse av situasjonen som bør være avgjørende for hva som skal meldes som vold og trusler. Selv om enkeltsituasjonen utenfra ikke gir inntrykk av vold eller trusler vil en person som har stått i en situasjon over lengre tid ha sin fulle rett til å gjøre andre vurderinger. Arbeidsgivers oppgave er å øke opplevelsen av trygghet for den som har meldt avviket.

For å kunne få en lik forståelse for når et avvik blir et avvik på vold og trusler bør dette defineres i en veiledning som er tilgjengelig for de ansatte. En slik felles veiledning foreligger ikke for skolene i Bodø i dag.

Utfordringen er ofte de mildere formene for vold og trusler. Det er også her det er en vanskelig vurdering om dette skal meldes inn som vold og trusler eller ikke. Det er dermed etter revisors vurdering viktig å ha en definisjon en kan knytte situasjonen til for å avgjøre om dette er vold og trusler eller et alminnelig avvik. For arbeidsgiver er det også lettere å ha tillit til de ansattes vurdering hvis en har et felles utgangspunkt.

På bakgrunn av de fakta som er framkommet er det tydelig at skolene i Bodø kommune ikke har en felles forståelse av hva som skal regnes som vold og trusler.

Delkonklusjon

Skolene i Bodø kommune har ikke en felles forståelse av hva som skal regnes som vold og trusler.

3.2.2 Skolene i Bodø kommune skal ha en rutine for å registrere vold og trusler i avvikssystemet

Fakta

Prosedyren fra kvalitetslosen inneholder ingen rutine for melding om vold og trusler. Revisor har ikke blitt forelagt rutiner ut over Prosedyren.

Rådgiveren forklarte i intervjuet at noen skoler har interne rutiner for melding av vold og trusler, men det finnes ikke i Kvalitetslosen. De har et mål om å få dette inn i Kvalitetslosen og rådgiveren mener å oppleve økende interesse for felles rutiner ute i skolene.

Skolesjefen mener de har jobbet med dette sammen med tillitsvalgte i forbindelse med å språkforenkle Kvalitetslosen.

HTVU mener det nok finnes overordnede rutiner, men har gjort egne undersøkelser blant de tillitsvalgte. 90% av deres tillitsvalgte (tall fra 31.10.24) mener at under ti prosent av vold og trusler rapporteres. HTVU mener den overordnede rutinen ikke benyttes.

Hovedverneombudene mener det ligger en rutine for melding av vold og trusler i Kvalitetslosen.

I spørreundersøkelsen svarte 68% av de ansatte at de har en egen kategori i kvalitetslosen for å melde vold og trusler. 46% av de ansatte har svart at skolen har en skriftlig rutine for å melde vold og trusler til skoleledelsen. 44% har svart at de ikke vet, mens 10% har svart at skolen ikke har en slik rutine.

Vurdering

Ut fra det de ansatte har svart i spørreundersøkelsen har skolene et system for å melde vold og trusler i Kvalitetslosen, men et system er ikke nødvendigvis selvforklarende. Fra fakta i tidligere kriterier framgår det at Kvalitetslosen kan være utfordrende å finne ut av. Selv om det nevnes en overordnet rutine virker det ikke som denne er kjent for rådgiveren og skolesjefen.

En rutine som fulgte kvalitetslosen, ville kunne gjort det enklere å forstå hvordan kvalitetslosens system for melding av vold og trusler fungerer.

Selv om kvalitetslosens system kan framstå som en rutine vil det likevel være utfordringer knyttet til melding av avvik på vold og trusler dersom bruken av systemet ikke er tilstrekkelig beskrevet. Dersom det foreligger en rutine på et i en eller annen form gir de øvrige fakta en forståelse av at denne ikke i stor nok grad er gjort kjent bland de ansatte. De fakta som har kommet fram gir ikke indikasjoner på at det foreligger en slik rutine i den form revisor har etterspurt.

Delkonklusjon

Skolene i Bodø kommune har ikke en rutine for å registrere vold og trusler i avvikssystemet.

3.2.3 Skolene i Bodø kommune skal ha dokumenterte rutiner for håndtering av vold og trusler i skolen

Fakta

Prosedyren fra kvalitetslosen inneholder ingen rutine for håndtering av vold og trusler. Revisor har ikke fått tilgang til rutiner ut over Prosedyren.

Rådgiveren kjenner ikke til en slik rutine, men legger til at dette håndteres ute i skolene. Rutiner for håndtering av vold og trusler er i henhold til rådgiver etterspurt av Bodøskolen og vil bli fulgt opp fremover.

Skolesjefen mener det arbeides med dette som del av forbedring av rutinebeskrivelsen. Skolesjefen sa samtidig at dette er en del av rektors rolle og de er oppmerksomme på både utfordringen med alenearbeid og viktigheten av kollegastøtte i slike sammenhenger.

Både HTVU og hovedverneombudene mener det finnes en overordnet rutine for dette i Bodø kommune. Denne rutinen har ikke revisor fått seg forelagt fra rådgiver og skolesjef.

HTVF er ikke sikker, men velger å tro at de har rutiner på dette på skolene.

I spørreundersøkelsen svarte 66% at skolen har skriftlige rutiner for håndtering av vold og trusler.

Vurdering

Ettersom rådgiveren og skolesjefen ikke er kjent med en slik rutine foreligger det nok ikke noen felles rutine som er i bruk.

Ut fra at 66% av de ansatte har svart at de har slike rutiner foreligger det trolig rutiner på noen av skolene.

På dette området vil det være en styrke å ha en felles rutine for alle skolene slik at dette kan vurderes likt i alle skolene. Dette ville også gjøre det enklere for skolekontoret i veiledningen av sine skoler på dette området.

Ettersom skolesjefen mener det arbeides med å få på plass en slik rutine kan vi i alle fall legge til grunn at en slik felles rutine vil være på plass forholdsvis snart.

Selv om det ved skolene i Bodø kommune foreligger noen skriftlige rutiner for håndtering av vold og trusler, finnes det ikke en felles innarbeidet rutine.

Delkonklusjon

Skolene i Bodø kommune har nok noen skriftlige rutiner for håndtering av vold og trusler, men ingen kjent rutine som er felles for alle skolene. Vilåret må regnes som delvis oppfylt.

3.2.4 Skolene i Bodø kommune skal ha dokumenterte rutiner for å gi den rammede fysisk og psykisk førstehjelp

Rådgiver har fortalt at skolene har beredskapskort for å gi den rammede fysisk og psykisk førstehjelp, og har sine dokumenterte rutiner på dette. Dette skal alle skolene ha, men på

bakgrunn av info fra GSI⁵ kan det se ut som om dette mangler på to av våre skoler fortalte rådgiveren.

Skolesjefen mener skolene har dette i systemet for å gi førstehjelp.

HTVU fortalte at det finnes rutiner for dette, men legger til at det er viktig at disse også følges opp.

Hovedverneombudene gjorde rede for at dette går fram av hvordan avvik på vold- og trusler skal håndteres. De mener også at utfordringen er at dette må etterleves praksis. De er eksempelvis usikre på om det er praktisk trening og teoretisk opplæring på skolene i forhold til vold og trusler.

I spørreundersøkelsen har 36% svart at de har en skriftlig rutine for oppfølging av en kollega som har blitt utsatt for vold og trusler. Her svarte 52% at de ikke visste og 13% svarte at de ikke har en skriftlig rutine for dette.

Vurdering

Rådgiveren henviser til at skolene har beredskapskort for å ivareta dette. De øvrige intervjuede er også enig i at det finnes rutiner for dette. Det er likevel et funn at bare 36% av de ansatte ved skolene er kjent med disse rutinene.

De 52% som ikke kjenner til rutinene har trolig ikke vært involvert i behandling av saker om vold og trusler. Hvis de hadde hatt bruk for slike rutiner og de ikke fantes, ville de svart at skolene ikke hadde en rutine for dette. Det er derfor grunn til å legge mer vekt på de 36% som kjenner rutiner for oppfølging av en kollega som har vært utsatt for vold og trusler.

Revisor har også sett dette opp mot skolenes rapportering av avvik. Det viser seg da at de skolene som har mange avvik også har flere ansatte som kjenner til rutinen for oppfølging av en kollega som har vært utsatt for vold og trusler. De som kjenner til rutinene, er også på samme måte relativt jevnt fordelt på skolene. På bakgrunn av dette mener revisor vi har grunn til å tro at skolene har slike rutiner.

Her har skolene likevel en vei å gå for å gjøre kjent ordningen med beredskapskort slik at alle som arbeider i skolene kjenner rutinene.

Delkonklusjon

Skolene har dokumenterte rutiner for å følge opp ansatte som har blitt utsatt for vold og trusler.

⁵ GSI er et system for registrering av opplysninger om grunnskolen i Norge (GSI finner en på ligger under Udir.no)

3.2.5 Skolene i Bodø kommune skal ha skriftlige rutiner som krever vurdering av tiltak etter volds- og trusselhendelser

Fakta

Rådgiveren forklarte at flere skoler har hatt krevende barn der skolekontoret har vært inne for å vurdere situasjonen. I disse sakene er det vurdert tiltak. Men rådgiveren kjenner ikke til at det finnes en skriftlig rutine om at tiltak skal vurderes ved vold og trusler.

Skolesjefen mente dette var noe de arbeidet med å få på plass, men kjente ikke til hvor langt prosessen var kommet.

HTVU forteller at rutine for dette ligger i overordnet planverk, men påpeker at rutinen ikke er god nok som beredskapsark og at den ligger ubrukt.

HTVF er usikker på om det foreligger slike rutiner.

Hovedverneombudene mener rutiner for dette ligger i handlingsplanen i Kvalitetslosen.

I spørreundersøkelsen svarte 88% av rektorene og inspektørene at skolen har skriftlige rutiner for å vurdere tiltak etter volds- og trusselhendelser.

Vurdering

Kravet er at tiltak skal vurderes og ikke at det skal iverksettes tiltak. Likevel er det nok slik at dersom en gjør en seriøs vurdering av om en hendelse om vold og trusler krever tiltak, bør en komme fram til noen tiltak. Tiltak trenger ikke å være mer enn en samtale med de involverte partene.

De intervjuede har litt forskjellig oppfattelse av om skolene har rutiner for vurdering av tiltak. Ettersom rådgiveren og skolesjefen ikke kjenner til slike rutiner er det grunn til å tro at det ikke foreligger felles rutiner som er kjent for hele ansattgruppen. Skolesjefen gir likevel en forventning om at slike felles rutiner vil være på plass om ikke lenge.

Samtidig svarte 88% av rektorene og inspektørene i spørreundersøkelsen at de har slike rutiner. Dette gjør at det er grunn til å tro at de fleste skolene likevel har slike rutiner lokalt.

Delkonklusjon

Etter dette kommer vi til at fleste skolene har rutiner for å vurdere tiltak ved volds og trusselhendelser.

3.2.6 Skolene i Bodø kommune skal føre personskaderegister som Arbeidstilsynet skal ha tilgang til

Fakta

Prosedyren gir ingen retningslinjer om å føre personskaderegister.

Rådgiveren på skolekontoret mener skolene har personskaderegister og at dette følges opp. Når personskader legges inn i avvikssystemet skal personskaden legges inn i personskaderegisteret før saken kan avsluttes.

Skolesjefen sier at skolene skal føre personskaderegister, og at småskadeskjema sendes til NAV. Skolesjefen mener dette skjer hvert halvår og er digitalt.

HTVU og HTVF kjenner ikke til dette.

Hovedverneombudene forteller at de har etterspurt dette.

I spørreundersøkelsen svarte 65% av rektorene og inspektørene at de har dette og at det oppdateres fortløpende. 12% svarte at de hadde det, men var usikker på om det var oppdatert. 8% mener de ikke har dette og 15% vet ikke om de har dette eller ikke.

Vurdering

Føring av personskaderegister et lovkrav fra arbeidsmiljøloven som en må forvente at alle arbeidsgivere forholder seg til. Dette gjelder også skolene i Bodø kommune. Det er bare 65% av rektorene og inspektørene som mener de har dette og følger opp med å oppdatere ved nye skader.

Funksjonen med at det kreves bekreftelse i avvikssystemet på at personskaderegistrert er oppdatert før de kan avslutte avvikssaken, er etter revisors syn et godt tiltak for å sikre at alle følger opp dette. Personskader eller arbeidsrelatert sykdom kan tenkes å oppstå på alle arbeidsplasser og hver gang dette skjer skal det meldes avvik og avviket skal ikke lukkes før dette er registrert i personskaderegisteret. Dette bør gi den nødvendige påminnelsen for å få dette til.

Det forhold at 35% av alle skolene ikke følger opp personskaderegisteret gjør at vilkåret bare er oppfylt for de skolene gjør dette.

Delkonklusjon

Skolene i Bodø kommune oppfyller delvis sin plikt til å føre personskaderegister.

3.2.7 Skolene i Bodø kommune skal ha et system som sikrer at alvorlige hendelser rapporteres til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet

Fakta

I Prosedyren står det at arbeidsgiver ved død eller alvorlig skade skal varsle Arbeidstilsynet og Politi. I tillegg er det listet opp diverse krav til rapportering til offentlige myndigheter ved andre tilfeller.

Rådgiveren fortalte at dette følges opp av skolene. Skolesjefen kjenner ikke til om dette følges opp av skolene generelt, men kjenner til at saker er meldt til Arbeidstilsynet.

HTVU forklarte at Bodø kommune mente dette ikke var nødvendig i 2017.

Utdanningsforbundet fikk bekreftet fra Arbeidstilsynet at kommunen var forpliktet til å melde inn alvorlige hendelser. HTVU fortalte også at Utdanningsforbundet også i ettertid har måttet si ifra om dette kravet til flere ledere fordi de ikke kjente til dette kravet. HTVU mener Helse, miljø og sikkerhet (HMS) kursene som benyttes stiller for lite krav til kunnskap. I tillegg er det mange ledere som tok disse kursene for mange år siden, og dermed ikke har den nødvendige kompetansen om HMS lenger. Denne typen nødvendig rapportering til andre myndigheter burde det vært bedre kultur for mener HTVU.

Hovedverneombudene har også her etterspurt skolenes praksis på området.

I spørreundersøkelsen svarte 92% av rektorene og inspektørene at skolen rapporterer alvorlige hendelser til Arbeidstilsynet og Politiet.

Vurdering

Det er mange forskjellige former for rapportering til andre offentlige myndigheter slik det også følger av Prosedyren. Rapportering er et lovkrav fra arbeidsmiljøloven og en viktig rapportering som skal gjøres. Dette må behandles slik at det blir en alminnelig del av internkontrollen i det å drifte en skole.

Selv om de fleste av rektorene og inspektørene oppgir at skolene har et system som sikrer at de rapporterer alvorlige hendelser til Arbeidstilsynet og Politiet, ser vi også at praksisen ikke er lik overalt. Spørreundersøkelsen viser til at det er enkelte skoler som ikke systematisk rapporterer alvorlige hendelser til offentlige myndigheter, på dette området.

Delkonklusjon

De aller fleste skolene har et system som sikrer at alvorlige hendelser rapporteres til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet.

3.2.8 Skolene i Bodø kommune skal ha rutiner for å evaluere oppfølgingen av volds- og trusselhendelser

Fakta

Det er ingen retningslinjer for evaluering i Prosedyren.

Rådgiveren kjenner ikke til at det finnes en slik rutine. Han mener det finnes rutiner for debrief⁶ etter alvorlige hendelser, men om den er nedskrevet som rutine er usikkert.

Skolesjefen har fortalt at enhetene praktiserer å evaluere oppfølgingen av volds- og trusselhendelser. Videre sa skolesjefen at evalueringen nok ikke gjøres på bakgrunn av en rutine, men som del av profesjonspraksis. Avslutningsvis sa han at det er mulig at arbeidsmiljøgruppene ivaretar rutiner for å evaluere oppfølgingen av volds- og trusselhendelser.

HTVU har gjort egne undersøkelser der bare 25 % av de tillitsvalgte sier at dette gjennomføres slik evaluering på deres skole.

På spørreundersøkelsen har 36% oppgitt de evaluerer oppfølgingen av volds og trusselhendelser på skolen. 21% mener de ikke gjør det, og 43% vet ikke. Det at 43% ikke vet at de gjør slik evaluering indikerer at det ikke finnes en felles rutine som er kjent for alle.

Vurdering

Ut fra svarene er det relativt tydelig at det ikke foreligger en felles rutine for denne type evaluering. Eventuelle rutiner vil dermed være avhengig av de som skal gjennomføre evalueringen ute i skolene.

Delkonklusjon

Det foreligger ingen formell rutine for evaluering av oppfølging av volds og trusselsaker.

⁶ Debrief (gjennomgang/støtte i etterkant av en hendelse)

4. Oppsummering, konklusjon og anbefalinger

4.1 Oppsummering

Et grunnleggende krav lovgivningen for internkontroll, er at internkontroll skal bygges på en risikovurdering av virksomheten. Bodø kommune har ikke en helhetlig risikovurdering av skolene.

Det er pekt på at kommunens prosedyre for håndtering av avvik ikke er lett tilgjengelig, og krevende å sette seg inn i. Avvikssystemet Kvalitetslosen er også utfordrende å bruke fordi det ikke er så godt tilpasset skolesektoren og har veldig mange kategorier. Kvalitetslosen som Bodø kommune benytter er til tross for påpekte svakheter likevel et system for å motta avvik.

Kommunen har også en rutine for opplæring i å melde avvik selv om denne mangler litt for å sikre at alle ansatte får opplæring. Dette fører til at skolene ikke sørger for at alle ansatte får opplæring i å melde avvik.

Skolene i Bodø kommune fremmer til dels viktigheten av å melde avvik. Blant deler av de ansatte i skolene er det likevel misnøye med manglende oppfølging av avviksmeldinger.

Skolene i Bodø kommune har ikke en felles forståelse av hva som skal regnes som avvik eller avvik på vold og trusler. Dette vanskeliggjør både melding av avvik og oppfølgingen av saker på avviksområdet.

Skolene i Bodø kommune har ikke en rutine for å registrere vold og trusler i avvikssystemet. De har heller ikke en felles rutine for håndtering av vold og trusler. Likevel har de dokumenterte rutiner for å følge opp ansatte som har blitt utsatt for vold og trusler.

De fleste skolene har rutiner for å vurdere tiltak ved volds og trusselhendelser.

Skolene i Bodø kommune oppfyller bare delvis sin plikt til å føre personskaderegister. Likevel har de aller fleste skolene et system som sikrer at alvorlige hendelser rapporteres til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet.

Det foreligger ingen formell rutine i Bodøskolen for evaluering av oppfølging av volds og trusselsaker.

4.2 Konklusjon på problemstillingene

1. Bodø kommune har i noen grad systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik
2. Bodø kommune har i noen grad systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte

4.3 anbefalinger

Anbefalingene følger i all hovedsak rekkefølgen i rapporten.

1. Skoleeier må utarbeide en helhetlig skriftlig risikovurdering av Bodøskolen
2. Skoleeier skal sikre at alle skolene har et oppdatert personskaderegister
3. Skoleeier bør prioritere det videre arbeidet med en felles forenklet skriftlig rutine for håndtering av avvik
4. Skoleeier bør videreutvikle Kvalitetslosen og forenkle melding av avvik på skoleområdet
5. Skoleeier bør vurdere skriftlige rutiner for regelmessig obligatorisk opplæring i håndtering av avvik som fanger opp alle som arbeider på skolen
6. Skoleeier bør innarbeide i ny rutine en kort svarfrist for å gi alle avviksmeldere informasjon om videre oppfølging av avviket
7. Skoleeier bør utarbeide en felles definisjon av avvik og avvik på vold og trusler som alle skolene skal benytte
8. Skoleeier bør sørge for at avviksrutinen omfatter melding og håndtering av vold og trusler
9. Skoleeier bør sikre at alle skolene har skriftlige retningslinjer for fysisk og psykisk førstehjelp ved tilfeller av vold og trusler
10. Skoleeier bør sørge for at rektor rapporterer til skolekontoret på alle forhold som er viktige for å sikre god avvikshåndtering
11. Skoleeier bør vurdere felles rutiner for å vurdere tiltak ved volds og trusselhendelser
12. Skoleeier bør sikre at evaluering av oppfølging av volds og trusselsaker tas inn i ny rutine for håndtering av avvik

5. Kommunedirektørens kommentar

Kommentaren ble mottatt 27.02.2025 i henhold til fristen.

Kommunedirektøren gjør rede for at Bodøskolen kjenner seg igjen i de funnene som er beskrevet i rapporten.

Videre kommenterer kommunedirektøren kommunens status på de områdene hvor rapporten stiller krav til kommunen. Samtidig uttrykker kommunedirektøren en målsetning om å følge opp anbefalingene i rapporten.

Kommentaren gir ikke grunn til endringer i rapporten.

6. Referanser

Lover, forskrifter og forarbeider

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Arbeidsmiljøloven

Internkontrollforskriften

Forskrift om utførelse av arbeid

Internkontroll i kommunene (Regjeringens veileder)

Orden i eget Hus KS veileder

Elektroniske kilder

Arbeidstilsynet.no

Regjeringen.no

Lovdata.no

Kommunens dokumenter

Prosedyre for behandling av avvik

Veileder i bruk av Kvalitetslosen

Avviksskjema fra alle skolene

7. Vedlegg

Vedlegg 1 – Kommunedirektørens kommentar

De funn som er beskrevet i rapporten kjenner BSK seg igjen i.

Følgende kommentarer har vi til de ulike delfunnene:

3.1.1 Bodø kommune skal ha en helhetlig risikovurdering av skolene

Sektorovergripende ROS analyser er det utarbeidet maler til nå. Disse vil bli implementert ut i organisasjonen i løpet av 2025. Ved å bruke maler på dette sikrer vi at alle virksomheter svarer ut de kravene som man har fra lover og forskrifter. Når dette er implementert vil slike ROS analyser være tilgjengelig for alle i kvalitetslosen. Dette vil da kunne bidra til læring på tvers av virksomheter.

Skolene har nå fått krav om at følgende ROS analyser skal gjennomføres:

1. Trygt og godt skolemiljø
2. Vold og trusler
3. Tids og arbeidspress
4. Ergonomi og psykisk belastning
5. Håndtering og oppbevaring av farlige stoffer
6. Tjenesteleveranse
7. GDPR/ personvern
8. Beredskap
9. Overordnet HMS

Alle disse utarbeides det maler for slik at alle svarer ut fra sin virksomhet.

3.1.2 Skolene i Bodø kommune skal ha en dokumentert rutine for håndtering av avvik.

Denne rutinen er nå forenklet og lagt ut som en prosess i kvalitetslosen:

Som dere ser, er det nå delt opp i deler av en prosess. Dette vil bli implementert i løpet av vår 2025 ute i virksomhetene. I opplæring årshjulmodul som gjennomføres i alle virksomheter februar 2025 blir denne gjort kjent.

3.1.4 Skolene i Bodø kommune skal ha en rutine for opplæring i å melde avvik

Det er nå gjennomført opplæring ute på skolene som har bedt om det. De andre skolene har mulighet til å be om opplæring på dette. Rådgiver opplever at det kommer inn ønsker om dette med jevne mellomrom.

3.1.5 Skolene i Bodø kommune skal gi alle ansatte opplæring i å melde avvik

Det utarbeides nå rutiner for å sikre at nyansatte får denne opplæringen ved oppstart. Rutiner for jevnlig oppdatering for dette blir nå lagt inn i årshjulmodulen som implementeres februar 2025. Dette mener rådgiver vil sørge for nødvendig systematikk i dette arbeidet.

3.1.6 Skolene i Bodø kommune skal fremme viktigheten av å melde avvik

Det gjennomføres nå jevnlig arbeidsøkt sammen med rektorer. I år er det foreløpig gjennomført januar og neste økt er satt opp mars 2025. I disse øktene går vi gjennom blant annet kommuneloven § 25-1. Da med fokus på avvikshåndtering, prosedyrer og ROS analyser. Her informeres rektorer og om:

- Tilbud om kurs avvikshåndtering ute på skolene.
- Hvordan BSK gjennomgår samtlige avvik hver måned og utarbeider statistikker ut fra det. Her er det mange ansatte som blir positivt overrasket på at avvik ikke «stopper» opp hos rektor
- Hver skole har nå krav om å rapportere avvik i månedsrapportering etter satt frekvens.

Alt dette er og lagt inn i årshjulet som rektorer må forholde seg til og kvittere ut.

3.2.1 Skolene i Bodø kommune skal søke en felles forståelse for hva som skal meldes som vold og trusler

Rådgiver skal delta på samling for alle verneombud i slutten av mars. Der vil dette bli tatt opp som tema. I de skolene der rådgiver har vært ute og gjennomført kurs om avvik, ser man konsekvent en oppgang i meldte avvik. Det nytter å ha fokus på dette.

3.2.2 Skolene i Bodø kommune skal ha en rutine for å registrere vold og trusler i avvikssystemet

Det foreligger en overordnet prosedyre for dette i losen:

Denne er ikke kjent ute i skolene. Rådgiver skal tilpasse denne og implementere den ute i skolene våren 2025.

3.2.6 Skolene i Bodø kommune skal føre personskaderegister som Arbeidstilsynet skal ha tilgang til

Etter samtale med kvalitetskoordinator i kommunen konkluderer rådgiver med at dette skal være tilfredsstillende slik det er organisert nå. Utfordringen er at dette ikke er kjent ute i skolene. Dette vil bli informert om i arbeidsøkt med rektorer mars 2025. Det er avtalt møte med kvalitetskoordinator for revidering av prosedyre.

3.2.8 Skolene i Bodø kommune skal ha rutiner for å evaluere oppfølgingen av volds- og trusselhendelser

Her er det allerede gjort avtale for utarbeidelse av en slik rutine som er tilpasset skolen. Se kommentar på 3.2.2, det er utarbeidet en slik rutine. Denne skal tilpasser til skoler.

Kommentarer til anbefalinger

1. Skoleeier må utarbeide en helhetlig skriftlig risikovurdering av Bodøskolen.

Maler for dette er under utarbeidelse.

2. Skoleeier skal sikre at alle skolene har et oppdatert personskaderegister

Se svar over. Tilpasning til skolesektor utføres vår 2025.

3. Skoleeier bør prioritere det videre arbeidet med en felles forenklet skriftlig rutine for håndtering av avvik

Dette arbeidet slutføres snart.

4. Skoleeier bør videreutvikle Kvalitetslosen og forenkle melding av avvik på skoleområdet

Har avtalt møte med koordinator for å forenkle dette. Slik det er nå er det alt for mange kategorier og virker forvirrende.

5. Skoleeier bør vurdere skriftlige rutiner for regelmessig obligatorisk opplæring i håndtering av avvik som fanger opp alle som arbeider på skolen

Dette er under utarbeidelse, er og lagt inn i årshjulet.

6. Skoleeier bør innarbeide i ny rutine en kort svarfrist for å gi alle avviksmeldere informasjon om videre oppfølging av avviket

Denne fristen er endret til 30 dager. Tidligere var dette 45 dager. Rådgiver ønsker at dette skal endres til 21 dager.

7. Skoleeier bør utarbeide en felles definisjon av avvik og avvik på vold og trusler som alle skolene skal benytte

Dette er under utarbeidelse.

8. Skoleeier bør sørge for at avviksrutinen omfatter melding og håndtering av vold og trusler

Dette implementeres vår 2025. Dette i samarbeid med helse og omsorg.

9. Skoleeier bør sikre at alle skolene har skriftlige retningslinjer for fysisk og psykisk førstehjelp ved tilfeller av vold og trusler

Dette implementeres vår 2025 i samarbeid med BHT.

10. Skoleeier bør sørge for at rektor rapporterer til skolekontoret på alle forhold som er viktige for å sikre god avvikshåndtering

Dette har vi rutiner for.

11. Skoleeier bør vurdere felles rutiner for å vurdere tiltak ved volds og trusselhendelser

I samarbeid med beredskapsansvarlig kommunen er dette fokusområde for oppvekstområdet 2025. Det utarbeides ROS analyser og tiltakskort.

12. Skoleeier bør sikre at evaluering av oppfølging av volds og trusselsaker tas inn i ny rutine for håndtering av avvik

Implementeres vår 2025

Vedlegg 2 – Utledelede revisjonskriterier

For forvaltningsrevisjonen gjelder følgende problemstilling:

1. *I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik?*

Internkontroll med byggesaksbehandlingen

Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Det er kommunedirektøren som er ansvarlig for internkontrollen. Dette kommer frem av kommuneloven § 25-1 første ledd.⁷

I lovforarbeidene er dette utdypet:⁸

«Kommunedirektøren kan delegere utførelsen av det konkrete internkontrollarbeidet til andre i administrasjonen, som for eksempel leder av ulike tjenesteområder i kommunen. Ved slik delegering vil kommunedirektøren fortsatt ha ansvaret for oppgaven og oppfyllelse av lovens krav.»

Videre er det presisert at:

«Internkontrollen omfatter alt som er innenfor ansvarsområdet til kommunedirektøren. Alle deler av administrasjonen er inkludert. Det vil si både ulike sektorer som opplæring, barnevern og så videre, og den sentrale administrasjonen.»

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Dette går frem av kommuneloven § 25-1 annet ledd.

Systemkravet er utdypet i lovforarbeidene.⁹ Det innebærer at internkontrollen ikke skal være tilfeldig, hendelsesbasert eller spontan. Man må jobbe med internkontrollen på en planmessig og metodisk måte. Det er ikke krav om en bestemt systematikk eller bruk av et bestemt system. Det er kommunedirektøren som vurderer hvordan systemkravet kan oppfylles.

Om kravet til at internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold, er det uttalt følgende i lovforarbeidene:¹⁰

«Det skal gjøres konkrete vurderinger i den aktuelle virksomheten eller aktivitet innad i kommunen for å vurdere hvor omfattende og hva slags internkontroll det er behov for. I den forbindelsen må blant annet risiko kartlegges og vurderes. Det stilles ikke krav om noen

⁷ Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

⁸ Prop. 46 L (2017-2018) side 411-412

⁹ *Ibid.* s. 412

¹⁰ *Ibid.* s. 412

bestemt metode eller fremgangsmåte. Videre stilles det ikke konkrete krav til når eller hvor ofte vurderinger av størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold skal gjøres.»

Kommuneloven § 25-1 tredje ledd inneholder en punktvis oversikt over hva kommunens internkontroll skal inneholde. I forarbeidene er det tatt inn merknader til hvert punkt.¹¹ Nedenfor skriver vi først lovteksten, og deretter aktuelle deler av merknadene.

Ved internkontroll etter § 25-1, skal kommunedirektøren:

- a) *«utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering»*

MERKNAD: Det kreves en overordnet oversikt over kommunens organisering som skal vise hvordan myndighet, ansvar og oppgaver er fordelt, både sentralt og innenfor de ulike tjenesteområdene og virksomhetene. Eksempelvis kan det være en oversikt over delegeringer, lederstrukturer, styrings- og rapporteringslinjer, og funksjonsbeskrivelser som viser ansvar og oppgaver for personell innen bestemte tjenesteområder.

- b) *«ha nødvendige rutiner og prosedyrer»*

MERKNAD: Behovet for å ha rutiner og prosedyrer må ses i sammenheng med de øvrige kravene i internkontrollbestemmelsen, og vil blant annet henge sammen med risikoen for avvik. Rutiner og prosedyrer kan være både skriftlige og muntlige. Det følger direkte av kravet om å ha rutiner og prosedyrer at disse må gjøres kjent og være tilgjengelige.

- c) *«avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik»*

MERKNAD: Kommunedirektøren må sikre at internkontrollen avdekker avvik og risiko for avvik, og at avvik og risiko for avvik følges opp. Det innebærer å skaffe oversikt over områder i kommunen hvor det er fare for manglende etterlevelse av lover og forskrifter, og sette inn tiltak for å hindre og forebygge regelbrudd.

- d) *«dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig»*

MERKNAD: Kravet om dokumentasjon gjelder systemer, rutiner og instruksjoner, og konkrete kontroller og aktiviteter. Det er en skjønnsmessig vurdering å ta stilling til hva som er nødvendig å dokumentere. Høy risiko for avvik innen et tjenesteområde tilsier at kommunen bør ha skriftlige rutiner og prosedyrer.

¹¹ Ibid. s. 412-413

- e) «evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.»

MERKNAD: Det skal gjøres evaluering av hvordan den enkelte virksomhet jobber med internkontroll. Forbedringer tilpasses kommunens tidsrammer, kostnadsrammer og prioriteringer.

Dette betyr i praksis at kommunen skal ha en helhetlig risikovurdering for hele kommunens virksomhet. Dette betyr at kommunen også må ha en helhetlig risikovurdering for sin skoledrift.

På denne bakgrunn setter vi opp følgende kriterium:

1. Bodø kommune skal ha en helhetlig risikovurdering av skolene.

Avvik

I henhold til kommuneloven §25-1 tredje ledd (c) skal kommunedirektøren avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. I bestemmelsens bokstav (b) framgår det at kommunedirektøren skal ha nødvendige rutiner og prosedyrer.

Spørsmålet videre er om rutine for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik vil være nødvendig i henhold til (b).

I forarbeidene¹² står det at *hva som er nødvendig å etablere av rutiner og prosedyrer, må ses i sammenheng med de øvrige kravene i internkontrollbestemmelsen, og vil måtte bero på en konkret vurdering av bl.a. risiko for avvik. Det følger indirekte av kravet om å ha rutiner og prosedyrer at disse må gjelde for virksomheten, gjøres kjent og være tilgjengelige.*

Kravet i lovbestemmelsens tredje ledd (b) om at en skal ha nødvendige rutiner må ses i sammenheng med kravet i (c) om å avdekke og følge opp avvik. Om det anses nødvendig å etablere rutiner for avvik vil da måtte bero på en konkret vurdering av blant annet risikoen for avvik. En avviksrutine vil være sentral i arbeidet for å redusere risiko for avvik. Det er etter dette nødvendig å ha en rutine for å håndtere avvik.

I regjeringens veileder om internkontroll i kommunesektoren¹³ framgår følgende:

Kravet om internkontroll gjelder for alle lovpålagte plikter kommunen har. Den gjelder for både kommuneplikter (plikter som påhviler kommunene i egenskap av at de er kommuner) og aktørplikter (plikter som stiller krav til enhver som driver en aktivitet eller tilbyr en aktivitet). I særlovgivningen finnes det internkontrollbestemmelser med aktørplikter som er mer detaljerte

¹² Prop. 46 L (2017–2018) s. 412

¹³ https://www.regjeringen.no/contentassets/961e9a785fb34a4d95be4cf2b9cc4c33/no/pdfs/veilder-internkontroll_desember-20212.pdf)

enn kommunelovens internkontrollbestemmelse. Disse bestemmelsene vil gjelde i tillegg, og etter alminnelige rettsprinsipper gå foran kommunelovens internkontrollbestemmelse.

Avvik og avvikshåndtering på arbeidsmiljøområdet er særskilt regulert i arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften.

I henhold til internkontrollforskriften §5 foreligger det særskilte krav til virksomhet som er omfattet av arbeidsmiljøloven. Alle kommuner i Norge er omfattet av arbeidsmiljøloven. I første ledd framgår det at internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve krav i eller i samsvar med helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Etter annet ledd nr. 7 innebærer internkontroll på arbeidsmiljøområdet at virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i helse miljø og sikkerhetslovgivningen. I bestemmelsen framgår det at disse rutinene må dokumenteres.

Dette betyr at kommunen er forpliktet til å ha dokumenterte rutiner for å følge opp arbeidsmiljøavvik.

På denne bakgrunn har vi satt opp følgende kriterium:

2. Skolene i Bodø kommune skal ha en dokumentert rutine for håndtering av avvik

I arbeidsmiljøloven §3-1 første ledd framgår det at arbeidsgiveren for å sikre at hensynet til arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet blir ivaretatt, skal sørge for at det utføres systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid på alle plan i virksomheten. På arbeidstilsynet.no står det at loven krever at arbeidsgiveren har opprettet et system for å handtere avvik¹⁴. For å kunne følge opp de kravene loven stiller vil arbeidsgiver være avhengig av et system for å motta avvik.

På bakgrunn av dette har vi satt opp følgende kriterium:

3. Skolene i Bodø kommune skal ha et system for å motta avvik

Arbeidsgiveren har etter arbeidsmiljøloven § 3-2 første ledd (a) en plikt til å gi arbeidstakeren den opplæringen som er nødvendig for å ivareta sikkerheten på arbeidsplassen. Et ledd i å skape sikkerhet på arbeidsplassen er å ha et fungerende avvikssystem, slik at feil som oppstår blir meldt inn til arbeidsgiver.

Arbeidsmiljøloven § 2-3 stiller krav til at arbeidstakeren aktivt skal medvirke og melde fra til arbeidsgiver om forhold som kan være uheldig for arbeidsmiljøet. For å kunne medvirke må arbeidstakeren ha opplæring i bruk av avvikssystemet.

I henhold til kommuneloven §25-1 tredje ledd (b) og (c) skal kommunedirektøren ha nødvendige rutiner for å avdekke og følge opp avvik. Avvikssystemet vil være en del av

¹⁴ <https://www.arbeidstilsynet.no/hms/avvik-og-avvikshandtering/>

internkontrollsystemet og opplæring er nødvendig ettersom de ansatte er forpliktet til å melde slike forhold til arbeidsgiver.

I veilederen *Orden i eget hus*¹⁵ står det at manglende opplæring ofte kan være årsaken til at rutinene ikke følges. Ellers henviser veilederen gjentagende til at opplæring er viktig for å få på plass en fungerende internkontroll.

I arbeidsmiljøloven § 4-2 om krav til tilrettelegging, medvirkning og utvikling, fremgår det at arbeidstakerne og deres tillitsvalgte skal holdes løpende informert om systemer som nyttes ved planlegging og gjennomføring av arbeidet. De skal gis nødvendig opplæring for å sette seg inn i systemene, og de skal medvirke ved utformingen av dem.

På denne bakgrunn har vi satt opp følgende kriterier:

- 4. Skolene i Bodø kommune skal ha en rutine for opplæring i å melde avvik**
- 5. Skolene i Bodø kommune skal gi alle ansatte opplæring i å melde avvik**

I KS veileder *Orden i eget hus*¹⁶, står det om avvikskultur:

Ledelsens holdninger og kultur smitter over på medarbeiderne. Medarbeidere som erfarer at det å melde avvik bidrar til at organisasjonen lærer av episoder og feil, vil være mer tilbøyelige til å melde avvik enn om erfaringen er at avvik brukes til å henge ut enkeltpersoner. Det samme gjelder rutiner for tilbakemeldinger til den som melder, og god praksis kan bidra til at kommunens omdømme forbedres.

Det bør innføres rapportering på avvik fra virksomhetsnivå og til strategisk og folkevalgt ledelse. Noen kommuner har valgt å integrere avviksrapporteringen i månedsrapporteringen. Andre kommuner har egne rapporteringsmaler og -rutiner for avviksrapportering. Hver kommune bør integrere avviksrapportering med tanke på innhold og hyppighet i sitt styringssystem ut fra hva som anses hensiktsmessig og hvilke behov kommunen har.

Med dette legger KS til grunn at det er viktig at avvik blir en naturlig del av hverdagen til de ansatte.

Arbeidstilsynet har på sine nettsider arbeidstilsynet.no¹⁷ tatt dette enda lenger. Der framgår det at et levende avvikssystem er en del av internkontrollen. Videre står det at dersom systemet skal fungere, må arbeidsgiveren legge til rette for en HMS-kultur der det ikke bare er godtatt, men forventet, at ansatte på alle nivå melder om avvik. I tillegg må arbeidstakerne kunne være trygge på at arbeidsgiveren faktisk følger opp og håndterer avvikene seriøst.

På denne bakgrunn har vi satt opp følgende kriterium:

¹⁵ Orden i eget Hus, Kommunedirektørens internkontroll (Kommunesektorens organisasjon 2020)s 56

¹⁶ Orden i eget Hus, Kommunedirektørens internkontroll (Kommunesektorens organisasjon 2020)s 102

¹⁷ <https://www.arbeidstilsynet.no/hms/avvik-og-avvikshandtering/>

6. Skolene i Bodø kommune skal fremme viktigheten av å melde avvik

KS skriver også i sitt punkt om avvikskultur at det er viktig å ha klare definisjoner på hva som er å oppfatte som et avvik. De ansatte må i henhold til KS vite hvor grensen går for at avviket som oppstår, skal registreres.

En slik felles forståelse vil også gjøre det enklere å håndtere avvik på en forutsigbar måte slik at systemet fungerer.

På denne bakgrunn har vi satt opp følgende kriterium:

7. Skolene i Bodø kommune skal søke en felles forståelse av hva som regnes som avvik

Vold og trusler

Som vi har vært inne på er det flere forskjellige former for avvik. Enkelte former for avvik kan defineres som mer alvorlig enn andre. Et eksempel på dette har vi i arbeidsmiljøloven §4-3.

I arbeidsmiljøloven §4-3 fjerde ledd, fremgår det at arbeidstaker så langt det er mulig skal beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger som følge av kontakt med andre.

Når en arbeider under forhold der vold og trusler forekommer kan terskelen for hva som regnes for vold og trusler erfaringsmessig øke. Etter hvert som en blir vant med slag og spark fra en elev kan det bli den nye *normalen*. Revisor vil imidlertid presisere at slag og spark ikke noe lærerne i den norske skolen skal måtte godta, selv om de til en viss grad må godta at risikoen er der. Derfor er det viktig å ha en felles forståelse og beskrivelse av hva som faller inn under begrepene vold og trusler.

Arbeidstilsynets definisjon av vold og trusler¹⁸:

Vold og trusler» er hendelser hvor arbeidstakere blir fysisk eller verbalt angrepet i situasjoner som har forbindelse med deres arbeid, og som innebærer en åpenlys eller antydnet trussel mot deres sikkerhet, helse eller velvære.

«Trussel» er et verbalt angrep eller handling som tar sikte på å skade eller skremme en person.

«Vold» er enhver handling som har til hensikt å føre til fysisk eller psykisk skade på en person. Det inkluderer også hendelser der den som skader en annen person, ikke er klar over eller vurderer konsekvensene av handlingen sin – for eksempel på grunn av rus, psykisk/somatisk sykdom, mental og emosjonell tilstand eller liknende.

«Til hensikt» er i denne definisjonen brukt for å skille handlingen fra rene uhell som også kan føre til liknende skader. Det kan også defineres som vold når arbeidstakere opplever utagerende handlinger hvor det utøves stort skadeverk på inventar og utstyr.

¹⁸ <https://www.arbeidstilsynet.no/arbeidsmiljo/vold-og-trusler/>

På arbeidstilsynets nettside¹⁹ framgår det at arbeidsgiveren og arbeidstakerne må bli enige om hva de legger i begrepene vold og trusler. Dette er viktig for å fange opp alle de volds- og trusselrelaterte belastningene som arbeidstakerne kan utsettes for i forbindelse med arbeidet.

Videre står det at definisjonen må omfatte alle typer vold og trusler knyttet til arbeidet og yrkesrollen, uavhengig av om det er på eller utenfor arbeidsstedet, både i og utenfor arbeidstiden.

På denne bakgrunn har vi satt opp følgende kriterium:

8. Skolene i Bodø kommune skal søke en felles forståelse for hva som skal meldes som vold og trusler

I forskrift om utførelse av arbeid kapittel 23A er det regulert hvordan arbeidsgiver skal forholde seg til arbeid som kan medføre fare for å bli utsatt for vold og trusler.

I forskriftens § 23A-3 står det at arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne og deres representanter gis nødvendig informasjon om risikofaktorer knyttet til vold og trussel om vold, samt iverksatte tiltak og rutiner for å forebygge, håndtere og følge opp vold- og trusselsituasjoner. Arbeidstakerne skal gis informasjon om rutiner for varsling og rapportering av vold og trussel om vold.

På arbeidstilsynets nettside²⁰ står det at arbeidsgiver må sørge for gode rutiner og at arbeidstakerne må rapportere hendelser av vold og trusler inn i avvikssystemet slik at arbeidsgiver får oversikt over omfang og type hendelser som de ansatte utsettes for. Arbeidstilsynet anser dette som viktig informasjon for å kunne jobbe forebyggende med vold og trusler.

Vi ser her at vold og trusler i stor grad er regulert på samme måte som avvik. Det vil i praksis si at arbeidsgiver må ha en rutine som sørger for at vold og trusler blir meldt og registrert i avvikssystemet slik at vold og trusler kan skilles fra øvrige avvik.

På samme måten som for avvik vil det dermed også i henhold til internkontrollforskriften være krav til å kunne dokumentere rutinene for registrering av vold og trusler.

Ettersom vold og trusler er avvik og retningslinjene for avvik vil gjelde for vold og trusler, vil vi også vise til utledningen til kriteriene 2 og 3.

På denne bakgrunn har vi satt opp følgende kriterier:

9. Skolene i Bodø kommune skal ha en rutine for å registrere vold og trusler i avvikssystemet

¹⁹ <https://www.arbeidstilsynet.no/arbeidsmiljo/vold-og-trusler/>

²⁰ <https://www.arbeidstilsynet.no/arbeidsmiljo/vold-og-trusler/>

10. Skolene i Bodø kommune skal ha dokumenterte rutiner for håndtering av vold og trusler i skolen

I forskrift om utførelse av arbeid § 23A-5 står det at arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstaker som er utsatt for vold og trussel om vold får nødvendig oppfølging, både med hensyn til den fysiske og psykiske belastningen som hendelsen kan ha medført.

På arbeidstilsynet.no²¹ er dette formulert som at arbeidsgiver har ansvaret for at arbeidstakeren som er utsatt for vold og trusler får psykisk førstehjelp, enten av leder eller av kollegaer. I samråd med den voldsrammede må du avgjøre hvilken type oppfølging som er mest egnet i den konkrete situasjonen.

Etter forskrift om utførelse av arbeid §23A-1 skal arbeidsgiver risikovurdere den eksisterende faren for å bli utsatt for vold og trusler på arbeidsplassen. Etter forskriftens §23A-4 første ledd skal arbeidsgiver iverksette nødvendige tiltak på bakgrunn av de helse- og sikkerhetsrisikoer som går fram av risikovurderingen. Etter bestemmelsens annet ledd skal arbeidsgiver sørge for at risiko for vold og trussel om vold så langt som mulig fjernes eller reduseres.

Arbeidstilsynet har i sin kommentar til bestemmelsen på arbeidstilsynet.no²², blant annet skrevet at hvilke konkrete tiltak som må iverksettes må vurderes ut fra hva som må anses som hensiktsmessig og mulig i det enkelte tilfellet. Dette er ikke et konkret krav om å iverksette tiltak. Dersom ingen tiltak vurderes hensiktsmessige eller *nødvendige* for å bruke lovens ordlyd kan det teoretisk sett også vurderes at det ikke kreves tiltak. Det som likevel framgår av, er at arbeidsgiver har plikt til å vurdere tiltak.

I henhold til internkontrollforskriften §5 annet ledd nr. 7 innebærer internkontroll at virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i helse miljø og sikkerhetslovgivningen.

Dette omfatter også arbeidsmiljølovgivningen, og dermed forskrift om utførelse av arbeid. I bestemmelsen framgår det at disse rutinene må dokumenteres.

På denne bakgrunn har vi satt opp følgende kriterium:

11. Skolene i Bodø kommune skal ha dokumenterte rutiner for å gi den rammede fysisk og psykisk førstehjelp

12. Skolene i Bodø kommune skal ha skriftlige rutiner som krever vurdering av tiltak etter volds- og trusselhendelser

Etter arbeidsmiljøloven § 5-1 første og tredje ledd skal arbeidsgiver sørge for registrering av alle personskader som oppstår under utførelse av arbeid. Det samme gjelder sykdom som

²¹ <https://www.arbeidstilsynet.no/arbeidsmiljo/vold-og-trusler/>

²² <https://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-utforelse-av-arbeid/4/23a/23a-4/>

antas å ha sin grunn i arbeidet eller forholdene på arbeidsplassen. Registeret skal være tilgjengelig for Arbeidstilsynet, verneombud, bedriftshelsetjeneste og arbeidsmiljøutvalg

13. Skolene i Bodø kommune skal føre personskaderegister som Arbeidstilsynet skal ha tilgang til

Etter arbeidsmiljøloven §5-2 (1) skal arbeidsgiver dersom arbeidstaker omkommer eller blir alvorlig skadet ved en arbeidsulykke, straks og på hurtigste måte varsle Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet. Arbeidsgiver skal bekrefte varselet skriftlig. Verneombudet skal ha kopi av bekreftelsen.

Som tidligere nevnt innebærer internkontroll i henhold til internkontrollforskriften §5 annet ledd nr. 7 at virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i helse miljø og sikkerhetslovgivningen.

Dette omfatter også arbeidsmiljølovgivningen, og dermed forskrift om utførelse av arbeid. I bestemmelsen framgår det at disse rutinene må dokumenteres.

Dette vil i praksis si at kommunen må ha et system som sikrer rapportering til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet på hurtigste måte dersom arbeidstaker omkommer eller blir alvorlig skadet ved en arbeidsulykke.

På denne bakgrunn har vi satt opp følgende kriterium:

14. Skolene i Bodø kommune skal ha et system som sikrer at alvorlige hendelser rapporteres til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet

Etter arbeidsmiljøloven §25-1 tredje ledd (e) skal kommunedirektøren evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

I forarbeidene til ny kommunelov står det om bokstav (e) at skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll skal evalueres og forbedres. Evalueringer bør dermed gjennomføres jevnlig og ved behov. Evalueringene og andre innspill på forbedringsbehov bør også følges opp med forbedringer. Slike forbedringer må selvsagt gjøres innenfor tidsrammer og kostnadsrammer som kommunen selv finner det nødvendig å beslutte innenfor sine prioriteringer.

Tiltak for å motvirke volds og trusselhendelser vil typisk være tiltal og eventuelt prosedyrer for internkontroll. Dette betyr at kommunen og dermed også skolene skal ha rutiner for å evaluere oppfølgingen av volds- og trusselhendelser.

Etter dette er har vi satt opp følgende kriterium:

15. Skolene i Bodø kommune skal ha rutiner for å evaluere oppfølgingen av volds- og trusselhendelser

Salten kommunerevisjon IKS

Org.nr.: 986 655 271 MVA

post@salten-revisjon.no | salten-revisjon.no

Hovedkontor - Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske

Besøksadresse: Torggata 10, 8200 Fauske

Avdelingskontor - Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø

Besøksadresse: Central Atrium, Dronningensgt. 18 4.etg

SAK 11/25**Rapport forvaltningsrevisjon – Avvik i grunnskolen****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
14.03.2025**Vedlegg:**

- a) Salten kommunerevisjon IKS, februar 2025: Rapport forvaltningsrevisjon Avvik i grunnskolen

Bakgrunn for saken:

Rapporten er bestilt med bakgrunn i Plan for forvaltningsrevisjon for 2024-2027 som ble vedtatt i bystyrets sak 24/46. Vedtatte prioriterte tema i rekkefølge:

1. IKT, digitalisering, personvern (behandlet 2024)
2. **Grunnskole – håndtering av avvik (til behandling)**
3. Offentlige anskaffelser
4. Flyktningtjenesten
5. Kompetanse/rekruttering
6. Kultur
7. Internkontroll og kvalitetssikring
8. Barnevern
9. Arkiv og saksbehandling

Utvalget vedtok bestilling av prosjektet mai 2024, med frist for levering januar 2025, og med et timebruk på cirka 400 timer. Rapporten er levert noe etter fristen, og med et timebruk på 400 timer.

Formålet med prosjektet er å finne ut hvordan skolene i Bodø kommune har systemer og tiltak som er egnet til å avdekke avvik. I tillegg er formålet å finne ut om behandlingen av avvik på området vold og trusler er tilfredsstillende i henhold til overordnede retningslinjer på området.

For å belyse dette er følgende to konkrete problemstillinger søkt besvart:

1. I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik?
2. I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte?

Prosjektet er avgrenset til å gjelde undersøkelse av forholdene til de ansatte innen skole. Regelverk for elevers skolemiljø er dermed ikke omfattet av denne revisjonen.

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen), er utledet fra bl.a:

- Arbeidsmiljøloven,
- Kommuneloven og veilederen fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet *Internkontroll i kommunesektoren*
- KS sin veiledning om kommunedirektørens internkontroll *Orden i eget hus*.

Utleddning av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 2 til rapporten (side 41-49).

Undersøkelsene er gjennomført ved gjennomgang av dokumenter, samt intervju med seks personer (skolesjef, rådgiver, to hovedverneombud, hovedtillitsvalgte for henholdsvis Utdanningsforbundet og Fagforbundet). Det er i tillegg gjennomført en større anonym spørreundersøkelse sendt til 808 ansatte. Samlet svarprosent er på 73.

Revisors funn og vurderinger: Problemstilling 1: I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik?

Revisjonskriterium 1: Bodø kommune skal ha en helhetlig risikovurdering av skolene. Kommuneloven §25-1 pålegger kommunen å ha *internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges*. Internkontrollen skal være risikobasert, og kommunen må dermed risikovurdere hele virksomheten – også skolesektoren.

Revisors vurdering 1: Revisor har inntrykk av at det foreligger risikovurderinger på en del områder ute i skolene. *Det er likevel ikke grunn til å tro at dette er helhetlig ettersom skolekontoret ikke er kjent med slike risikovurderinger.*

Revisor konkluderer dermed med at Bodø kommune ikke har en helhetlig risikovurdering av skolene

Revisjonskriterium 2: Skolene i Bodø kommune skal ha en dokumentert rutine for håndtering av avvik. Kommunen har en skriftlig rutine / prosedyre for melding, behandling og lukking av avvik. Prosedyren ligger Bodø kommunes kvalitetssystem (Kvalitetslosen).

Revisors vurdering 2: Bodø kommune har en prosedyre som på et overordnet nivå sier noe om hva som er avvik i kommunen. Prosedyren sier ikke mye om hvordan avvik som meldes rent faktisk vil bli behandlet, men den sier litt om hvem som har ansvaret og hva en ønsker å oppnå med avvikssystemet. Revisor nevner videre at det er «litt over halvparten av de ansatte i skolene som kjenner til at skolen har en skriftlig prosedyre for håndtering av avvik. Ettersom alle de ansatte er forpliktet til å følge opp bestemmelsene i prosedyren, burde nok opp mot 100% av de ansatte kjenne til denne prosedyren.». Revisor nevner i tillegg at prosedyren er av en overordnet karakter, og ikke er veldig tydelig på hvordan man skal arbeide med avvik. Revisor konkluderer med at Skolene i Bodø kommune har en dokumentert rutine for håndtering av avvik.

Revisjonskriterium 3: Skolene i Bodø kommune skal ha et system for å motta avvik.

Revisors vurdering 3: Det er stor variasjon i skolene når det gjelder melding av avvik. I de ni første månedene i 2024 finnes skoler uten meldte avvik, men også skoler med tresifret antall avvik. «Avvikssystemet i Kvalitetslosen er kjent for fleste ansatte. Det er likevel en utfordring dersom systemet ikke benyttes eller at det benyttes på svært forskjellig måte. Alle utfordringer som gjør at et slikt system er utfordrende å bruke eller ikke så godt tilpasset det området det skal anvendes på vil kunne føre til at avvik ikke blir meldt». Revisor konkluderer med at Skolene i Bodø kommune har et system for å motta avvik.

Revisjonskriterium 4: Skolene i Bodø kommune skal ha en rutine for opplæring i å melde avvik.

Revisors vurdering 4: Intervjuene viser at det foreligger rutiner for opplæring i å melde avvik, i betydningen at ansatte får tilbud om slik opplæring. Revisor peker på muligheten for at opplæringen burde vært obligatorisk med jevne mellomrom for å sikre at alle til enhver tid hadde tilstrekkelig oppdatert kunnskap om å melde avvik. Revisor konkluderer med at Skolene i Bodø kommune har rutine for opplæring i å melde avvik

Revisjonskriterium 5: Skolene i Bodø kommune skal gi alle ansatte opplæring i å melde avvik.

Revisors vurdering 5: Avviksmelding er etter revisors mening en viktig del av internkontrollen. Det er derfor ikke godt nok når nesten 20% mener å ikke ha fått opplæring i å melde avvik. Dette kan også etter revisors vurdering henge sammen med at rutinene er litt lite konkrete og at opplæringen ikke er obligatorisk. Revisor konkluderer med at Skolene i Bodø kommunen sørger ikke for at alle ansatte får opplæring i å melde avvik.

Revisjonskriterium 6: Skolene i Bodø kommune skal fremme viktigheten av å melde avvik.

Revisors vurdering 6: Prosedyren i kvalitetssystemet nevner at det er store forbedringsmuligheter i at avvik blir meldt, og at det er et mål å få til en avvikskultur med søkelys på kvalitet og utvikling. Tilbakemeldinger fra intervjuer og spørreundersøkelse tyder

på store variasjoner mellom skolene. Samtidig svarer 75 % av de ansatte at de opplever at skolen oppfordrer til å melde avvik. I svar på spørreundersøkelsen har mange ansatte gitt kommentarer om bl.a hvordan avvikssystemet oppfattes og fungerer, og om oppfølging av avvik og oppfølging av de som melder avvik. Revisors oppsummering av kommentarene finnes på rapportens side 21. I sin vurdering nevner revisor at *«Prosedyren gir gode retningslinjer for å fremme å arbeide med avvik. Det er imidlertid varierende fra skole til skole om disse retningslinjene i prosedyren etterfølges.»* Videre at *«De mange negative kommentarene gir en forståelse av at det er veldig langt mellom prosedyren og hva skoleeier ønsker å få til, og hva som faktisk er bildet når en leverer avvik i systemet.»*

Revisor konkluderer med at Skolene i Bodø kommune fremmer til dels viktigheten av å melde avvik.

Revisjonskriterium 7: Skolene i Bodø kommune skal fremme viktigheten av å melde avvik

Revisors vurdering 7: *Det er positivt at Prosedyren har en definisjon av avvik. Dersom alle de ansatte hadde kjennskap til denne og fulgte den så godt de kunne burde dette trekke i retning av en felles forståelse av terskelen for avvik. Utfordringen er dersom det likevel verserer egne definisjoner ute i skolene.*

Revisor konkluderer med at Skolene i Bodø kommune har ikke en felles forståelse av hva som skal regnes som avvik.

Revisors funn og vurderinger: Problemstilling 2: I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte?

Revisjonskriterium 8: Skolene i Bodø kommune skal søke en felles forståelse for hva som skal meldes som vold og trusler.

Revisors vurdering 8: Revisor viser til at Prosedyren har ingen egne bestemmelser om, eller definisjon av vold og trusler, og vurderer det slik at *«For å kunne få en lik forståelse for når et avvik blir et avvik på vold og trusler bør dette defineres i en veiledning som er tilgjengelig for de ansatte. En slik felles veiledning foreligger ikke for skolene i Bodø i dag.»*

Revisor konkluderer med at Skolene i Bodø kommune har ikke en felles forståelse av hva som skal regnes som vold og trusler.

Revisjonskriterium 9: Skolene i Bodø kommune skal ha en rutine for å registrere vold og trusler i avvikssystemet.

Revisors vurdering 9: Rådgiver ved skolekontoret opplyser i intervju at noen skoler har interne rutiner for melding av vold og trusler, men at det ikke finnes i Kvalitetslosen. Revisor opplyser at 46% av de ansatte har svart at skolen har en skriftlig rutine for å melde vold og trusler til skoleledelsen. 44% har svart at de ikke vet, mens 10% har svart at skolen ikke har en slik rutine. *«Ut fra det de ansatte har svart i spørreundersøkelsen har skolene et system for å melde vold og trusler i Kvalitetslosen, (...) En rutine som fulgte kvalitetslosen, ville kunne gjort det enklere å forstå hvordan kvalitetslosens system for melding av vold og trusler fungerer.»*

Revisor konkluderer med at Skolene i Bodø kommune har ikke en rutine for å registrere vold og trusler i avvikssystemet.

Revisjonskriterium 10: Skolene i Bodø kommune skal ha dokumenterte rutiner for håndtering av vold og trusler i skolen.

Revisors vurdering 10: Basert på at 66% av de ansatte har svart at de har slike rutiner foreligger det trolig rutiner på noen av skolene. Revisor vurderer det slik at *På dette området vil det være en styrke å ha en felles rutine for alle skolene slik at dette kan vurderes likt i alle skolene. Dette ville også gjøre det enklere for skolekontoret i veiledningen av sine skoler på dette området.*

Revisor konkluderer med at Skolene i Bodø kommune har nok noen skriftlige rutiner for håndtering av vold og trusler, men ingen kjent rutine som er felles for alle skolene. Vilkåret må regnes som delvis oppfylt.

Revisjonskriterium 11: Skolene i Bodø kommune skal ha dokumenterte rutiner for å gi den rammede fysisk og psykisk førstehjelp.

Revisors vurdering 11: Ifølge opplysninger fra skolekontoret til revisor har skolene beredskapskort for å gi den rammede fysisk og psykisk førstehjelp, og har sine dokumenterte rutiner på dette. Revisor nevner at hovedverneombudene sitt syn er at det er en utfordring med å etterleve dette i praksis. Spørreundersøkelsen viser at bare 36% har svart at deres skole har en skriftlig rutine for oppfølging av en kollega som har blitt utsatt for vold og trusler. Revisor vurderer det slik at skolene har *en vei å gå for å gjøre kjent ordningen med beredskapskort slik at alle som arbeider i skolene kjenner rutinene.*

Revisor konkluderer med at Skolene har dokumenterte rutiner for å følge opp ansatte som har blitt utsatt for vold og trusler.

Revisjonskriterium 12: Skolene i Bodø kommune skal ha skriftlige rutiner som krever vurdering av tiltak etter volds- og trusselhendelser.

Revisors vurdering 12: Det er usikkerhet blant de intervjuede om det finnes slike rutiner. I spørreundersøkelsen svarer 88% av rektorene / inspektørene at skolen har skriftlige rutiner for å vurdere tiltak etter volds- og trusselhendelser.

Revisor konkluderer etter dette med at de fleste skolene har rutiner for å vurdere tiltak ved volds- og trusselhendelser.

Revisjonskriterium 13: Skolene i Bodø kommune skal føre personskaderegister som Arbeidstilsynet skal ha tilgang til.

Revisors vurdering 13: Prosedyren har ikke retningslinjer om å føre personskaderegister. I spørreundersøkelsen svarte 65% av rektorene og inspektørene at de har dette og at det oppdateres fortløpende. I sin vurdering viser revisor til at *Føring av personskaderegister et lovkrav fra arbeidsmiljøloven som en må forvente at alle arbeidsgivere forholder seg til. Dette gjelder også skolene i Bodø kommune. Videre at Det forhold at 35% av alle skolene ikke følger opp personskaderegisteret gjør at vilkåret bare er oppfylt for de skolene gjør dette.*

Revisor konkluderer deretter med at Skolene i Bodø kommune oppfyller delvis sin plikt til å føre personskaderegister.

Revisjonskriterium 14: Skolene i Bodø kommune skal ha rutiner for å evaluere oppfølgingen av volds- og trusselhendelser

Revisors vurdering 14: Det finnes ikke en rutine for dette, men ifølge rapporten opplyser skolesjefen at enhetene praktiserer å evaluere oppfølgingen ved slike henvendelser. Rapporten nevner en tidligere undersøkelse blant tillitsvalgte hvor bare 25 % av de som svarer sier det gjennomføres slik evaluering.

Revisor konkluderer deretter med at Det foreligger ingen formell rutine for evaluering av oppfølging av volds og trusselsaker.

Revisors konklusjon og anbefalinger:

Konklusjon Problemstilling 1: I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik?:

Bodø kommune har i noen grad systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik

Konklusjon Problemstilling 2: I hvilken grad har skolene i Bodø kommune systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte?:

Bodø kommune har i noen grad systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte

Revisor anbefaler følgende:

1. Skoleeier må utarbeide en helhetlig skriftlig risikovurdering av Bodøskolen
2. Skoleeier skal sikre at alle skolene har et oppdatert personskaderegister
3. Skoleeier bør prioritere det videre arbeidet med en felles forenklet skriftlig rutine for håndtering av avvik
4. Skoleeier bør videreutvikle Kvalitetslosen og forenkle melding av avvik på skoleområdet
5. Skoleeier bør vurdere skriftlige rutiner for regelmessig obligatorisk opplæring i håndtering av avvik som fanger opp alle som arbeider på skolen
6. Skoleeier bør innarbeide i ny rutine en kort svarfrist for å gi alle avviksmeldere informasjon om videre oppfølging av avviket
7. Skoleeier bør utarbeide en felles definisjon av avvik og avvik på vold og trusler som alle skolene skal benytte
8. Skoleeier bør sørge for at avviksrutinen omfatter melding og håndtering av vold og trusler
9. Skoleeier bør sikre at alle skolene har skriftlige retningslinjer for fysisk og psykisk førstehjelp ved tilfeller av vold og trusler
10. Skoleeier bør sørge for at rektor rapporterer til skolekontoret på alle forhold som er viktige for å sikre god avvikshåndtering
11. Skoleeier bør vurdere felles rutiner for å vurdere tiltak ved volds og trusselhendelser

12. Skoleeier bør sikre at evaluering av oppfølging av volds og trusselsaker tas inn i ny rutine for håndtering av avvik

Kommunedirektørens uttalelse til rapporten:

Kommunedirektørens uttalelse er i sin helhet lagt ved rapporten (vedlegg 1). Uttalelsen er forholdsvis omfattende, og inneholder informasjon om forbedringer som er gjennomført eller planlegges gjennomført.

Vurdering:

Revisor har gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport angående Avvik i grunnskole i samsvar med bestillingens tematiske innhold. Rapporten leveres innenfor fastsatt ressurs, noe senere enn planlagt, og i samsvar med Standard for forvaltningsrevisjon.

Revisor opplyser at spørreundersøkelsens resultater for den enkelte skole sendes hver av skolene sammen med rapporten, som et grunnlag for den enkelte skoles forbedringsarbeid. Det er positivt at revisors arbeid gir merverdi ut over rapportering til kontrollutvalg og bystyre.

Rapporten er grundig og svarer ut at 1. kommunen i noen grad har systemer og tiltak som benyttes for å avdekke avvik, og 2. at kommunen i noen grad har systemer og tiltak for å følge opp avvik på vold og trusler mot ansatte. Begrepet «i noen grad» betyr innenfor gradssystemet (rapportens avsnitt 2.1) en vurdering midt på treet.

Basert på revisors funn og konklusjoner, er det gitt konkrete anbefalinger til forbedringer.

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp. En slik oppfølging gjøres ut fra innholdet i bystyrets vedtak og rapportens anbefalinger. Dersom det er noen punkter som ønskes løftet spesielt, kan dette fremheves i vedtaket. Rapporten sluttbehandles av bystyret etter innstilling fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak (innstilling til bystyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Avvik i grunnskolen er forelagt bystyret og tas til etterretning.
2. Bystyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger:
 1. Skoleeier må utarbeide en helhetlig skriftlig risikovurdering av Bodøskolen
 2. Skoleeier skal sikre at alle skolene har et oppdatert personskaderegister
 3. Skoleeier bør prioritere det videre arbeidet med en felles forenklet skriftlig rutine for håndtering av avvik
 4. Skoleeier bør videreutvikle Kvalitetslosen og forenkle melding av avvik på skoleområdet
 5. Skoleeier bør vurdere skriftlige rutiner for regelmessig obligatorisk opplæring i håndtering av avvik som fanger opp alle som arbeider på skolen

6. Skoleeier bør innarbeide i ny rutine en kort svarfrist for å gi alle avviksmeldere informasjon om videre oppfølging av avviket
 7. Skoleeier bør utarbeide en felles definisjon av avvik og avvik på vold og trusler som alle skolene skal benytte
 8. Skoleeier bør sørge for at avviksrutinen omfatter melding og håndtering av vold og trusler
 9. Skoleeier bør sikre at alle skolene har skriftlige retningslinjer for fysisk og psykisk førstehjelp ved tilfeller av vold og trusler
 10. Skoleeier bør sørge for at rektor rapporterer til skolekontoret på alle forhold som er viktige for å sikre god avvikshåndtering
 11. Skoleeier bør vurdere felles rutiner for å vurdere tiltak ved volds og trusselhendelser
 12. Skoleeier bør sikre at evaluering av oppfølging av volds og trusselsaker tas inn i ny rutine for håndtering av avvik
-
3. Bystyret ber kontrollutvalget påse at bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjon følges opp. Det bes om at utvalget starter med sin oppfølging av rapporten innen utgangen av oktober 2025.

Inndyr, 28. februar 2025

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgs- sekretariatene

Virksomhetsbesøk

Fastsatt av styrene i FKT og NKRF hhv. xx. og xx. xxxx 2025

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Definisjoner	3
1.2 Formål	3
1.3 Presiseringer og avgrensninger	4
1.4 Sentrale bestemmelser	4
2. Anbefalinger	4
2.1 Prosessen	4
2.1.1 Initiering	4
2.1.2 Utvelgelse av virksomheter	4
2.1.3 Forberedelse	5
2.1.4 Virksomhetsbesøket	5
2.1.5 Etterarbeid	6

1. Innledning

Anbefalingene for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene er utarbeidet av NKRF og FKT. Arbeidet med anbefalinger kom i gang våren 2022 som følge av vedtak fattet på NKRFs årsmøte i 2021. FKT sluttet seg til prosjektet ved styrevedtak juni 2022. Denne anbefalingen omhandler god skikk og praksis for gjennomføring av virksomhetsbesøk.

Arbeidsgruppen som har jobbet med denne anbefalingen har bestått av Bjørn Bråthen (NKRF), Anne-Karin Femanger Pettersen (FKT), Pål Ringnes (leder styringsgruppen) og Hilde Haugskott (innleid ressurs fra NKRF).

En styringsgruppe har stått for bearbeidelse av anbefalingene etter en gjennomført høringsprosess blant medlemmene i NKRF, FKT, mfl. Styringsgruppen har oversendt forslag til anbefalinger til styret i FKT og styret i NKRF. Styringsgruppen har bestått av Anne-Karin Femanger Pettersen (FKT), Arnar Helgheim (Sekretariat for kommunale kontrollutvalg, SEKOM), Bjørn Bråthen (NKRF), Torbjørn Brandt (Konsek Trøndelag) og Pål Ringnes, leder (Viken kontrollutvalgssekretariat), og Hilde Haugskott (innleid ressurs fra NKRF).

1.1 Definisjoner

Anbefaling - Anbefalingene gir uttrykk for god praksis. De er ikke-forpliktende faglige råd for utøvelse av arbeidsoppgavene

Minimumskrav - Med minimumskrav mener vi krav i lov og forskrift, forsvarlig saksbehandling og andre normative krav.

Kommune - Brukt som fellesbetegnelse for kommuner og fylkeskommuner.

Virksomhetsbesøk er et møte mellom kontrollutvalget og en av kommunens virksomheter.

Gradering

- a. **Må** eller **skal** gir uttrykk for minimumskrav til omfanget av sekretariatets utredningsansvar og saksforberedelse.
- b. **Bør** innebærer at en løsning er anbefalt som god praksis for utøvelse av oppgavene.
- c. **Kan** betyr en mulig løsning.

1.2 Formål

Formålet med anbefalingene er å gi relevant veiledning til kontrollutvalgssekretariatene om hvordan de kan organisere kontrollutvalgets virksomhetsbesøk.

Kontrollutvalgets formål med virksomhetsbesøk er å gjøre seg kjent med og skaffe seg kunnskap om hvordan kommunens virksomheter drives. Samtidig kan virksomhetsbesøket bidra til å gjøre kontrollutvalgsarbeidet kjent.

Anbefalingene skal bidra til god praksis i kontrollutvalgssekretariatene utover lovkrav og

lokale regler/bestemmelser.

1.3 Presiseringer og avgrensninger

Anbefalingene gjelder både for kommunale og fylkeskommunale sekretariat.

Anbefalingen gjelder for kontrollutvalgets besøk i kommunens virksomheter.

Anbefalingen inkluderer kommunale foretak og selskaper kommunen har eierinteresser i. I anbefalingen brukes begrepet «virksomhet» som en samlebetegnelse.

1.4 Sentrale bestemmelser

Kommuneloven § 23-1 første ledd

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Kommuneloven kapittel 11 om saksbehandling i folkevalgte organer.

Kontrollutvalgsboka kapittel 4, side 33 i papirutgaven “verksemdsbesøk”.

2. Anbefalinger

2.1 Prosessen

1. Virksomhetsbesøk har flere faser:
 - a. Initiering
 - b. Utvelgelse
 - c. Forberedelse
 - d. Virksomhetsbesøket
 - e. Etterarbeid

2.1.1 Initiering

2. Kontrollutvalget kan vurdere virksomhetsbesøk i forbindelse med utarbeidelse av årsplan, eller ved behov, og prioriterer hvilke virksomheter som skal besøkes, samt tidspunkt og omfang.

2.1.2 Utvelgelse av virksomheter

3. Det som gjør virksomheter aktuelle for besøk kan for eksempel være:
 - Virksomheten er aktuell for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll. Besøket kan gjennomføres enten før en eventuell bestilling, eller før det skal leveres en forvaltningsrevisjon og/eller en eierskapskontroll.

- Virksomheter innen områder kontrollutvalget ønsker å vite mere om, for eksempel et helt virksomhetsområde, eller en nyopprettet avdeling/virksomhet.
 - Medieoppmerksomhet
 - Politisk aktualitet
 - Virksomheter som ikke er besøkt tidligere.
 - Virksomheter som tidligere har vært gjenstand for forvaltningsrevisjon og eller eierskapskontroll, hvor det ble funnet forhold som kontrollutvalget fortsatt ønsker å følge opp etc.
4. Ved valg av selskap som kommunen eier sammen med andre kommuner bør sekretariatet vurdere om det er aktuelt med felles besøk.

2.1.3 Forberedelse

5. Sekretariatet bør ta skriftlig kontakt med kommunedirektøren eller daglig leder, og avtale tidspunkt for besøket.
6. Sekretariatet avtaler med virksomheten og de det er ønskelig å møte under besøket, f.eks. styrer, rektor, ansatte, pårørende, brukere og elever.
7. Sekretariatet bør planlegge virksomhetsbesøket på bakgrunn av utvalgets vedtak og innhente nødvendig dokumentasjon.
8. Møtet må være en del av kontrollutvalgets møteplan som kunngjøres, og besøket må ha et eget saksnummer.
9. Sekretariatet bør vurdere om hensynet til personvern og eventuelle taushetsbelagte opplysninger kan medføre at møtet må lukkes. Sekretariatet avklarer dette med virksomheten før besøket.

2.1.4 Virksomhetsbesøket

10. Gjennomføringen av virksomhetsbesøket skal skje i tråd med prinsippet om møteoffentlighet.
11. Besøket kan innledes med presentasjon av deltakerne og at kontrollutvalgets leder orienterer om utvalgets arbeid og hensikten med besøket.
12. Virksomheten orienterer om sitt arbeid. Det vil være normalt at kontrollutvalget tas med på en omvisning.
13. Kontrollutvalget kan stille eventuelle spørsmål underveis.

2.1.5 Etterarbeid

14. Sekretariatet bør ta stilling til hva som skal gjøres av etterarbeid. Det kan være aktuelt å skrive en oppsummering av hovedpunktene fra besøket og innhente virksomhetens presentasjoner og andre relevante dokumenter.
15. Skriftlig dokumentasjon fra besøket skal arkiveres og eventuelt sendes til kontrollutvalget, eller legges fram i en evaluering av virksomhetsbesøket.
16. Sekretariatet bør sørge for at kontrollutvalget evaluerer virksomhetsbesøket i et senere møte.

SAK 40/25

Sak til drøfting - sakspapirer til bystyret mm

Saksgang:
Kontrollutvalget**Møtedato:**
27.08.2025**Vedlegg:**

- a) Kirsten Hasvoll, e-post 2. juli 2025: Sakspapirer til bystyret

Bakgrunn for saken:

Saken er satt på dagsorden etter avtale med utvalgets leder, og på grunnlag av vedlagte e-post fra kontrollutvalgsmedlem Kirsten Hasvoll.

I e-posten nevner hun at det flere av bystyrets medlemmer viste interesse for kontrollutvalgets saker, men at:

- sakene var sendt ut etter den ordinære innkallingen (sammen med masse detaljer om andre saker),
- ingen av dem hadde fått tilgang til vedlegg,
- noen skjønnte ikke hva sakene dreiet seg om,
- en representant spurte hvorfor alle dokumentene manglet

E-posten avsluttes med følgende: *Min foreløpige konklusjon er at det ikke er mangel på interesse i Bystyret for å drøfte våre saker, men hvis de skal engasjere seg, så må de få sakene bedre presentert og ikke ettersendt sammen med masse andre tilleggspunkter. Kan vi sette dette opp som egen sak i neste møte om hvordan vi kan komme videre med å bli en integrert del av saksbehandlingssystemet i kommunen. Og for egen del har jeg også spørsmål om hvordan sakene kan presenteres mer forståelig.*

Vurdering:

Politisk sekretariat i kommunen opplyser i e-post at *møteinnkalling til bystyremøtene sendes ut 10 dager før møtet inkludert møtedag*. For møtet 19. juni betyr dette at siste dag for utsendelse var 10. juni – altså samme dato som kontrollutvalget hadde møte. Videre skriver sekretariatet at *Vi må også lage en sak når vi mottar dokumentene fra dere, derfor kan det ta noen dager fra innkalling til ettersending av dokumentasjon fra dere*. Sett i lys av den nevnte 10-dagers fristen for utsendelse til bystyret, måtte altså dokumenter fra kontrollutvalget ettersendes. Kontrollutvalgets møter resten av 2025 avholdes tilstrekkelig tidlig til å rekke denne fristen.

Når det gjelder spørsmålet som nevnes i e-posten om hvorfor alle dokumentene manglet, så er det uklart om dette er en etterlysning av også sakspapirene til kontrollutvalgets møte. Det lar seg enkelt gjennomføre å legge ved alle dokumentene, men vil innebære cirka 120 til 270 ekstra sider i innkallingen til bystyret, avhengig av mengden dokumenter i kontrollutvalgets møter.

Når det gjelder spørsmålet om felles dokumentsystem, så bør det være mulig å finne løsninger for å publisere kontrollutvalget på samme måte som de øvrige utvalgene.

Felles dokumentsystem kan i seg selv ha en del utfordringer (sikkerhet, innsyn etc). Salten kontrollutvalgsservice har i dag et eget saksbehandlingssystem for de ti kontrollutvalgene som deltar i samarbeidet.

Dagens løsning for Bodø kommune med bruk av eInnsyn er så langt innført i 16 kommuner. Av disse er det kun Oslo som har fått til en løsning hvor kontrollutvalgets dokumenter er tilgjengelig på nett. Portalen for eInnsyn drives av Digitaliseringsdirektoratet og Oslo kommune. Ut fra at kun Oslo har en løsning med publisering av kontrollutvalgets dokumenter, har sekretariatet spurt direktoratet om hvordan dette kan løses.

Det er viktig å få på plass en god dialog mellom bystyre og kontrollutvalg, og nyttig å ta dette opp i en egen sak i kontrollutvalget. Et mulig neste steg i denne dialogen kan være å gjennomføre en spørreundersøkelse blant bystyrets medlemmer for å avklare behov for dokumenter og annen informasjon fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 18. august 2025

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Lars Hansen

Fra: Kirsten Hasvoll <kirstenhasvoll@gmail.com>
Sendt: onsdag 2. juli 2025 13:43
Til: Lars Hansen
Kopi: Bodil Irene Bj Brattli; Sander Delp Horn
Emne: Sakspapirer til bystyret

21.7.2025
25/864
412 bl
Formel II off:

Hei Lars

I siste bystyre (19/20.juni) var vi 3 fra kontrollutvalget til stede, og alle bidro i debatten om sakene som ble fremmet. Det ble faktisk en interessant diskusjon, fordi det viste seg at flere av bystyrets medlemmer virkelig viste interesse for sakene (spesielt informasjonssikkerhet). Men sakene var sendt ut etter den ordinære innkallingen (sammen med masse detaljer om andre saker), ingen av dem hadde fått tilgang til vedlegg, noen skjønnte ikke hva sakene dreiet seg om, og selv klarte jeg heller ikke å lese sakene fordi de lå der i et annet format. Jeg fikk direkte spørsmål fra en fra Frp om hvorfor alle dokumentene manglet, og vi fikk også kritikk fra et par medlemmer i bystyret om hvordan vi hadde svart på saken om Flyktningfondet. På den saken stilte økonomisjefen opp og svarte godt, i tillegg til. Sander. Bodil svarte på informasjonssikkerhet, og jeg barnevern.

Jeg ba kommunedirektøren om at ansvarlig for bystyrepapirene tok kontakt med deg og avklarte hvordan vi kan unngå slike tekniske problemer i framtiden - bl.a. at vi ønsker felles dokumentsystem eller hva det nå heter, og at sakene sendes ut samtidig med alle de andre sakene.

Min foreløpige konklusjon er at det ikke er mangel på interesse i Bystyret for å drøfte våre saker, men hvis de skal engasjere seg, så må de få sakene bedre presentert og ikke ettersendt sammen med masse andre tilleggspunkter.

Kan vi sette dette opp som egen sak i neste møte om hvordan vi kan komme videre med å bli en integrert del av saksbehandlingssystemet i kommunen. Og for egen del har jeg også spørsmål om hvordan sakene kan presenteres mer forståelig.

Hilsen Kirsten

SAK 41/25

Budsjett for kontroll og tilsyn 2026

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
27.08.2025

Vedlegg:

- a) Salten kommunerevisjon, representantskapet, sak 14/24: Omfordeling tilskudd fra eierkommunene

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget skal i henhold til egen virksomhetsplan for 2025 behandle Budsjett for kontroll og tilsyn 2026 i sitt første møte høsten 2025.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 pålegger kontrollutvalget å utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Kommunaldepartementet har i veileder til forskriften følgende merknad:

Bestemmelsen viderefører den tidligere kontrollutvalgsforskriften § 18 første ledd. Den gir kontrollutvalget rett og plikt til å utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. I uttrykket kontrollarbeidet inngår da utgifter til kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og revisjonen. Kontrollutvalgets forslag skal følge innstillingen om årsbudsjett, som går fra

formannskapet til kommunestyret eller fylkestinget. Som en del av sin helhetlige budsjettinnstilling, tar formannskapet selv stilling til hvordan det mener budsjettet for kontrollarbeidet bør være. Kontrollutvalgets budsjettforslag følger uendret saken. Det skal være klart og tydelig for kommunestyret hva kontrollutvalget har foreslått.

Henvisningen til kommuneloven § 14-3 tredje ledd sikrer at kontrollutvalgets forslag følger med innstillingen både i kommuner som er styrt etter formannskapsmodellen og kommuner som er styrt etter parlamentarismemodellen.

At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i kontrollutvalgets forslag underveis i prosessen. Dette er også presisert i departementets tolkningsuttalelse i sak 20/2019-5. Her heter det at "[d]epartementet legger derfor til grunn at kommunedirektøren ikke kan endre eller redusere kontrollutvalgets budsjettforslag for kontrollarbeidet før det skal behandles i formannskapet."

I departementets tolkningsuttalelse i sak 20/2019-3 slås det fast at når kontrollutvalget oversender budsjettforslaget sitt, vil dette ikke være en rapportering om resultatene av sitt arbeid, jf. kommuneloven § 23-5 første punktum. Departementet legger derfor til grunn at § 23-5 ikke innebærer at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saker som gjelder budsjettforslag for kontrollarbeidet.

Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen omfatter revisor, kontrollutvalg og sekretariat.

Utgifter til revisjon

Når det gjelder revisor er Bodø kommune tilsluttet Salten kommunerevisjon IKS, der representantskapet vedtar budsjetttramme for virksomheten. Utgifter fordeles budsjettmessig ut fra revisors planlagte aktivitet for den enkelte eierkommune.

Endringer i fordeling av tilskudd / revisjonshonorar:

Salten kommunerevisjon sitt representantskap skal ifølge Selskapsavtalen § 8 blant annet behandle 5. *Budsjettforutsetninger og-rammer*, 6. *Rammer for låneopptak og tilskudd fra deltakerne*. Vedlegg til saken er sak 14-24 i representantskapet, som omhandler omfordeling av tilskudd fra eierkommunene (revisjonshonorar). I saken nevnes at *Salten kommunerevisjon IKS har eksistert i 20 år og gjennom denne perioden har kommunestruktur og antall innbyggere endret seg*. Det nevnes i tillegg at det har vært en digital revolusjon som har endret hvordan selskapet løser arbeidsoppgavene. Tilskudd fra eierne (revisjonshonorar) har imidlertid bare vært prisjustert i den nevnte perioden.

I vedlegget er det nevnt to alternative fordelingsnøkler for fordeling av tilskudd, hvorav Nøkkel 2 var den som ble vedtatt. Basert på

1. Nøkkel 2, og
2. Representantskapets budsjettvedtak for 2026 (sak 6/25) med påslag 4,4%,

innebærer dette et eiertilskudd for 2026 som følger:

	budsjett 2025	sum 2025 i hht nøkkel 2	budsjett 2026
Steigen	735 348	931 230	972 204
Sørfold	753 232	931 230	972 204
Saltdal	1 434 928	1 047 634	1 093 730
Hamarøy	796 364	931 230	972 204
Beiarn	686 956	814 827	850 679
Fauske	2 086 116	1 746 057	1 822 884
Bodø	3 289 604	3 259 306	3 402 715
Meløy	1 104 600	1 047 634	1 093 730
Gildeskål	753 232	931 230	972 204
	11 640 380	11 640 378	12 152 555

Ved oversendelse av de nevnte tallene har revisjonen tatt forbehold om *at detaljbudsjett for 2026 godkjennes av styret, dette vil bli behandlet i styremøte medio oktober.*

Med dette som bakgrunn beregnes Bodø kommunes honorar til revisjon til **kr 3 402 715**. I samband med sak om budsjett avrundes dette til 3 403 000. (2025: 3 291 000 – tall fra kontrollutvalgets sak 40/24)

Utgifter til sekretariat

Salten kontrollutvalgsservice yter sekretariatstjenester til kommunene i Salten, også Bodø. Det legges ikke opp til vesentlige endringer i driften fra 2025 til 2026. Sekretariatets representantskap budsjetterer med kr 2 879 000 i samlede utgifter og inntekter i 2026 (2025 - budsjett 2 742 000.).

Utgiftene fordeles kommunene imellom i samsvar med vedtatt Samarbeidsavtale (En tredjedel av utgiftene fordeles flatt mellom de 10 kommunene, en annen tredjedel fordeles ut fra innbyggertall, og den siste tredjedelen fordeles ut fra antall møte i hvert utvalg. Variasjoner i antall gjennomførte møter kan dermed påvirke utgiftsnivået til den enkelte kommune).

Bodø kommunes utgifter til sekretariat i sist avlagte regnskapsår (2024) utgjorde kr 771 890. Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2025 (kontrollutvalgets sak 40/24) la til grunn utgifter på kr 795 000 i 2025. Basert på representantskapets vedtatte budsjett for 2026 foreslås det derfor at Bodø kommune budsjetterer med utgifter på **kr 835 000** til sekretariat.

Utgifter til kontrollutvalget

Ordinære driftsutgifter tilknyttet kontrollutvalget, så som godtgjørelser, tapt arbeidsfortjeneste etc er budsjettert sammen med utgifter til øvrige politiske organer. Det kan ut over dette være behov for at kontrollutvalgets medlemmer deltar på kurs eller opplæring som vedrører utvalgets arbeidsområde, og da særlig i begynnelsen av valgperioden. For 2026 foreslås **kr 72 800** til formålet (2025: kr 70 000, økning 4 %).

Eventuelt medlemskap i Forum for kontroll og tilsyn: Forum for kontroll og tilsyn har følgende formål:

FKT er en medlemsorganisasjon som har som primæroppgave å styrke kontrollutvalgets uavhengige rolle som bestiller av revisjonsoppdrag på kommunestyrets vegne.

Vi ønsker å være en uavhengig og synlig organisasjon som kanaliser medlemmenes interesser til sentrale myndigheter. Dette gjør vi ved å bidra med kompetanse og påvirkning.

I Saltenregionen er det så langt to kontrollutvalg som er medlem av denne organisasjonen, men flere utvalg tar opp spørsmål om medlemskap i forbindelse med sine respektive budsjettsaker for 2026. Av denne grunn nevnes kontingent for en kommune av Bodøs størrelse vil være kr 18 000.

Alle tall i saken er basert på forventet aktivitet. Endret aktivitet kan medføre endret utgiftsnivå.

Oppsummert utgjør forslag til budsjett til kontroll og tilsyn følgende:

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll	Kr 3 403 000
Sekretærbistand	Kr 835 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 72 800
Sum	Kr 4 310 800

Vurdering:

Salten kommunerevisjon har altså foretatt en større gjennomgang og omlegging av hvordan tilskudd / revisjonshonorar fra eierne fordeles mellom de 9 eierkommunene. Kontrollutvalget skal behandle forslag til budsjett for kontroll og tilsyn, men tilskudd / revisjonshonorar skal fastsettes av kommunerevisjonens representantskap. I og med at kontrollutvalgets budsjettforslag sendes til videre behandling, er det naturlig å opplyse om at revisjonsselskapet har gjort endringer i fordelingen mellom kommuner. I tillegg opplyse om økning eller reduksjon i utgifter til revisjon som følge av omleggingen.

For Bodø kommunes vedkommende innebærer omleggingen en reduksjon med cirka kr 30 000 sett i forhold til 2025. Budsjetter utgift for 2026 er resultatet av fradrag av de nevnte kr 30 000, men med tillegg av påslag / deflator med 4,4%.

Forslag til vedtak:

Bodø kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2026 foreslås budsjettert til kr 4 310 800.

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll	Kr 3 403 000
Sekretærbistand	Kr 835 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 72 800
Sum	Kr 4 310 800

Tilskudd fra eierkommunene (revisjonshonorar) til Salten kommunerevisjon IKS fastsettes av dette selskapets representantskap. Med virkning fra og med 2026 har selskapet foretatt en omfordeling av tilskudd mellom eierkommunene. Som en følge av dette reduseres Bodø kommunes utgifter til revisjon med kr 30 000 sett i forhold til 2025. Budsjettert utgift for 2026 tar hensyn til denne reduksjonen, men med et påslag på 4,4 % fra 2025 til 2026.

Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet oversendes formannskapet.

Inndyr, 18. august 2025

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Til representantskapets medlemmer

Deres ref.: *

Vår ref.: adm/repr/lak

Dato: 22. oktober 2024

SAK 14/2024: OMFORDELING TILSKUDD FRA EIERKOMMUNENE

I representantskapet i juni ble det fattet følgende vedtak under sak 9/2024 Eventuelt:

Vedtak:

Representantskapet tar saken til orientering og ber styret forberede sak til høstens representantskap om eventuell omfordeling av det årlige tilskuddet. Fordelingsnøkkelen bes også belyst og drøftet i saken.

Bakgrunnen for at saken er satt på dagsorden er at administrasjonen finner det nødvendig med en gjennomgang av fordeling tilskudd fra eierkommuner, dette sett i lys av at man kun har foretatt prisjustering i årenes løp.

Salten kommunerevisjon IKS har eksistert i 20 år og gjennom denne perioden har både kommunestruktur og antall innbyggere endret seg. I tillegg har det vært en digital revolusjon som har endret hvordan Salten kommunerevisjon IKS løser arbeidsoppgavene som er gitt av eierkommunene.

For forvaltningsrevisjonen ble det i styresak 07/2020 vedtatt en veiledende fordeling av ressursene på forvaltningsrevisjon, tabellen over fordelingen som vist under. Dette ut fra faktisk betalt eiertilskudd justert for reisetid og hensyntatt et minimum av timer for de minste:

Eierkommuner	andel forvaltningsrevisjon pr år	antall timer 4år
Beiarn kommune	300	1 200
Saltdal kommune	400	1 600
Fauske kommune	780	3 120
Sørfold kommune	300	1 200
Steigen kommune	300	1 200
Hamarøy kommune	300	1 200
Bodø kommune	1 100	4 400
Gildeskål kommune	300	1 200
Meløy kommune	420	1 680
SUM	4 200	16 800

Vi har satt opp to ulike fordelingsnøkler for å belyse hvordan disse påvirker eiertilskuddet fra eierkommunene.

Salten kommunerevisjon IKS www.salten-revisjon.no

Orgnr.: 986 655 271 MVA

Epost: post@salten-revisjon.no

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80

Avdeling Bodø

Postadresse:
Besøksadresse:
Telefon:

Postboks 429, 8001 Bodø
Posthusgården, Havnegt. 9
75 61 03 80

Budsjett for 2025 er totalt kr 11 640 380 for kommuneregnskapene, dette er fordelt på kommunene i kolonnen 'Nominell budsjett 2025'

Nøkkel 1 er basert på at 65% av tilskuddet fordeles som en fast andel på de 9 eierkommunene mens resterende 35% fordeles ut fra innbyggertall. Dette ut fra at en stor andel av vår jobb rundt planlegging, dokumentasjon og innhenting av data må gjøres uavhengig av størrelsen på oppdraget. Vi kommer da ut med en fordeling på kommunene vist i kolonnen 'sum Nøkkel 1' og avvik mellom denne og dagens fordeling 'nominell' vises i kolonnen 'diff nøkkel 1/Budsjett 2025'.

Vi ser her at denne nøkkelen gir relativt stor endring på Bodø, Fauske og Saltdal.

Nøkkel 2 er basert på erfaringstall over hvor mange timer regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon de ulike kommunene får i snitt. Her er tabellen over fordeling ressurser forvaltningsrevisjon bakt inn, ref tidligere omtale.

Vi har satt antall timer til ca 10 000, i tillegg til disse timene kommer timer på andre oppdrag som Bodø kirkelige fellesråd, Salten Regionråd KO og IPR, ulike KF og IKS. Vi kommer da ut med en fordeling på kommunene vist i kolonnen 'Nøkkel 2' og avvik mellom denne og dagens fordeling 'nominell' vises i kolonnen 'diff nøkkel 2/Budsjett 2025'. Vi ser her at denne nøkkelen gir størst endring på kommunene Fauske og Saltdal.

Vi ser at på begge nøklene kommer Saltdal ut med lavere eiertilskudd. Dette er også mye av grunnen til at vi tar opp denne saken da vi ser at Saltdal betaler for mye ut fra hva de får levert.

Vi har forsøkt å finne hvordan fordelingen i utgangspunktet var satt opp ved oppstarten av Salten kommunerevisjon IKS men har ikke funnet en nøkkel på dette. Så langt vi har info om ble daværende honorarer videreført under forventning om at det på sikt skulle ligge en besparing i å danne et selskap i stedet for flere revisjonsenheter.

Denne besparelsen er det utarbeidet notat på for alle kommunene og tatt opp under sak 'Dialog med revisor' i de ulike kontrollutvalgene i våre eierkommuner vinteren 2023/2024, disse notatene viser at sammenslåingen hadde forventet effekt.

Administrasjonen har vært i kontakt med andre revisjonsenheter for å sammenligne praksis. Her ble det informert om at det brukes erfaringstall på gjennomsnittlig levert timer sett over flere år og at dette ble ansett for å være den mest korrekte måten.

For Salten kommunerevisjon mener også administrasjonen at det her er mest korrekt å gå ut fra gjennomsnittlig leverte timer og innstiller derfor på følgende

Styret behandlet saken i møte 21.oktober 2024

Styrets innstilling:

Styret anbefaler overfor representantskapet å fastsette Nøkkel 2 som fordelingsnøkkel på eiertilskudd fra IKS'ets eierkommuner. Dette med virkning fra 01.01.26.

Liv Anne Kildal

Liv Anne Kildal
Daglig leder

Totalt budsjett 2025: **11 640 380**
65 % 6 984 228
35 % 4 656 152
Fast andel = 1/9 av 65% av budsjettet 776 025

	Antall innbyggere	Andel innbyggere	Timer	1) Fast andel	2) Andel basert på innb.tall	Andel sum	Nominell	Timer	diff nøkkel 1/Budsjett 2025	diff nøkkel 2/Budsjett 2025
			Nøkkel 2	Nøkkel 1	Nøkkel 1	Nøkkel 1	Budsjett 2025	Nøkkel 2		
pr 01.01.2024										
Bodø kommune	53 712	63,28 %	2 800	776 025	2 946 479	3 722 504	3 289 604	3 259 306	432 900	-30 298
Fauske kommune	9 827	11,58 %	1 500	776 025	539 080	1 315 105	2 086 116	1 746 057	-771 011	-340 059
Meløy kommune	6 180	7,28 %	900	776 025	339 016	1 115 042	1 104 600	1 047 634	10 442	-56 966
Saltdal kommune	4 880	5,75 %	900	776 025	267 702	1 043 727	1 434 928	1 047 634	-391 201	-387 294
Hamarøy kommune	2 729	3,22 %	800	776 025	149 705	925 730	796 364	931 230	129 366	134 866
Steigen kommune	2 672	3,15 %	800	776 025	146 578	922 603	735 348	931 230	187 255	195 882
Sørfold kommune	1 858	2,19 %	800	776 025	101 924	877 950	753 232	931 230	124 718	177 998
Gildeskål kommune	1 958	2,31 %	800	776 025	107 410	883 435	753 232	931 230	130 203	177 998
Beiarn kommune	1 062	1,25 %	700	776 025	58 258	834 283	686 956	814 827	147 327	127 871
Sum	84 878	100,00 %	10 000	6 984 228	4 656 152	11 640 380	11 640 380	11 640 380	0	-0

HOVEDUTSKRIFT

Mandag den 25. november 2024 kl. 0900 på digitalt forum Teams ble det avholdt møte i representantskapet for Salten kommunerevisjon IKS.

Til stede:

Sander Delp Horn, Bodø
Kirsten Hasvoll, Bodø
Arild Kjerpeseth, Meløy
Gisela Hansen Gulstad, Fauske
Andre Kristoffersen, Beiarn
Christina Holmvaag, Steigen
Lena Cecilie Pedersen Osnes, Sørfold
Hilde Furuseth Johansen, Gildeskål

Forfall:

Britt Kristoffersen, Hamarøy, forfall meldt rett før møtet
Runar Jensen, Saltdal, forfall ikke meldt

Øvrige:

Liv Anne Kildal, daglig leder
Johan A. Bakke, styrets leder

Det var sendt ut skriftlig innkalling og saksliste til møtet den 25. november 2024.

Til behandling forelå:

Sak 10/2024: Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak:

Innkalling med merknad og saksliste ble enstemmig godkjent.

Sak 11/2024: Valg av to representanter til å underskrive protokollen

Vedtak:

Kirsten Hasvoll og Gisela Hansen Gulstad enstemmig valgt.

Sak 12/2024: Økonomiplan 2025 - 2028

Styrets innstilling:

Styret anbefaler overfor representantskapet å vedta fremlagt forslag til økonomiplan for 2025-2028.

ØKONOMIPLAN SALTEN KOMMUNEREVISJON IKS 2025-2028

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Driftsinntekter						
Salgsinntekt	-11 527 257	-12 158 875	-12 839 334	-13 506 979	-14 209 342	-14 948 228
Annen driftsinntekt	-393 202	-316 500	-332 958	-350 272	-368 486	-387 647
Sum driftsinntekter	-11 920 459	-12 475 375	-13 172 292	-13 857 251	-14 577 828	-15 335 875
Driftsutgifter						
Lønnskostnad	10 290 373	10 097 997	10 701 754	11 258 245	11 843 674	12 459 545
Annen driftskostnad	2 609 952	2 398 478	2 494 538	2 624 254	2 760 715	2 904 272
Sum driftsutgifter	12 900 325	12 496 475	13 196 292	13 882 499	14 604 389	15 363 818
DRIFSTRESULTAT	979 866	21 100	24 000	25 248	26 561	27 942
Finansinnt/-kostnader						
Annen renteinntekt	-138 887	-21 100	-24 000	-25 248	-26 561	-27 942
Sum finansinnt/-kostnader						
ORDINÆRT RESULTAT	840 979	0	1	1	1	1

Vedtak:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 13/2024: Nyvalg av varamedlemmer til styret

Vedtak:

Representantskapet velger følgende personlige varamedlemmer for perioden 2024-2028 for nestleder Finn Arve Moen og styremedlem Kine Renate Berg:

Nestleder: Finn Arve Moen, personlig vara Embla Sørensen, Fauske kommune

Medlem: Kine Renate Berg, personlig vara Amina Louise Persen, Bodø kommune

Sak 14/2024: Forslag til omfordeling av eiertilskudd

Styrets innstilling:

Styret anbefaler overfor representantskapet å fastsette Nøkkel 2 som fordelingsnøkkel på eiertilskudd fra IKS'ets eierkommuner. Dette med virkning fra 01.01.26.

Representantskapet behandlet saken og det ble stemt over 3 ulike forslag:

1. Ingen endring i eiertilskudd, beholde dagens fordeling.
2. Nøkkel 1.
3. Nøkkel 2.

Alt. 1 fikk 0 stemmer og falt, alt. 2 fikk 2 stemmer fra representantene fra Fauske og Gildeskål og og falt og alt.3 fikk 6 stemmer fra Bodø (2), Meløy, Beiarn, Steigen og Sørfold.

Vedtak:

Representantskapet vedtar å fastsette Nøkkel 2 som fordelingsnøkkel på eiertilskudd fra IKS'ets eierkommuner. Dette med virkning fra 01.01.26

Sak 15/2024: Instruks valgkomite

Styrets innstilling:

Styret anbefaler overfor representantskapet å vedta vedlagte forslag til valginstruks for selskapet.

Vedtak:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 16/2024: Reglement for valgte medlemmer

Styrets innstilling:

Styret anbefaler ovenfor representantskapet å godkjenne vedlagte reglement for valgte medlemmer i Salten kommunerevisjon IKS..

Vedtak:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 17/2024: Eventuelt

Det forelå ingen saker under eventuelt.

Bodø, den 25. november 2024.

Liv Anne Kildal
Daglig leder/referent

Kirsten Hasvoll

Gisela Hansen Gulstad

Utskrift sendes:

Deltakende kommuner v/ordfører

Medlemmer og varamedlemmer i styret for Salten kommunerevisjon IKS

Representanter og vararepresentanter i representantskapet for Salten kommunerevisjon IKS

Fauske Revisjon AS

Salten kontrollutvalgsservice v/Lars Hansen

SAK 42/25

Dialog med revisor

Saksgang:
Kontrollutvalget**Møtedato:**
27.08.2025**Vedlegg:**

- a) Salten kommunerevisjon IKS 25.6.2025: Forvaltningsrevisjon: Melding til kontrollutvalgene om endring av revisor

Bakgrunn for saken:

Saken har bakgrunn i oppgaver kontrollutvalget er pålagt etter Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a. kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b. regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor*
- c. regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.*

Bestemmelsen retter seg mot revisors arbeid med regnskapsrevisjon, men revisors oppdrag omfatter i tillegg forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og ikke-lovpålagte kontroller med forvaltningen (mindre omfattende undersøkelser). Av denne grunn er det hensiktsmessig at revisor gir en bred orientering om status for sitt oppdrag, og at kontrollutvalget kan stille spørsmål, drøfte og gi innspill til revisor.

Utvalget skal i egne saker behandle revisors uttalelse til regnskap, rapporter fra forvaltningsrevisjon og fra eierskapskontroll, nummererte brev og revisors uttalelse til gjennomført etterlevelseskontroll. Tema utenom dette som naturlig hører med i utvalgets dialog med revisor vil være:

- Revisjonsplan (årlig)
- Revisors vurdering av egen uavhengighet (årlig)
- Status og funn ved gjennomføring av løpende regnskapsrevisjon. Status for gjennomføring av bestillinger innen forvaltningsrevisjon, eierskapskontroller og andre mindre omfattende undersøkelser
- Revisors valg av tema for etterlevelseskontroll og bakgrunn for valget
- Gjennomført kvalitetskontroll av revisor
- Revisors oppstartsmøte med administrasjonen

Til innværende møte har revisor ikke meldt inn konkrete saker de vil ta opp med utvalget. Vedlagt er e-post fra revisor datert 25.6.2025: Forvaltningsrevisjon: Melding til kontrollutvalgene om endring av revisor. I forbindelse med endringer i bemanningen har revisor sendt informasjon om endringer i utførende og medvirkende revisor på bestilte prosjekter.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget i Bodø kommune tar dialog med revisor til orientering.

Kontrollutvalget tar til orientering endringer i utførende og medvirkende revisor slik dette er omtalt i e-post datert 25.6.2025.

Inndyr, 18. august 2025

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Fra: [Mariell Myhre](#)
Til: [Ronny Seljeseth](#); [Bjørn Vegard Gamst](#)
Kopi: [Liv Anne Kildal](#); [Lars Hansen](#); [Post Sekretariatet](#)
Emne: SV: Forvaltningsrevisjon: Melding til kontrollutvalgene om endring av revisor
Dato: onsdag 25. juni 2025 13:44:18
Vedlegg: [image001.png](#)

Hei igjen.

Her kommer fordelingen av utførende revisor på eierskapskontrollene.

- Jeg vil være utførende revisor på eierskapskontrollene i Bodø, Meløy, Sørfold og Hamarøy. Jarl- Håkon vil være medvirkende revisor til disse prosjektene.
- Jarl- Håkon vil være utførende revisor på eierskapskontrollene i Beiarn, Gildeskål og Saltdal. Jeg vil være medvirkende revisor på disse prosjektene.
- Nyansatt oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor vil være utførende revisor på eierskapskontrollene i Fauske og Steigen. Både jeg og Jarl- Håkon vil være medvirkende revisorer på disse eierskapskontrollene.

Vennlig hilsen

Mariell Myhre
Forvaltningsrevisor

SALTEN
KOMMUNEREVISJON
Postboks 429, 8001 Bodø

Tlf: 47854464
E-post: mm@salten-revisjon.no

Fra: Mariell Myhre
Sendt: fredag 20. juni 2025 13:26
Til: Ronny Seljeseth <ronny@sekretariatet.no>; Bjørn Vegard Gamst <bvg@salten-revisjon.no>
Kopi: Liv Anne Kildal <Lak@salten-revisjon.no>; Lars Hansen <lars@sekretariatet.no>
Emne: SV: Forvaltningsrevisjon: Melding til kontrollutvalgene om endring av revisor

Hei.

Takk for oppklaring.

Vi har fremdriftsmøte kommende onsdag, og vil gjennomgå våre planer for leveranse av eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon. I etterkant av møtet vil vi kunne komme tilbake med en

oversikt over eventuelle endringer i utførende og medvirkende revisor.

Med ønske om god helg!

Vennlig hilsen

Mariell Myhre
Forvaltningsrevisor

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

Postboks 429, 8001 Bodø

Tlf: 47854464

E-post: mm@salten-revisjon.no

Fra: Ronny Seljeseth <ronny@sekretariatet.no>

Sendt: fredag 20. juni 2025 09:57

Til: Mariell Myhre <mm@salten-revisjon.no>; Bjørn Vegard Gamst <bvg@salten-revisjon.no>

Kopi: Liv Anne Kildal <Lak@salten-revisjon.no>; Lars Hansen <lars@sekretariatet.no>

Emne: Forvaltningsrevisjon: Melding til kontrollutvalgene om endring av revisor

Hei

Jeg snakket med Mariell under møtet på Fauske på onsdag, der jeg forsto at det utover endring i oppdragsansvar for forvaltningsrevisjon, også vil kunne bli endringer i utførende og medvirkende revisor for noen av de bestilte prosjektene. Spørsmålet var da om hvorvidt det må sendes justerte prosjektplaner for hvert enkelt prosjekt i de respektive kontrollutvalgene, slik det vanligvis blir gjort.

Jeg har snakket med Lars, og vi ser at det vil bli mest oversiktlig om dere lager en samlet oversikt når det meste av endringer er landet, og informere kontrollutvalgene på den måten, heller enn at hver prosjektplan må endres.

Med vennlig hilsen

Ronny Seljeseth

Seniorrådgiver, Salten Kontrollutvalgsservice

Tlf 41 21 20 00

www.sekretariatet.no

Org.nr 918794042

SAK 43/25**Orienteringer****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
27.08.2025**Vedlegg:**

- a) Fredrik Øines, e-post 12.6.2025: kopi av Klage på vedtak – Jordbruksveien 37 (gnr. 138/3654) – saksnr. 2022/7587
- b) Fredrik Øines, 12.6.2025: Kopi av klage til Bodø kommune, byggsak: Jordbruksveien 37, gnr. 138/3654. Klage på vedtak om tillatelse til endring av innsynsskjerm, saksnr. 2022/7587
- c) Forum for kontroll og tilsyn. Fagkonferanse Gardermoen 03.-04. juni.

Bakgrunn for saken:

Mottatte og aktuelle dokumenter og henvendelser legges frem for kontrollutvalget til orientering, og vurdering av eventuell oppfølging. I tillegg til brev og andre henvendelser vil dette gjelde

- Innkallinger til representantskap og generalforsamlinger
- Uttalelser, tolkninger og annet fagstoff fra departement og interesseorganisasjoner innen kontroll og tilsyn (FKT og NKRF)
- Rapporter etter statlige tilsyn
- Henvendelser til kontrollutvalget

Kontrollutvalget har i tidligere møte (24. januar 2025) fått fremlagt en henvendelse fra Fredrik Øines angående Jordbruksveien 37. Til orientering legges frem kopi av klage på kommunens vedtak i saken (vedlegg a og b).

Til sist (vedlegg c) følger program for fagkonferansen som Forum for kontroll og tilsyn (FKT) avholdt på Gardermoen i begynnelsen av juni. Presentasjonene fra konferansen er tilgjengelig på Salten kontrollutvalgsservice sin nettside sekretariatet.no/nedlastinger.

Inndyr, 18. august 2025

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Fra: [Fredrik Øines](#)
Til: servicetorget@bodo.kommune.no; [Postmottak - Bodø Kommune](#)
Kopi: sfnopost@statsforvalteren.no; lill.hildonen@statsforvalteren.no; [Rune Rørstad](#); [Tommy Edvardsen](#); [Turid Bakkerud](#); Tommy.Wisth@bodo.kommune.no; [Håkon Møller](#); [Lars Hansen](#)
Emne: Klage på vedtak – Jordbruksveien 37 (gnr. 138/3654) – saksnr. 2022/7587
Dato: torsdag 12. juni 2025 23:59:23
Vedlegg: [Klage på vedtak - Jordbruksveien 37, saksnr. 2022-7587, 12.06.2025 Fredrik Øines.pdf](#)
[Vedlegg 2 - Notat til plan og miljøutvalget 22.04.2025 Fredrik Øines.pdf](#)
[Vedlegg 3 - Merknader til Byggesak for Jordbruksveien 37 - 20.02.2025 - Fredrik Øines.pdf](#)

Hei,

Vedlagt følger formell klage på vedtaket av 23.05.2025, hvor Bodø kommune ga tillatelse til endring fra innsynsskjerm til flettverksgjerde på eiendommen Jordbruksveien 37 (gnr. 138/3654) (saksnr. 2022/7587).

PDF-filen «Klage på vedtak - Jordbruksveien 37, saksnr. 2022-7587, 12.06.2025 Fredrik Øines» inneholder klagebrevet med noter.

To tilhørende dokumenter –

Vedlegg 2 - Notat til plan og miljøutvalget 22.04.2025 Fredrik Øines

Vedlegg 3 - Merknader til Byggesak for Jordbruksveien 37 - 20.02.2025 - Fredrik Øines

er vedlagt som separate PDF-filer.

Klagen fremmes av meg som berørt nabo og på vegne av øvrige direkte berørte naboer. Skriftlige fullmakter ettersendes gjerne dersom kommunen ønsker dokumentasjon.

Jeg ber om snarlig bekreftelse på mottak, og at klagen behandles i henhold til forvaltningsloven.

Med vennlig hilsen

Fredrik Øines

Mobil: 466 111 09

E-post: fredrik.oines@hotmail.com

Bodø kommune,
Byggesak,
Postboks 319,
8001 Bodø

Sendt pr. mail: postmottak@bodo.kommune.no

Bodø, den 12. juni 2025

Jordbruksveien 37, gnr. 138/3654. Klage på vedtak om tillatelse til endring av innsynsskjerm, saksnr. 2022/7587

Det vises til brev datert 23.05.2025 til sivilingeniør Alf Arntzen med kopi til naboer. Her gir Bodø kommune tillatelse til endring fra innsynsskjerm til flettverksgjerde. Tiltaket var søknadspliktig, men var allerede oppført lenge før tillatelse ble gitt.

Naboskapet påklager dette vedtaket med følgende begrunnelse og krav:

	Note
1) Tiltaket er allerede gjennomført, uten godkjenning. Vedtaket om dispensasjon er fattet på et uriktig faktagrunnlag, på saksbehandlingsfeil og bes derfor omgjort.	1 a)
2) Både hjemmelsgrunnlaget (målebrevet, 1972) og reguleringsplanen for Bodømyra (1990) la opp til en sammenhengende grønn buffersone langs Håkon 7 gate mellom boliger og næringsområde. Dette grøntbeltet er nå fjernet, asfaltert og brukes til utelagring.	2 a)
2 b)
3) Plangrunnlaget for området må gjennomgås på nytt fordi det er gjort flere saksbehandlingsfeil over tid. I 2010 ble reguleringsplanen for Bodømyra opphevet og erstattet av en kommunedelplan for sentrumsområdet. På plankartet ble grøntbeltet over eiendommen Jordbruksveien 37 (og videre østover) omdisponert til blandet næringsformål, uten noen begrunnelse og i motstrid til planbeskrivelsen. Denne arealbruken ble videreført i senere revisjoner av KPA, sist for 2022-2034.	3 a) til e)
4) I planbestemmelsen § 1.2 kreves imidlertid reguleringsplan for «gjennomføring av større bygge- og anleggsarbeider og andre tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn». Her lå en åpning for å gjenopprette svakheter i plangrunnlaget. Men det er gjennomført omfattende anleggsarbeider på eiendommen uten en forutgående regulering. Vi ser på dette som åpenbare saksbehandlingsfeil. Naboene er i begrenset grad varslet i byggesakene. I sum er dette meget alvorlig.	4 a) til g)
5) Vi krever en pause i saksbehandlingen ved at det legges ned et bygge- og delingsforbud for gnr. 138 / 3654. Alle byggearbeider på eiendommen må stilles i bero i påvente av ny reguleringsplan.	
6) I planarbeidet bør man, så langt mulig, gjenopprette / planmessig sikre tidligere regulert grøntområde (SP 4) på ca. 1,5 daa i Jordbruksveien 37 og videre østover (SP5).	
7) En ny reguleringsplan må legge til rette for at Håkon 7 gate i framtida blir ei skjermet boliggate og en hovedsykkelvei i sentrum i samsvar med vedtatt plan, uten gjennomgangstrafikk og med prioritet for myke trafikanter. Beplantninger må reetableres slik at inntrykket av et sammenhengende grøntbelte i H7 ivaretas.	

Vi viser til etterfølgende noter som utdyper klagen nærmere og til vedlagte, fyldige dokumentasjon. Her framgår det at tydelig at hovedårsaken til pågående diskusjon går tilbake til 2010 da reguleringsplanen fra 1990 ble erstattet med en kommunedelplan. Her ble utnyttelsen av Jordbruksveien 37 endret til fordel for eieren - og til klar ugunst for både naboskapet og bydelen som helhet. Konsekvensene var ikke kjent for berørte.

Vi håper at klagen fører til at videre arbeider på eiendommen settes på pause. Skadevirkninger av tidligere, uheldige disposisjoner kan bare gjenopprettes gjennom en ny reguleringsplan som grunnlag for gode framtidige helhetsløsninger.

Med vennlig hilsen

Fredrik Øines

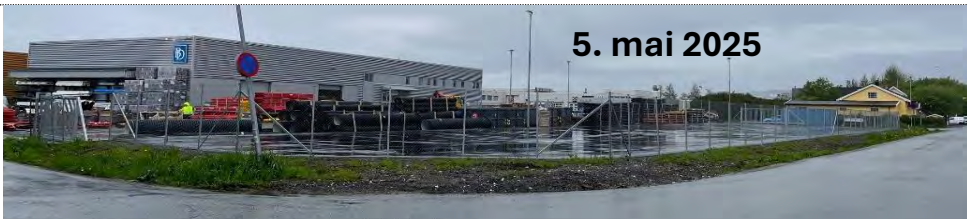
(nabo og berørt part, på vegne av øvrige direkte berørte naboer; skriftlig bekreftelse kan ettersendes ved behov).

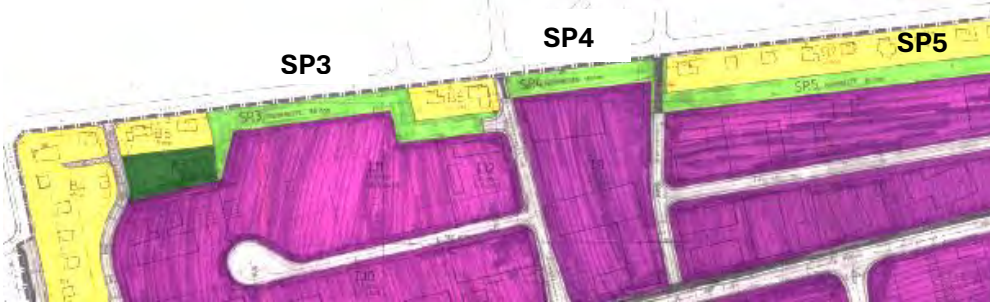
Kopi: Klagenemnda i Bodø kommune, Statsforvalteren, berørte private eiendommer i naboskapet

Vedlegg:

1) Noter med kommentarer til klagebrevet	(følger som del av dette dokumentet)
2) Notat til plan og miljøutvalget – byggesak Jordbruksveien	(separat PDF)
3) Merknader til Byggesak for Jordbruksveien 37	(separat PDF)

Vedlegg 1) Noter: utfyllende informasjon og kommentarer

Note	Tema / dokumentasjon	Kommentar								
1 a)		Bilde av Jordbruksveien 37 tatt mot øst, fra Haakon VII gate i august 2022 og i februar 2025. - Det opprinnelig regulerte grøntbeltet (1990) var i utgangspunktet intakt i 2022. Senere er verdifull vegetasjon fjernet, og bruken av eiendommen har gradvis endret karakter gjennom flere byggesaker, uten at det er stilt krav om reguleringsplan. Overordnede planhensyn er dermed ikke ivaretatt.								
1 a)		Bilde av Jordbruksveien 37 tatt mot sør, fra Jordbruksveien i august 2022 og i februar 2025.								
1 a)		Bilde av Jordbruksveien 37 tatt 05.06.2025 med et ulovlig oppført flettverksgjerde. I kommunens godkjenningsbrev av 23.05.25: • Gis det godkjenning på et allerede gjennomført tiltak, uten at lovbruddet er bemerket. • Et revidert plangrunnlaget ble vedtatt i 2010, ikke mange år før slik at påstås i brevet. • Alle berørte naboer er ikke varslet slik loven krevet.								
2 a)	Målebrevet fra 1972 Haakon 7. gate nr. 108 utgjør: <table> <tr> <td>tomteareal:</td> <td>8.342,5 m²</td> </tr> <tr> <td>Grønnbelte:</td> <td>1.459,0 "</td> </tr> <tr> <td>Gateareal:</td> <td>1.861,0 "</td> </tr> <tr> <td>Tilsammen:</td> <td>11.662,5 m²</td> </tr> </table>	tomteareal:	8.342,5 m ²	Grønnbelte:	1.459,0 "	Gateareal:	1.861,0 "	Tilsammen:	11.662,5 m²	I målebrevet fra 1972 fremgår det at Bodø kommune vedtok å håndgi tomten til Setsaas AS. Selskapet ble senere kjøpt opp av Cinclus Eiendom Bodø AS, som i dag står som eier. I målebrevet er det tatt inn en klausul om at ca. 1,5 daa av eiendommen skulle disponeres til et grøntbelte. Dette har altså vært kjent for grunneier i over 50 år.
tomteareal:	8.342,5 m ²									
Grønnbelte:	1.459,0 "									
Gateareal:	1.861,0 "									
Tilsammen:	11.662,5 m²									

2 b)		<i>Utsnitt reguleringsplan for Bodømyra - plan id. 1027 (1990 – 2010)</i> - SP3 – vestre parkbelte - SP4 – midtre parkbelte (det aktuelle) - SP5 – østre parkbelte
3 a)		<i>Utsnitt plankart fra kommunedelplan Sentrum (2010-2014)</i> - Bare felt SP3 i vest er (delvis) videreført som parkbelte. - Feltene SP4 (på Jordbruksveien 37) og SP5 inngår ikke kommunedelplanen som grøntområde
3 b)		<i>Utsnitt planbeskrivelse fra kommunedelplan Sentrum (2010-2014) s. 14.</i> - Det fremgår tydelig av formuleringen at grønnstrukturplanen (note 3 c) skal ligge til grunn for hvordan friområder angis i plankartet (note 3 a). Dette ble åpenbart håndtert feil.
3 c)		<i>Utsnitt «Grønn plakat for sentrum» fra kommunedelplan Sentrum (2010-2014) s. 27.</i> - Det er dermed motstrid mellom vedtatt plankart og planbeskrivelsen. - SP4: ingen konsekvensanalyse har vært gjennomført. - SP5: skulle vernes iht. planen.

3 d)	1.4 Behov for revisjoner Det har vist seg nødvendig med revisjoner av plankartet. Dette gjelder kartframstillinger som regulerer forholdet til eldre reguleringsplaner, båndlegginger samt bevaringshensyn. Samtidig har man fått forskriftskrav om framstilling av plankart som digitale planer.	<i>Utsnitt planbeskrivelse fra kommunedelplan Sentrum (2010-2014) s. 6.</i> - Reguleringsplanen for Bodømyra var én av 36 eldre, håndtegnede planer som for første gang skulle innarbeides i et samlet digitalt plankart. Det er derfor svært sannsynlig at dette har bidratt direkte til et feilaktig plankart fra og med år 2010.																							
3 e)	DEL A: FORHOLDET TIL ELDRE REGULERINGSPLANER PLANER SOM SKAL OPPHEVES: Regulerings- og bebyggelsesplaner som ikke lenger tjener sin hensikt skal oppheves. For disse områder gjelder krav til ny reguleringsplan, jfr tabell del C sammenholdt med § 2.2. <table border="1"> <tr> <td>1027</td><td>Bodømyra</td><td>10/05/1990</td></tr> </table> 2.2 Plankrav (Pbl § 20-4, 2. ledd, bokstav a) a) For områder avsatt til utbyggingsformål kan tiltak etter plan- og bygningsloven ikke skje før området inngår i reguleringsplan. For områder som omfattes av regulerings- og bebyggelsesplaner som foreslås opphevet (liste under del A) er det krav til ny reguleringsplan, ihht matrisen i del C. Tabell del C SONE 16 PLASSMYRA <table border="1"> <tr> <th></th><th></th><th></th><th></th><th></th></tr> <tr> <td>16.1</td><td>Næring (L/I)</td><td>100 %</td><td>11 m</td><td>Ny reguleringsplan</td></tr> <tr> <td>16.2</td><td>Næring (L/I)</td><td>100 %</td><td>15 m</td><td>Ny reguleringsplan Deler inngår i reg.pla 1013</td></tr> <tr> <td>16.3</td><td>Næring (L/I)</td><td>100 %</td><td>11 m</td><td>Ny bebyggelsesplan</td></tr> </table>	1027	Bodømyra	10/05/1990						16.1	Næring (L/I)	100 %	11 m	Ny reguleringsplan	16.2	Næring (L/I)	100 %	15 m	Ny reguleringsplan Deler inngår i reg.pla 1013	16.3	Næring (L/I)	100 %	11 m	Ny bebyggelsesplan	<i>Utsnitt planbestemmelser fra Kommunedelplan Sentrum (2010-2014) s. 2 , s. 4 og s. 27.</i> - Allerede i 2010 var det klart at sone 16.3, hvor Jordbruksveien 37 inngår, skulle reguleres på nytt, men dette ble aldri fulgt opp. I fravær av reguleringsplan har arealbruken utviklet seg uten nødvendige vurderinger av grønnstruktur, trafikksikkerhet og bokvalitet. Resultatet er at viktige samfunnshensyn er blitt oversett, med tydelige negative konsekvenser for nærmiljøet. - Krav om «bebyggelsesplan» i eldre kommuneplaner (som denne fra 2010) skal forstås som krav om detaljreguleringsplan etter Plan- og bygningsloven 2008.
1027	Bodømyra	10/05/1990																							
16.1	Næring (L/I)	100 %	11 m	Ny reguleringsplan																					
16.2	Næring (L/I)	100 %	15 m	Ny reguleringsplan Deler inngår i reg.pla 1013																					
16.3	Næring (L/I)	100 %	11 m	Ny bebyggelsesplan																					
3 f)		<i>Utsnitt av gjeldende KPA (2022-2034)</i> - Det fremstår klart at det feilaktige plankartet har blitt videreført gjennom årene uten nødvendig korrigering eller ved at det er stilt krav om regulering, jf. plankravet i § 2.2 (note 3 e) og § 1.2 (note 4 a).																							

4 a)

§ 1.2 Plankrav

For gjennomføring av større bygge- og anleggstiltak og andre tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, kreves det reguleringsplan.

Utsnitt fra Kommuneplanens arealdel 2022-2034, bestemmelser og retningslinjer, s. 12.

- Det har tidligere blitt stilt krav om detaljreguleringsplan ved to andre byggeprosesser innenfor sone 16.3:

1. Detalj-reguleringsplan for Påls vei 9, 11 og 13 (Plan-ID 2018013):
Innebar riving av tre bygg og nybygg på ca. 10 000 m².

2. Detalj-reguleringsplan for Tømrrerveien 4–8 (Plan-ID 2013006): Tillot videreføring av eksisterende bruk samt oppføring av kontor og lagerbygg på ubebygget del, samt høyere utnyttelse ved at tillatt byggehøyde ble økt fra 15 til 17.

- Disse prosjektene utløste krav om detaljreguleringsplan fordi de medførte vesentlige endringer og krevde en helhetlig vurdering av konsekvensene. Det fremstår som inkonsekvent at et tilsvarende krav ikke er stilt for det aktuelle tiltaket – som innebærer full omdisponering og rasing av et grøntområde på 1 500 m² til industriell lagerplass, tett på boligbebyggelse. Det er vanskelig å se hvordan dette kan forsvares uten å åpne for påstander om forskjellsbehandling.

- Det kan også stilles spørsmål ved om dagens utbygging kun representerer et «byggetrinn 1». En nabo med bakgrunn som byggingeniør har observert fundamenteringsarbeid som tydelig indikerer videre utbygging. Planbestemmelsene åpner for 100 % utnyttelsesgrad og byggehøyde på opptil 12 meter. Når tiltakshaver i tillegg har fått dispensasjon til å bygge nærmere vei enn normalt tillatt, er det lite trolig at en slik dispensasjon ville blitt gitt dersom det allerede i første byggetrinn ble søkt om et 12 meter høyt driftsbygg. I så fall ville krav om reguleringsplan sannsynligvis blitt utløst.

- Det er også lite sannsynlig at behovet for 7 000 m² lagerplass kan forsvares med dagens drift. Tillatelsene har i praksis medført en betydelig verdiøkning for eierne av tomten.

- At slike omfattende tiltak er godkjent uten krav om reguleringsplan, reiser spørsmål om forvaltningspraksis og likebehandling. På denne bakgrunn fremstår det som fullt rimelig – og prinsipielt nødvendig – at det opprinnelig burde vært stilt krav om reguleringsplan.

4 b)	§ 5.10.1 Generelle krav til næringsarealer Utelagring Utelagring av materialer, bildekk, søppelkontainere og lignende som kan virke skjemmende for omgivelsene, kan bare tillates dersom funksjonene skjermes med vegetasjon, gjerde eller overdekning med tak. Skjermingstiltak skal godkjennes av kommunen og gjennomføres samtidig med bebyggelsen. Alt industrielt utstyr flyttes ved ferdigstillelse helt ut til flettverksgjerdet langs Haakon VII gate.	<i>Utsnitt fra Kommuneplanens arealdel 2022-2034, bestemmelser og retningslinjer, s. 52.</i> - I byggetillatelsen fra 2023 – og i den opprinnelige situasjonsplanen som ble presentert for varslede naboer – fremgår det klart at tiltaket forutsatte oppføring av innsynsskjerm som vilkår. - Likevel ble det plutselig sendt ut et nytt nabovarsel med en helt annen situasjonsplan fredag 7. februar 2025. Denne beskrev bruk av stålflettverksgjerde – mange måneder etter at gjerdet allerede var satt opp. - Med bakgrunn i det opprinnelige nabovarselet, byggetillatelsen og særlig KPA-kravet om utelagring, fremstår det som uakseptabelt at det i ettertid er gitt tillatelse til stålflettverksgjerde – særlig sett i lys av at tiltaket etter omfang og virkning burde vært underlagt reguleringsplikt.
4 c)	Vilkår: - Innsynsskjermen skal plasseres innenfor arealformålet Kombinert bebyggelse og anleggsformål, og minimum 4 m fra eksisterende veikant.	<i>Utsnitt fra byggetillatelsen fra 2023, s. 1.</i> - Byggetillatelsen la uttrykkelig til grunn at det skulle oppføres en innsynsskjerm, ikke et stålflettverksgjerde. Det oppførte gjerdet er dermed et klart avvik fra det godkjente tiltaket, og var ulovlig på gjennomføringstidspunktet. At tiltaket senere ble gitt dispensasjon, endrer ikke det faktum at det i utgangspunktet ble oppført uten nødvendig tillatelse, og derfor ulovlig.
4 d)	Byutvikling Byutvikling har uttrykt ønske om at trær og vegetasjon som eksisterer på eiendommen mot Haakon VII gate, bevares så langt mulig. Det ble drøftet det estetiske med støyskjermen, og dennes utseende mot vei. Ut over dette var det ikke merknader til tiltaket.	<i>Utsnitt fra byggetillatelsen fra 2023, s. 3</i> - Til tross for dette ble all eksisterende vegetasjon fjernet, og området er i dag fullstendig asfaltert – uten et eneste innslag av grønt. Hadde byggegrensen blitt respektert, ville deler av vegetasjonen kunne vært bevart, og dermed bidratt til naturlig skjerming og visuell mykhet i overgangen mellom næring og bolig. - Dette innebærer at et sentralt premiss i saksbehandlingen og vedtaket er falt bort. Tiltaket fremstår ikke bare i strid med de estetiske og miljømessige

		forutsetningene, men også med det skjønn og den balanserte tilpasningen som byggetillatelsen forutsatte.
4 e)	Uttalelser fra fagmyndighet Avdeling Vei og trafikk Situasjonsplanen og støyskjermens plassering er justert etter dialog mellom prosjekterende og avdeling Vei og trafikk. Revidert situasjonsplan mottatt 18.01.2023 viser endelig plassering, med avstand 4 m til eksisterende veikant og med nye tilpasninger av skjerm og sikotlinje i veikryss. Vei og trafikk har ingen merknader til den reviderte situasjonsplanen. Politirapporterte trafikkulykker i området, i perioden fra og med 2018 til og med 2022. Kilde: Vegkart: Trafikkulykke, Statens vegvesen 2023	Utsnitt fra byggetillatelsen fra 2023, s. 3 - Politirapporterte trafikkulykker i området – nærmere bestemt i Kariveien, hvor det nå er etablert en ny lagerport med betydelig tungtrafikk inn og ut – fremgår av vedlagte bilde. Konklusjonen fra avdeling for vei og trafikk samsvarer i liten grad med de faktiske forholdene. - Etableringen av den nye lagerporten mot Kariveien ble ikke presentert for de varslede naboene i den opprinnelige situasjonsplanen som lå til grunn for byggetillatelsen. Porten fremkom først, sammen med flere andre endringer, i situasjonsplanen som fulgte med nabovarselet utsendt i februar 2025, altså etter at tiltakene allerede var gjennomført og ferdigstilt omkring oktober/november 2024. - Haakon VII gate er utpekt som en viktig sykkeltrase og ferdselsåre for myke trafikanter (jf. "Kommunedelplan for sykkel", s. 13, 18, 19). - Gatens betydning for myke trafikanter bekreftes i «Kommunedelplan for sykkel 2018–2025», hvor den er oppført som en foretrukket sykkelrute - Haakon VII gate strekker seg fra Breivika og nesten helt til Luftfartsmuseet, og er i tillegg utpekt som satsningsgate for myke trafikanter, med mål om å knytte beboerne i Vestbyen til den nye kyststien som starter i Bodøsjøen.
4 f)	Manglende nabovarsling Ved søknaden datert 24.11.2022 ble nabovarsel sendt til 11 eiendommer, hvorav bare 4 eiendommer tilhørte private boligeiere. Alle øvrige berørte naboer fikk aldri mulighet til å uttale seg, til tross for at tiltaket direkte påvirker trafikksikkerhet, støy, bokvalitet og grønnstruktur i området.	- Nabovarsling er et grunnleggende prinsipp i plan- og bygningsloven, som skal sikre at berørte parter får anledning til å komme med merknader før et tiltak iverksettes. - Plan- og bygningsloven § 21-3 fastslår at alle naboer og gjenboere som kan bli berørt av et tiltak, skal varsles i forkant av saksbehandlingen. - Manglende nabovarslingen til gnr. 138 bnr. 3454 utgjorde 20 % av den totale mengden bebodde naboeiendommer. Dette forsterker saksbehandlingsfeilen og viser en klar skjevhet i hvem som faktisk ble inkludert i varslingsprosessen.

4 g)	<i>Manglende nabovarsling ved dispensasjon fra byggegrense</i> Det fremgår ikke at det ble sendt ut nabovarsel i forbindelse med dispensasjonen fra byggegrensen før byggetillatelsen og tiltaket ble gjennomført, til tross for at dette er et krav etter både plan- og bygningsloven og kommunens egne retningslinjer. Dette ble også påpekt flere ganger i korrespondansen mellom kommunen og ansvarshavende, jf. «Foreløpig svar, behov for tilleggsopplysninger» (saksnnummer 2022/7587), punkt 5, datert 01.12.2022. Punkt 5: <i>«Det ønskes at det gis nytt nabovarsel dersom det er søknadsplikt for støyskjermen. Dersom det må søkes om dispensasjon for f.eks. krav til avstander til vei, skal også dispensasjon nabovarsles.»</i> Dette kravet gjentas flere ganger, jf. brev datert 23.12.22 og 23.01.23.	- Manglende nabovarsling utgjør en alvorlig saksbehandlingsfeil, da naboene har blitt fratatt sin lovfestede rett til å medvirke i saken, jf. plan- og bygningsloven § 21-3. - Dette kan ha hatt direkte betydning for utfallet, ettersom naboene aldri fikk anledning til å fremme innsigelser knyttet til trafikkisikkerhet, miljøkonsekvenser og bokvalitet.
------	--	---

2022

Haakon VII mot vest - oversiktsbilde

Haakon VII mot øst - oversiktsbilde

2022

Haakon VII gate – oversiktsbilde

2004

Flyfoto

- Tidligste offentlige tilgjengelige flyfoto av området, som viser en fullstendig opparbeidet grønnbuffer, som utøver sin opprinnelige funksjon.

2009

Flyfoto

- Her dokumenteres en gradvis ødeleggelse av grønnbufferen, både ved ødeleggelse av vegetasjon mot Haakon VII gate, men også østover mot Kariveien. Dette skjer altså allerede før «Kommunedelplan for sentrum» ble vedtatt i 2010, som feilaktig omregulerte området (note 3 a – 3 e).

2010

Bilde fra gateplan

- Viser vegetasjonen i området etter gradvis ødeleggelse.

2011

Flyfoto

- Dokumenterer bruken av grønnbufferen i 2011.

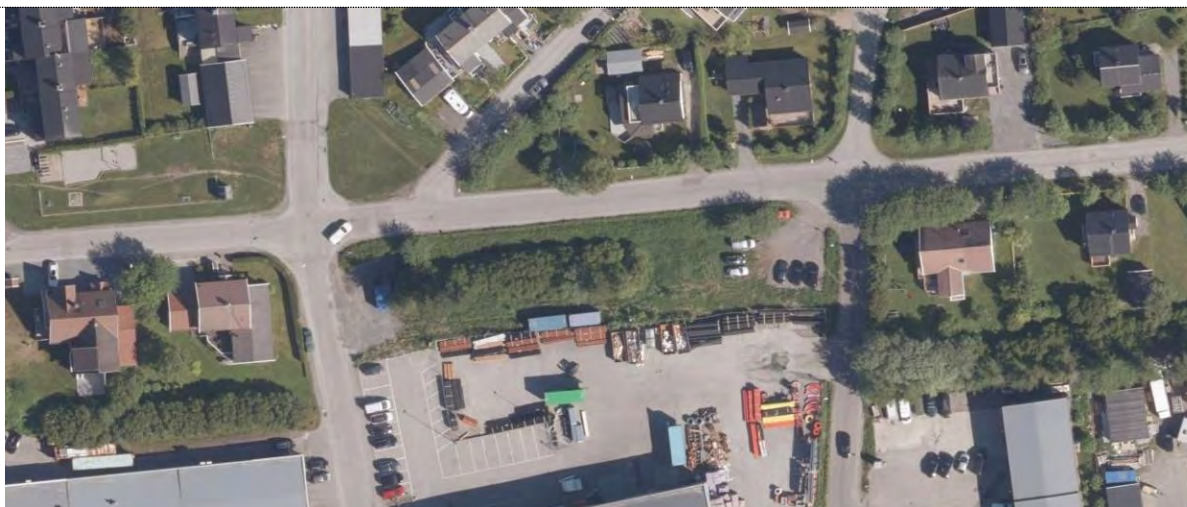
2015

Flyfoto

- Gradvis opparbeiding av parkeringsplass både på østlige og vestlige del av grønnområdet.

2022

Flyfoto

- Parkeringsutnyttelsen er nå komplett både på østlige og vestlige del av grønnområdet, vegetasjonen er gradvis fjernet, og funksjonen til den grønne buffersonen mot industrianlegget er dermed dokumentert gradvis svekket over mange år – i sterk kontrast fra flyfotoet som ble tatt i år 2004.

Forum for
kontroll og tilsyn

FAGKONFERANSE / ÅRSMØTE

Velkommen til fagkonferanse på Quality Airport Hotel

GARDERMOEN

3. — 4. juni

Tirsdag 03. juni

09:00 Registrering

10:00 **ÅPNING**

Elisabeth Aspaker / tidl. statsforvalter i Troms og Finnmark

10:30 **HVORDAN IVARETA HABILITET OG ROLLEFORSTÅELSE NÅR KOMMUNEN ER
ELLER ØNSKER Å VÆRE EN AKTØR?**

inkl. pause Cathrine Kjenner Forsland / ordfører Nesodden kommune

Sjur Authen / rådmann Vestby kommune

Bjørn Halvor Wikasteen / seniorrådgiver K-sekretariatet IKS

Paneldebatt

13:00 Lunsj

14:00 **TILLIT OG ÅPENHET – TO SIDER AV SAMME SAK**

Einar Øverenget / filosof, foredragsholder, forfatter og spaltist.

Agnar Kaarbø / politisk redaktør Kommunal Rapport

Kristin Dubland Marken/ byrådssekretær byrådsavdeling for finans, Oslo k

J. Henrik Bjørge / Advokat, spesialrådgiver, NHO Service og Handel

Paneldebatt

15:30 Pause

Tirsdag 03. juni / Årsmøte

15:45 Registrering til årsmøte

16:00 Årsmøte

18:45 Aperitiff

19:00 Felles middag på hotellet

Onsdag 04. juni

09:00 **INTERKOMMUNALT SAMARBEID - MULIGHETER OG BEGRENSNINGER**

Tonje Areng Skaara / utredningsleder Kommunal- og distriktsdepartementet

.....

09:35 **HVA KAN VI GJØRE FOR Å SIKRE BÆREKRAFTIGE KOMMUNER?**

I denne sammenhengen er bærekraft knyttet til hvordan knapphet på kompetanse, kapasitet og økonomiske ressurser påvirker kommunen evne til å produsere gode tjenester til innbyggerne.

Tage Pettersen / Stortingsrepresentant (H), tidl. KU-leder

Bjørn Gudbjørgrud / styreleder Norsk kommunedirektørforum

.....

10:15 Pause/utsjekking

.....

10:40 Geir Vinsand / Nivi Analyse

.....

11:10 Paneldiskusjon

.....

11:30 Lunsj

.....

12:30 **FOREBYGGING AV VOLD SKOLEN**

Øyfrid Geiring / seniorrådgiver Arbeidstilsynet

.....

13:30 Pause

.....

13:40 **POLITIKK OG MAKT**

Halvor Tjønn / journalist og forfatter

Hvorfor vi har så vanskelig med skjønne hvordan makt utøves i vårt naboland?

.....

14:55 **AVSLUTNING**

Line FUSDahl / styreleder FKT

.....

SAK 44/25

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
27.08.2025

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Inndyr, 18. august 2025

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget